

คำชี้แจง

คู่มือการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
เพื่อส่งเสริมการอ่านคิดวิเคราะห์ โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค ซีไออาร์ซี

สำหรับคู่มือการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ เพื่อส่งเสริมการอ่านคิดวิเคราะห์ โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค ซี ไอ อาร์ซี โรงเรียนสมบูรณ์ประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๓ สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๒๕๕๑ และตัวชี้วัดตามวิชาภาษาไทย โดยใช้เวลาในการเรียนรู้ จำนวน ๔๐ ชั่วโมง ซึ่งจะประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน ๔๐ แผน ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ นิทานสอนใจ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ นิทานสอนใจ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ นิทานสอนใจ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ นิทานสอนใจ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ นิทานสอนใจ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ บทร้อยกรอง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ บทร้อยกรอง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ บทร้อยกรอง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ บทร้อยกรอง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ บทร้อยกรอง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ สารคดีสมุนไพรมะนาว
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒ สารคดีสมุนไพรมะนาว
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๓ สารคดีสมุนไพรมะนาว
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๔ สารคดีสมุนไพรมะนาว
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๕ สารคดีสมุนไพรมะนาว
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๖ สัตว์โลกน่ารัก
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๗ สัตว์โลกน่ารัก
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๘ สัตว์โลกน่ารัก
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๙ สัตว์โลกน่ารัก
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๐ สัตว์โลกน่ารัก

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๑ วิธีประเพณีสุราษฎร์ธานี
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๒ วิธีประเพณีสุราษฎร์ธานี
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๓ วิธีประเพณีสุราษฎร์ธานี
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๔ วิธีประเพณีสุราษฎร์ธานี
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๕ วิธีประเพณีสุราษฎร์ธานี
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๖ การละเล่นของสุราษฎร์ธานี
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๗ การละเล่นของสุราษฎร์ธานี
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๘ การละเล่นของสุราษฎร์ธานี
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๙ การละเล่นของสุราษฎร์ธานี
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๐ การละเล่นของสุราษฎร์ธานี
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๑ ท้องเที่ยวท้องถิ่นบ้านเรา
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๒ ท้องเที่ยวท้องถิ่นบ้านเรา
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๓ ท้องเที่ยวท้องถิ่นบ้านเรา
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๔ ท้องเที่ยวท้องถิ่นบ้านเรา
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๕ ท้องเที่ยวท้องถิ่นบ้านเรา
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๖ กินดีอยู่ดีที่บ้านเรา
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๗ กินดีอยู่ดีที่บ้านเรา
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๘ กินดีอยู่ดีที่บ้านเรา
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๙ กินดีอยู่ดีที่บ้านเรา
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔๐ กินดีอยู่ดีที่บ้านเรา

สำหรับแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละแผนจะใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควบคู่ไป
 กับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน ๘ เรื่อง ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง นิทานสอนใจ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง บทร้อยกรอง
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง สารคดีสมุนไพรรักษ์
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง สัตว์โลกน่ารัก
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง วิธีประเพณีสุราษฎร์ธานี
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การละเล่นของสุราษฎร์ธานี
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ท้องเที่ยวท้องถิ่นบ้านเรา
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง กินดีอยู่ดีที่บ้านเรา

กิจกรรมการเรียนรู้เน้นให้นักเรียนได้ฝึกอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ เพื่อส่งเสริมการอ่านคิดวิเคราะห์ โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค ซีไออาร์ซี สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๘ ประการ อีกทั้ง แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นจังหวัดสุราษฎร์ธานี และการพัฒนาทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ให้แก่ นักเรียน ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนมีทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น

คู่มือการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ เพื่อส่งเสริมการอ่านคิดวิเคราะห์ โดยการจัดการเรียนรู้ แบบร่วมมือเทคนิค ซีไออาร์ซี หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง วิถีประเพณีสุราษฎร์ธานี

ตอนที่ ๑ “งานประเพณีชักพระ ทอดผ้าป่า และแข่งขันเรือยาว”

- กิจกรรมที่ ๑.๑
- กิจกรรมที่ ๑.๒
- กิจกรรมที่ ๑.๓

ตอนที่ ๒ “กีฬาชนควาย”

- กิจกรรมที่ ๒.๑
- กิจกรรมที่ ๒.๒
- กิจกรรมที่ ๒.๓

ตอนที่ ๓ “งานวันเงาะโรงเรียน”

- กิจกรรมที่ ๓.๑
- กิจกรรมที่ ๓.๒
- กิจกรรมที่ ๓.๓

ตอนที่ ๔ “สารทเดือนสิบ”

- กิจกรรมที่ ๔.๑
- กิจกรรมที่ ๔.๒
- กิจกรรมที่ ๔.๓

ตอนที่ ๕ “ชุมชนบางใบไม้”

- กิจกรรมที่ ๕.๑
- กิจกรรมที่ ๕.๒
- กิจกรรมที่ ๕.๓

การจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
เพื่อส่งเสริมการอ่านคิดวิเคราะห์ โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค ซีไออาร์ซี

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค ซีไออาร์ซี

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือนับว่าเป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้กระบวนการกลุ่มให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทำงานร่วมกันเพื่อผลประโยชน์และเกิดความสำเร็จร่วมกันของกลุ่ม ซึ่งการเรียนแบบร่วมมือมิใช่เป็นเพียงจัดให้ผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่ม เช่น ทำรายงาน ทำกิจกรรมประดิษฐ์หรือสร้างชิ้นงาน อภิปราย ตลอดจนปฏิบัติการทดลองแล้ว ผู้สอนทำหน้าที่สรุปความรู้ด้วยตนเองเท่านั้น แต่ผู้สอนจะต้องพยายามใช้กลยุทธ์วิธีให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการประมวลสิ่งที่มาจากการทำกิจกรรมต่างๆ จัดระบบความรู้สรุปเป็นองค์ความรู้ด้วยตนเองเป็นหลักการสำคัญ (พิมพันธ์ เดชะคุปต์, ๒๕๔๔ : ๑๕) ดังนั้น การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือผู้สอนจะต้องเลือกเทคนิคการจัดการเรียนที่เหมาะสมกับผู้เรียน และผู้เรียนจะต้องมีความพร้อมที่จะร่วมกันทำกิจกรรม รับผิดชอบงานของกลุ่มร่วมกัน โดยที่กลุ่มจะประสบความสำเร็จได้ เมื่อสมาชิกทุกคนได้เรียนรู้บรรลุตามจุดมุ่งหมายเดียวกัน นั่นคือ การเรียนเป็นกลุ่มหรือเป็นทีมอย่างมีประสิทธิภาพนั่นเอง เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือมากยิ่งขึ้น ในบทนี้จะกล่าวถึง รายละเอียดของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ประกอบไปด้วย ความหมาย วัตถุประสงค์ องค์ประกอบสำคัญของการเรียนรู้แบบร่วมมือ ความแตกต่างระหว่างการเรียนรู้แบบร่วมมือกับการเรียนเป็นกลุ่มแบบดั้งเดิม ขั้นตอนการจัดกิจกรรม เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ วิธีการเรียนแบบร่วมมือ ประโยชน์ของการเรียนแบบร่วมมือ เงื่อนไขการเลือกวิธีการสอนแบบต่าง ๆ และเหตุผลของการผสมผสานการสอนแบบต่าง ๆ และสรุปท้ายบท รวมทั้งในตอนท้ายจะมีกิจกรรมและคำถามท้ายบท

ความหมาย

สำหรับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือได้มีนักวิชาการให้ความหมายไว้หลายท่าน ดังนี้

อาภรณ์ ใจเที่ยง (๒๕๕๐ : ๑๒๑) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือหรือแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถต่างกัน ได้ร่วมมือกันทำงานกลุ่มด้วยความตั้งใจและเต็มใจรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ในกลุ่มของตน ทำให้งานของกลุ่มดำเนินไปสู่เป้าหมายของงานได้

สลาวิน (Slavin, ๑๙๘๗ : ๗-๑๓) อังโน ไสว พักขาว (๒๕๔๔ : ๑๙๒) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือว่า หมายถึง วิธีการจัดการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ โดยทั่วไปมีสมาชิกกลุ่มละ ๔ คน สมาชิกกลุ่มมีความสามารถในการเรียนต่างกัน สมาชิก

ในกลุ่มจะรับผิดชอบในสิ่งที่ได้รับการสอน และช่วยเพื่อนสมาชิกให้เกิดการเรียนรู้ด้วย มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยมีเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน คือ เป้าหมายของกลุ่ม

ไสว พิกขาว (๒๕๔๔ : ๑๙๓) กล่าวถึงการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ว่า เป็นการจัดการเรียนการสอนที่แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มเล็ก ๆ สมาชิกในกลุ่มมีความสามารถแตกต่างกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีการช่วยเหลือสนับสนุนซึ่งกันและกัน และมีความรับผิดชอบร่วมกันทั้งในส่วนตน และส่วนรวม เพื่อให้กลุ่มประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด

จากความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือข้างต้น สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่ผู้สอนจัดให้ผู้เรียนแบ่งเป็นกลุ่มเล็กๆ ประมาณ ๔-๖ คน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการทำงานร่วมกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และร่วมกันรับผิดชอบงานในกลุ่มที่ได้รับมอบหมาย เพื่อให้เกิดเป็นความสำเร็จของกลุ่ม

วัตถุประสงค์

อาภรณ์ ใจเที่ยง (๒๕๕๐ : ๑๒๑) กล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ดังนี้

๑. เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และฝึกทักษะกระบวนการกลุ่มได้ฝึกบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่ม

๒. เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิดค้นคว้า ทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ทักษะการคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา การตัดสินใจ การตั้งคำถาม ตอบคำถาม การใช้ภาษา การพูด ฯลฯ

๓. เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะทางสังคม การอยู่ร่วมกับผู้อื่น การมีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่น การเสียสละ การยอมรับกันและกัน การไว้วางใจ การเป็นผู้นำ ผู้ตาม ฯลฯ

ลักษณะของการเรียนรู้แบบร่วมมือ

อาภรณ์ ใจเที่ยง (๒๕๕๐ : ๑๒๑) กล่าวถึง การจัดกิจกรรมแบบร่วมมือมีลักษณะ ดังนี้

๑. มีการทำงานกลุ่มร่วมกัน มีปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่ม

๒. สมาชิกในกลุ่มมีจำนวนไม่ควรเกิน ๖ คน

๓. สมาชิกในกลุ่มมีความสามารถแตกต่างกันเพื่อช่วยเหลือกัน

๔. สมาชิกในกลุ่มต่างมีบทบาทรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เช่น

- เป็นผู้นำกลุ่ม (Leader)
- เป็นผู้อธิบาย (Explainer)
- เป็นผู้จดบันทึก (Recorder)
- เป็นผู้ตรวจสอบ (Checker)
- เป็นผู้สังเกตการณ์ (Observer)
- เป็นผู้ให้กำลังใจ (Encourager) ฯลฯ

สมาชิกในกลุ่มมีความรับผิดชอบร่วมกัน ยึดหลักว่า “ความสำเร็จของแต่ละคน คือ ความสำเร็จของกลุ่ม ความสำเร็จของกลุ่ม คือ ความสำเร็จของทุกคน”

องค์ประกอบสำคัญของการเรียนรู้แบบร่วมมือ

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการเรียนรู้แบบร่วมมือ ไว้ดังนี้จอห์นสัน และจอห์นสัน (Johnson and Johnson, ๑๙๘๗ : ๑๓ - ๑๔)อ้างใน ไสว-พิทขาว (๒๕๔๔ : ๑๙๓-๑๙๔) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญของการเรียนรู้แบบร่วมมือ ไว้ดังนี้

๑. ความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันในทางบวก (Positive Interdependence) หมายถึง การที่สมาชิกในกลุ่มทำงานอย่างมีเป้าหมายร่วมกัน มีการทำงานร่วมกัน โดยที่สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงานนั้น มีการแบ่งปันวัสดุ อุปกรณ์ ข้อมูลต่าง ๆ ในการทำงาน ทุกคนมีบทบาท หน้าที่และประสบความสำเร็จร่วมกัน สมาชิกในกลุ่มจะมีความรู้สึกว่าตนประสบความสำเร็จได้ก็เมื่อสมาชิกทุกคนในกลุ่มประสบความสำเร็จด้วย สมาชิกทุกคนจะได้รับผลประโยชน์ หรือรางวัลผลงานกลุ่มโดยเท่าเทียมกัน เช่น ถ้าสมาชิกทุกคนช่วยกัน ทำให้กลุ่มได้คะแนน ๙๐% แล้ว สมาชิกแต่ละคนจะได้คะแนนพิเศษเพิ่มอีก ๕ คะแนน เป็นรางวัล เป็นต้น

๒. การมีปฏิสัมพันธ์ที่ส่งเสริมซึ่งกันและกัน (Face To Face Promotive Interaction) เป็นการติดต่อสัมพันธ์กัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน การอธิบายความรู้ให้แก่เพื่อนในกลุ่มฟัง เป็นลักษณะสำคัญของการติดต่อปฏิสัมพันธ์โดยตรงของการเรียนแบบร่วมมือ ดังนั้น จึงควรมีการแลกเปลี่ยน ให้ข้อมูลย้อนกลับ เปิดโอกาสให้สมาชิกเสนอแนวความคิดใหม่ๆ เพื่อเลือกในสิ่งที่เหมาะสมที่สุด

๓. ความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละคน (Individual Accountability) ความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละบุคคล เป็นความรับผิดชอบในการเรียนรู้ของสมาชิกแต่ละบุคคล โดยมีการช่วยเหลือส่งเสริมซึ่งกันและกัน เพื่อให้เกิดความสำเร็จตามเป้าหมายกลุ่ม โดยที่สมาชิกทุกคนในกลุ่มมีความมั่นใจ และพร้อมที่จะได้รับการทดสอบเป็นรายบุคคล

๔. การใช้ทักษะระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย (Interdependence and Small Group Skills) ทักษะระหว่างบุคคล และทักษะการทำงานกลุ่มย่อย นักเรียนควรได้รับการฝึกฝนทักษะเหล่านี้เสียก่อน เพราะเป็นทักษะสำคัญที่จะช่วยให้การทำงานกลุ่ม ประสบผลสำเร็จ นักเรียนควรได้รับการฝึกทักษะในการสื่อสาร การเป็นผู้นำ การไว้วางใจผู้อื่น การตัดสินใจ การแก้ปัญหา ครูควรจัดสถานการณ์ที่จะส่งเสริมให้นักเรียน เพื่อให้ นักเรียนสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕. กระบวนการกลุ่ม (Group Process) เป็นกระบวนการทำงานที่มีขั้นตอนหรือวิธีการที่จะช่วยให้การดำเนินงานกลุ่มเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นั่นคือ สมาชิกทุกคนต้องทำความเข้าใจในเป้าหมายการทำงาน วางแผนปฏิบัติงานร่วมกัน ดำเนินงานตามแผนตลอดจนประเมินผลและปรับปรุงงาน

องค์ประกอบของการเรียนรู้แบบร่วมมือทั้ง ๕ องค์ประกอบนี้ ต่างมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ในอันที่จะช่วยให้การเรียนรู้แบบร่วมมือดำเนินไปด้วยดี และบรรลุตามเป้าหมายที่กลุ่มกำหนด โดยเฉพาะทักษะทางสังคม ทักษะการทำงานกลุ่มย่อย และกระบวนการกลุ่มซึ่งจำเป็นที่จะต้องได้รับการฝึกฝน ทั้งนี้เพื่อให้สมาชิกกลุ่มเกิดความรู้ ความเข้าใจและสามารถนำทักษะเหล่านี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างเต็มที่

อาภรณ์ ใจเที่ยง (๒๕๕๐ : ๑๒๒) กล่าวถึงองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ว่า ต้องคำนึงถึงองค์ประกอบในการให้ผู้เรียนทำงานกลุ่ม ดังต่อไปนี้

๑. มีการพึ่งพาอาศัยกัน (Positive Interdependence) หมายถึง สมาชิกในกลุ่มมีเป้าหมายร่วมกัน มีส่วนรับความสำเร็จร่วมกัน ใช้วัสดุอุปกรณ์ร่วมกัน มีบทบาทหน้าที่ทุกคนทั่วกัน ทุกคนมีความรู้สึกว่างานจะสำเร็จได้ต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

๒. มีปฏิสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดในเชิงสร้างสรรค์ (Face to Face Promotive Interaction) หมายถึง สมาชิกกลุ่มได้ทำกิจกรรมอย่างใกล้ชิด เช่น แลกเปลี่ยนความคิดเห็น อธิบายความรู้แก่กัน ถามคำถาม ตอบคำถามกันและกัน ด้วยความรู้สึที่ดีต่อกัน

๓. มีการตรวจสอบความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละคน (Individual Accountability) เป็นหน้าที่ของผู้สอนที่จะต้องตรวจสอบว่า สมาชิกทุกคนมีความรับผิดชอบต่องานกลุ่มหรือไม่ มากน้อยเพียงใด เช่น การสุ่มถามสมาชิกในกลุ่ม สังเกตและบันทึกการทำงานกลุ่ม ให้ผู้เรียนอธิบายสิ่งที่ตนเรียนรู้ให้เพื่อนฟัง ทดสอบรายบุคคล เป็นต้น

๔. มีการฝึกทักษะการช่วยเหลือกันทำงานและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย (Interdependence and Small Groups Skills) ผู้เรียนควรได้ฝึกทักษะที่จะช่วยให้งานกลุ่มประสบความสำเร็จ เช่น ทักษะการสื่อสาร การยอมรับและช่วยเหลือกัน การวิจารณ์ความคิดเห็น โดยไม่วิจารณ์บุคคล การแก้ปัญหาความขัดแย้ง การให้ความช่วยเหลือ และการเอาใจใส่ต่อทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน การทำความรู้จักและไว้วางใจผู้อื่น เป็นต้น

๕. มีการฝึกกระบวนการกลุ่ม (Group Process) สมาชิกต้องรับผิดชอบต่อการทำงานของ กลุ่ม ต้องสามารถประเมินการทำงานของกลุ่มได้ว่า ประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด เพราะเหตุใด ต้องแก้ไขปัญหานั้นที่ใด และอย่างไร เพื่อให้การทำงานกลุ่มมีประสิทธิภาพดีกว่าเดิม เป็นการฝึกกระบวนการกลุ่มอย่างเป็นกระบวนการ

จากองค์ประกอบสำคัญของการเรียนรู้แบบร่วมมือ จึงสรุปได้ว่าการเรียนรู้แบบร่วมมือนี้มีองค์ประกอบ ๕ ประการด้วยกัน คือ

๑. มีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน โดยสมาชิกแต่ละคนมีเป้าหมายในการทำงานกลุ่มร่วมกัน ซึ่งจะต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันเพื่อความสำเร็จของการทำงานกลุ่ม

๒. มีปฏิสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดในเชิงสร้างสรรค์ เป็นการให้สมาชิกได้ร่วมกันทำงานกลุ่มกันอย่างใกล้ชิด โดยการเสนอและแสดงความคิดเห็นกันของสมาชิกภายในกลุ่ม ด้วยความรู้สึกที่ดีต่อกัน

๓. มีความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละคน หมายความว่า สมาชิกภายในกลุ่มแต่ละคนจะต้องมีความรับผิดชอบในการทำงาน โดยที่สมาชิกทุกคนในกลุ่มมีความมั่นใจ และพร้อมที่จะได้รับการทดสอบเป็นรายบุคคล

๔. มีการใช้ทักษะกระบวนการกลุ่มย่อย ทักษะระหว่างบุคคล และทักษะการทำงานกลุ่มย่อย นักเรียนควรได้รับการฝึกฝนทักษะเหล่านี้เสียก่อน เพราะเป็นทักษะสำคัญที่จะช่วยให้การทำงานกลุ่มประสบผลสำเร็จ เพื่อให้นักเรียนจะสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕. มีการใช้กระบวนการกลุ่ม ซึ่งเป็นกระบวนการทำงานที่มีขั้นตอนหรือ วิธีการที่จะช่วยให้การดำเนินงานกลุ่มเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ในการวางแผนปฏิบัติงานและเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน โดยจะต้องดำเนินงานตามแผนตลอดจนประเมินผลและปรับปรุงงาน

ความแตกต่างระหว่างการเรียนรู้แบบร่วมมือกับการเรียนเป็นกลุ่มแบบดั้งเดิม

ไสว พิกขาว (๒๕๔๔ : ๑๙๕) ได้กล่าวว่า จากองค์ประกอบสำคัญของการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) ซึ่งได้แก่ ความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันในทางบวก การปฏิสัมพันธ์ที่ส่งเสริมกันและกัน ความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละบุคคล การใช้ทักษะระหว่างบุคคล การทำงานกลุ่มย่อย และกระบวนการกลุ่ม องค์ประกอบเหล่านี้ทำให้การเรียนรู้แบบร่วมมือแตกต่างออกไปจาก การเรียนรู้เป็นกลุ่มแบบดั้งเดิม (Traditional Learning) กล่าวคือ การเรียนเป็นกลุ่มแบบดั้งเดิมนั้น เป็นเพียงการแบ่งกลุ่มการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติงานร่วมกัน แบ่งงานกันทำ สมาชิกในกลุ่มต่างทำงานเพื่อให้งานสำเร็จ เน้นที่ผลงานมากกว่ากระบวนการในการทำงาน ดังนั้นสมาชิกบางคนอาจ มีความรับผิดชอบในตนเองสูง แต่สมาชิกบางคนอาจไม่มีความรับผิดชอบ ขอเพียงมีชื่อในกลุ่ม มีผลงานออกมาเพื่อส่งครูเท่านั้น ซึ่งต่างจากการเรียนเป็นกลุ่มแบบร่วมมือที่สมาชิกแต่ละคนต้อง มีความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและต่อเพื่อนสมาชิกในกลุ่มด้วย จอห์นสันและจอห์นสัน (Johnson and Johnson, ๑๙๘๗ : ๒๕) อ้างใน ไสว พิกขาว (๒๕๔๔ : ๑๙๕) ได้สรุปความแตกต่างระหว่างกลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมือกับกลุ่มการเรียนรู้แบบดั้งเดิมไว้ดังนี้

ตารางที่ ๔ ความแตกต่างของการเรียนรู้แบบร่วมมือกับการเรียนรู้แบบดั้งเดิม

การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning)	การเรียนรู้เป็นกลุ่มแบบดั้งเดิม (Traditional Learning)
๑. มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกระหว่างสมาชิก ๒. สมาชิกเอาใจใส่รับผิดชอบต่อตนเอง ๓. สมาชิกมีความสามารถแตกต่างกัน ๔. สมาชิกผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้นำ ๕. รับผิดชอบร่วมกับสมาชิกด้วยกัน ๖. เน้นผลงานและการคงอยู่ซึ่งความเป็นกลุ่ม ๗. สอนทักษะทางสังคมโดยตรง ๘. ครูคอยสังเกตและหาโอกาสแนะนำ ๙. สมาชิกกลุ่มมีกระบวนการทำงานเพื่อประสิทธิผลกลุ่ม	๑. ขาดการพึ่งพากันระหว่างสมาชิก ๒. สมาชิกขาดความรับผิดชอบในตนเอง ๓. สมาชิกมีความสามารถเท่าเทียมกัน ๔. มีผู้นำที่ได้รับการแต่งตั้งเพียงคนเดียว ๕. รับผิดชอบเฉพาะตนเอง ๖. เน้นที่ผลงานเพียงอย่างเดียว ๗. ทักษะทางสังคมถูกละเลย ๘. ครูขาดความสนใจหน้าที่ของกลุ่ม ๙. ขาดกระบวนการในการทำงานกลุ่ม

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

อาภรณ์ ใจเที่ยง (๒๕๕๐ : ๑๒๒-๑๒๓) กล่าวถึงขั้นตอนการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ไว้ดังนี้

๑. ขั้นเตรียมการ

ผู้สอนชี้แจงจุดประสงค์ของบทเรียน ผู้สอนจัดกลุ่มผู้เรียนเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละประมาณไม่เกิน ๖ คน มีสมาชิกที่มีความสามารถแตกต่างกัน ผู้สอนแนะนำวิธีการทำงานกลุ่มและบทบาทของสมาชิกในกลุ่ม

๒. ขั้นสอน

ผู้สอนนำเข้าสู่บทเรียน บอกปัญหาหรืองานที่ต้องการให้กลุ่มแก้ไขหรือคิดวิเคราะห์หาคำตอบ ผู้สอนแนะนำแหล่งข้อมูล ค้นคว้า หรือให้ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการคิดวิเคราะห์ผู้สอนมอบหมายงานที่กลุ่มต้องทำให้ชัดเจน

๓. ขั้นทำกิจกรรมกลุ่ม

ผู้เรียนร่วมมือกันทำงานตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับ ทุกคนร่วมรับผิดชอบ ร่วมคิด ร่วมแสดงความคิดเห็น การจัดกิจกรรมในขั้นนี้ ครูควรใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ ที่น่าสนใจและเหมาะสมกับผู้เรียน เช่น การเล่าเรื่องรอบวง มุมสนทนา คู่ตรวจสอบ คู่คิด ฯลฯ ผู้สอนสังเกตการณ์ทำงานของกลุ่ม คอยเป็นผู้อำนวยความสะดวก ให้ความกระจ่างในกรณีที่ผู้เรียนสงสัยต้องการความช่วยเหลือ

๔. ขั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ

ขั้นนี้ผู้เรียนจะรายงานผลการทำงานกลุ่ม ผู้สอนและเพื่อนกลุ่มอื่นอาจซักถามเพื่อให้เกิดความกระจ่างชัดเจน เพื่อเป็นการตรวจสอบผลงานของกลุ่มและรายบุคคล

๕. ขั้นสรุปบทเรียนและประเมินผลการทำงานกลุ่ม

ขั้นนี้ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันสรุปบทเรียน ผู้สอนควรช่วยเสริมเพิ่มเติมความรู้ ช่วยคิดให้ครบตามเป้าหมายการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ และช่วยกันประเมินผลการทำงานกลุ่มทั้งส่วนที่เด่นและส่วนที่ควรปรับปรุงแก้ไข

เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (๒๕๔๕ : ๑๗๗ – ๑๙๕) อ้างใน อารมณ์ ใจเที่ยง (๒๕๕๐ : ๑๒๓-๑๒๕) กล่าวถึง เทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือว่า เทคนิคที่นำมาใช้ในการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีหลายวิธี ได้นำมาไว้ดังนี้

๑. ปริศนาความคิด (Jigsaw)

ปริศนาความคิด เป็นเทคนิคที่สมาชิกในกลุ่มแยกย้ายกันไปศึกษาหาความรู้ ในหัวข้อเนื้อหาที่แตกต่างกัน แล้วกลับเข้ากลุ่มมาถ่ายทอดความรู้ที่ได้มาให้สมาชิกกลุ่มฟัง วิธีนี้คล้ายกับการต่อภาพจิกซอร์ จึงเรียกวิธีนี้ว่า Jigsaw หรือปริศนาความคิด ลักษณะการจัดกิจกรรมผู้เรียนที่มีความสามารถต่างกันเข้ากลุ่มร่วมกันเรียกว่า กลุ่มบ้าน (Home Group) สมาชิกในกลุ่มบ้านจะรับผิดชอบศึกษาหัวข้อที่แตกต่างกัน แล้วแยกย้ายไปเข้ากลุ่มใหม่ในหัวข้อเดียวกัน กลุ่มใหม่นี้เรียกว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert Group) เมื่อกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทำงานร่วมกันเสร็จ ก็จะย้ายกลับไปกลุ่มเดิมคือ กลุ่มบ้านของตน นำความรู้ที่ได้จากการอภิปรายจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมาสรุปให้กลุ่มบ้านฟัง ผู้สอนทดสอบและให้คะแนน

๒. กลุ่มร่วมมือแข่งขัน (Teams – Games – Tournaments : TGT)

เทคนิคกลุ่มร่วมมือแข่งขัน เป็นกิจกรรมที่สมาชิกในกลุ่มเรียนรู้เนื้อหาสาระจากผู้สอนด้วยกัน แล้วแต่ละคนแยกย้ายไปแข่งขันทดสอบความรู้ คะแนนที่ได้ของแต่ละคนจะนำมารวมกันเป็นคะแนนของกลุ่ม กลุ่มที่ได้คะแนนรวมสูงสุดได้รับรางวัล

ลักษณะการจัดกิจกรรม

สมาชิกกลุ่มจะช่วยกันเตรียมตัวเข้าแข่งขัน โดยผลัดกันถามตอบให้เกิดความแม่นยำในความรู้ที่ผู้สอนจะทดสอบ เมื่อได้เวลาแข่งขัน แต่ละทีมจะเข้าประจำโต๊ะแข่งขัน แล้วเริ่มเล่นเกมพร้อมกันด้วยชุดคำถามที่เหมือนกัน เมื่อการแข่งขันจบลง ผู้เข้าร่วมแข่งขันจะกลับไปเข้าทีมเดิมของตนพร้อมคะแนนที่ได้รับ ทีมที่ได้คะแนนรวมสูงสุดถือว่าเป็นทีมชนะเลิศ

๓. กลุ่มร่วมมือช่วยเหลือ (Team Assisted Individualization : TAT)

เทคนิคการเรียนรู้วิธีนี้ เป็นการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้สมาชิกแต่ละคนได้แสดงความสามารถเฉพาะตนก่อน แล้วจึงจับคู่ตรวจสอบกันและกัน ช่วยเหลือกันทำใบงานจนสามารถผ่านได้ ต่อจากนั้นจึงนำคะแนนของแต่ละคนมารวมเป็นคะแนนของกลุ่ม กลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดจะเป็นฝ่ายได้รับรางวัล

ลักษณะการจัดกิจกรรม

กลุ่มจะมีสมาชิก ๒ – ๔ คน จับคู่กันทำงานตามใบงานที่ได้รับมอบหมาย แล้วแลกเปลี่ยนกันตรวจผลงาน ถ้าผลงานยังไม่ถูกต้องสมบูรณ์ ต้องแก้ไขจนกว่าจะผ่าน ต่อจากนั้นทุกคนจะทำข้อทดสอบ คะแนนของทุกคนจะมารวมกันเป็นคะแนนของกลุ่ม กลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดจะได้รับรางวัล

๔. กลุ่มสืบค้น (Group Investigation : GI)

กลุ่มสืบค้น เป็นเทคนิคการจัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการศึกษาค้นคว้าแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนแต่ละกลุ่มได้รับมอบหมายให้ค้นคว้าหาความรู้มานำเสนอ ประกอบเนื้อหาที่เรียนอาจเป็นการทำงานตามใบงานที่กำหนด โดยที่ทุกคนในกลุ่มรับรู้และช่วยกันทำงาน

ลักษณะการจัดกิจกรรม

สมาชิกกลุ่มจะช่วยกันศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ หรือความรู้มานำเสนอต่อชั้นเรียน โดยผู้สอนแบ่งเนื้อหาเป็นหัวข้อย่อย แต่ละกลุ่มศึกษากลุ่มละ ๑ หัวข้อ เมื่อพร้อม ผู้เรียนจะนำเสนอผลงานที่ละกลุ่ม แล้วร่วมกันประเมินผลงาน

๕. กลุ่มเรียนรู้ร่วมกัน (Learning Together : LT)

กลุ่มเรียนรู้ร่วมกัน เป็นเทคนิคการจัดกิจกรรมที่ให้สมาชิกในกลุ่มได้รับฝึกหัด มีบทบาทหน้าที่ทุกคน เช่น เป็นผู้อ่าน เป็นผู้จัดบันทึก เป็นผู้รายงานนำเสนอ เป็นต้น ทุกคนช่วยกันทำงาน จนได้ผลงานสำเร็จ ส่งและนำเสนอผู้สอน

ลักษณะการจัดกิจกรรม

กลุ่มผู้เรียนจะแบ่งหน้าที่กันทำงาน เช่น เป็นผู้อ่านคำสั่งใบงาน เป็นผู้จัดบันทึกงาน เป็นผู้หาคำตอบ เป็นผู้ตรวจคำตอบ กลุ่มจะได้ผลงานที่เกิดจากการทำงานของทุกคน

๖. กลุ่มร่วมกันคิด (Numbered Heads Together : NHT)

กิจกรรมนี้เหมาะสำหรับการทบทวนหรือตรวจสอบความเข้าใจ สมาชิกกลุ่มจะประกอบด้วยผู้เรียนที่มีความสามารถเก่ง ปานกลาง และอ่อนคละกัน จะช่วยกันค้นคว้าเตรียมตัวตอบคำถามที่ผู้สอนจะทดสอบ ผู้สอนจะเรียกถามทีละคน กลุ่มที่สมาชิกสามารถตอบคำถามได้มากแสดงว่าได้ช่วยเหลือกันดี

ลักษณะการจัดกิจกรรม

สมาชิกกลุ่มที่มีความสามารถแตกต่างกัน จะร่วมกันอภิปรายปัญหาที่ได้รับเพื่อให้เกิดความพร้อมและความมั่นใจที่จะตอบคำถามผู้สอน ผู้สอนจะเรียกสมาชิกกลุ่มให้ตอบทีละคน แล้วนำคะแนนของแต่ละคนมารวมเป็นคะแนนของกลุ่ม

๗. กลุ่มร่วมมือ (Co – op Co – op)

กลุ่มร่วมมือเป็นเทคนิคการทำงานกลุ่มวิธีหนึ่ง โดยสมาชิกในกลุ่มที่มีความสามารถและคุณลักษณะแตกต่างกันได้ แสดงบทบาทตามหน้าที่ที่ตนถนัดอย่างเต็มที่ ทำให้งานประสบผลสำเร็จ วิธีนี้ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกความรับผิดชอบการทำงานกลุ่มร่วมกัน และสนองต่อหลักการของการเรียนรู้ และร่วมมือที่ว่า “ความสำเร็จแต่ละคน คือ ความสำเร็จของกลุ่ม ความสำเร็จของกลุ่ม คือ ความสำเร็จของทุกคน”

ลักษณะการจัดกิจกรรม

สมาชิกกลุ่มที่มีความสามารถแตกต่างกันจะแบ่งหน้าที่รับผิดชอบไปศึกษาหัวข้อย่อยที่ได้รับมอบหมาย แล้วนำงานจากการศึกษาค้นคว้ามารวมกันเป็นงานกลุ่มปรับปรุงให้ต่อเนื่องเชื่อมโยง มีความสละสลวย เสร็จแล้วจึงนำเสนอต่อชั้นเรียน ทุกกลุ่มจะช่วยกันประเมินผลงาน

จากที่กล่าวมาทั้งหมดสรุปได้ว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นวิธีการที่ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ การมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นอย่างแท้จริง ได้ฝึกความรับผิดชอบ ฝึกเป็นผู้นำ ผู้ตามกลุ่มฝึกการทำงานให้ประสบผลสำเร็จ และฝึกทักษะทางสังคม ผู้สอนควรเลือกใช้เทคนิควิธีต่าง ๆ ดังกล่าวมา ให้เหมาะสมกับเนื้อหาสาระ และจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้

วิธีการเรียนแบบร่วมมือ

วันเพ็ญ จันทร์เจริญ (๒๕๔๒ : ๑๑๙-๑๒๘) กล่าวถึง วิธีการเรียนแบบร่วมมือที่นิยมใช้กันมีเทคนิคสำคัญ ๒ แบบ คือ แบบเป็นทางการ (Formal cooperative learning) และแบบไม่เป็นทางการ (Informal cooperative learning)

๑. การเรียนแบบร่วมมืออย่างเป็นทางการ

๑.๑ เทคนิคการแข่งขันระหว่างกลุ่มด้วยเกม (Team – Games – Tournament หรือ TGT) คือ การจัดกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่มเล็ก ๆ กลุ่มละ ๔ คน ระดับความสามารถต่างกัน (Heterogeneous teams) คือ นักเรียนเก่ง ๑ คน ปานกลาง ๒ คน และอ่อน ๑ คน ครูกำหนดบทเรียนและการทำงานของกลุ่มเอาไว้ ครูทำการสอนบทเรียนให้นักเรียนทั้งชั้นแล้วให้กลุ่มทำงานตามที่กำหนด นักเรียนในกลุ่มช่วยเหลือกัน เด็กเก่งช่วยและตรวจงานของเพื่อนให้ถูกต้องก่อนนำเสนอครู แล้วจัดกลุ่มใหม่เป็นกลุ่มแข่งขันที่มีความสามารถเท่า ๆ กัน (Homogeneous tournament teams) มาแข่งขันตอบปัญหาซึ่งจะมีการจัดกลุ่มใหม่ทุกสัปดาห์ โดยพิจารณาจากความสามารถของ

แต่ละบุคคล คะแนนของกลุ่มจะได้จากคะแนนของสมาชิกที่เข้าแข่งขันร่วมกับกลุ่มอื่น ๆ ร่วมกัน แล้วมีการมอบรางวัลให้แก่กลุ่มที่ได้คะแนนสูงถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้

๑.๒ เทคนิคการแบ่งกลุ่มแบบกลุ่มสัมฤทธิ์ (Student Teams Achievement Divisions หรือ STAD) คือ การจัดกลุ่มเหมือน TGT แต่ไม่มีการแข่งขัน โดยให้นักเรียนทุกคนต่างคนต่างทำข้อสอบ แล้วนำคะแนนพัฒนาการ (คะแนนที่ดีกว่าเดิมในการสอบครั้งก่อน) ของแต่ละคนมารวมกันเป็นคะแนนกลุ่ม และมีการให้รางวัล

๑.๓ เทคนิคการจัดกลุ่มแบบช่วยรายบุคคล (Team Assisted Individualization หรือ TA) เทคนิคนี้เหมาะกับวิชาคณิตศาสตร์ ใช้สำหรับระดับประถมศึกษาปีที่ ๓ - ๖ วิธีนี้สมาชิกกลุ่มมี ๔ คน มีระดับความรู้ต่างกัน ครูเรียกเด็กที่มีความรู้ระดับเดียวกันของแต่ละกลุ่มมาสอนตามความยากง่ายของเนื้อหา วิธีที่สอนจะแตกต่างกัน เด็กกลับไปยังกลุ่มของตน และต่างคนต่างทำงานที่ได้รับมอบหมายแต่ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการให้รางวัลกลุ่มที่ทำคะแนนได้ดีกว่าเดิม

๑.๔ เทคนิคโปรแกรมการร่วมมือในการอ่านและเขียน (Cooperative Integrated Reading and Composition หรือ CIRC) เทคนิคนี้ใช้สำหรับวิชา อ่าน เขียน และทักษะอื่น ๆ ทางภาษา สมาชิกในกลุ่มมี ๔ คน มีพื้นความรู้เท่ากัน ๒ คน อีก ๒ คน ก็เท่ากัน แต่ต่างระดับความรู้กับ ๒ คนแรก ครูจะเรียกคู่ที่มีความรู้ระดับเท่ากันจากกลุ่มทุกกลุ่มมาสอน ให้กับเข้ากลุ่ม แล้วเรียกคู่ต่อไปจากทุกกลุ่มมาสอน คะแนนของกลุ่มพิจารณาจากคะแนนสอบของสมาชิกกลุ่มเป็นรายบุคคล

๑.๕ เทคนิคการต่อภาพ (Jigsaw) เทคนิคนี้ใช้สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ - ๖ สมาชิกในกลุ่มมี ๖ คน ความรู้ต่างระดับกัน สมาชิกแต่ละคนไปเรียนร่วมกันกับสมาชิกของกลุ่มอื่น ๆ ในหัวข้อที่ต่างกันออกไป แล้วทุกคนกลับมากลุ่มของตน สอนเพื่อนในสิ่งที่ตนไปเรียนร่วมกับสมาชิกของกลุ่มอื่น ๆ มา การประเมินผลเป็นรายบุคคลแล้วรวมเป็นคะแนนของกลุ่ม

๑.๖ เทคนิคการต่อภาพ ๒ (Jigsaw II) เทคนิคนี้สมาชิกในกลุ่ม ๔ - ๕ คน นักเรียนทุกคนสนใจเรียนบทเรียนเดียวกัน สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มให้ความสนใจในหัวข้อย่อยของบทเรียนต่างกัน ใครที่สนใจหัวข้อเดียวกันจะไปประชุมกัน คั่นคว้าและอภิปราย แล้วกลับมาที่กลุ่มเดิมของตนสอนเพื่อนในเรื่องที่ตนเองไปประชุมกับสมาชิกของกลุ่มอื่นมา ผลการสอบของแต่ละคนเป็นคะแนนของกลุ่ม กลุ่มที่ทำคะแนนรวมได้ดีกว่าครั้งก่อน (คิดคะแนนเหมือน STAD) จะได้รับรางวัล ขั้นตอนการเรียนมีดังนี้

- ๑) ครูแบ่งหัวข้อที่จะเรียนเป็นหัวข้อย่อยๆ ให้เท่ากับจำนวนสมาชิกของแต่ละกลุ่ม
- ๒) จัดกลุ่มนักเรียนโดยให้มีความสามารถคละกันภายในกลุ่มเป็นกลุ่มบ้าน (Home group) สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มอ่านเฉพาะหัวข้อย่อยที่ตนได้รับมอบหมายเท่านั้น โดยใช้เวลาตามที่ครูกำหนด

๓) จากนั้นนักเรียนที่อ่านหัวข้อย่อยเดียวกันมานั่งด้วยกัน เพื่อทำงาน ชักถาม และทำกิจกรรม ซึ่งเรียกว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert group) สมาชิกทุกๆ คน ร่วมมือกันอภิปราย หรือทำงานอย่างเท่าเทียมกัน โดยใช้เวลาตามที่ครูกำหนด

๔) นักเรียนแต่ละคนในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ กลับมายังกลุ่มบ้าน (Home group) ของตน จากนั้นผลัดเปลี่ยนกันอธิบายให้เพื่อนสมาชิกในกลุ่มฟัง เริ่มจากหัวข้อย่อยที่ ๑, ๒, ๓ และ ๔ เป็นต้น

๕) ทำการทดสอบหัวข้อย่อย ๑ - ๔ กับนักเรียนทั้งห้อง คะแนนของสมาชิก แต่ละคนในกลุ่มรวมเป็นคะแนนกลุ่ม กลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดจะได้รับการติดประกาศ

๑.๗ เทคนิคการตรวจสอบเป็นกลุ่ม (Group Investigation) เทคนิคนี้สมาชิก ในกลุ่มมี ๒ - ๖ คน เป็นรูปแบบที่ซับซ้อน แต่ละกลุ่มเลือกหัวข้อเรื่องที่ต้องการจะศึกษาค้นคว้า สมาชิก ในกลุ่มแบ่งงานกันทั้งกลุ่มมีการวางแผนการดำเนินงานตามแผน การวิเคราะห์ การสังเคราะห์งานที่ ทำ การนำเสนอผลงานหรือรายงานต่อหน้าชั้น การให้รางวัลหรือให้คะแนนเป็นกลุ่ม

๑.๘ เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน (Learning Together) วิธีนี้สมาชิกในกลุ่มมี ๔ - ๕ คน ระดับความรู้ความสามารถต่างกัน ใช้สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ - ๖ โดยครูทำการสอน ทั้งชั้น เด็กแต่ละกลุ่มทำงานตามที่ครูมอบหมาย คะแนนของกลุ่มพิจารณาจากผลงานของกลุ่ม

๑.๙ เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกลุ่ม (Co - op - Co - op) ซึ่งเทคนิคนี้ ประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้คือ นักเรียนช่วยกันอภิปรายหัวข้อที่จะศึกษา แบ่งหัวข้อใหญ่เป็น หัวข้อย่อย แล้วจัดนักเรียนเข้ากลุ่มตามความสามารถที่แตกต่างกัน กลุ่มเลือกหัวข้อที่จะศึกษาตาม ความสนใจของกลุ่ม กลุ่มแบ่งหัวข้อย่อยออกเป็นหัวข้อเล็ก ๆ เพื่อนักเรียนแต่ละคนในกลุ่มเลือกไป ศึกษา และมีการกำหนดบทบาทและหน้าที่ของแต่ละคนภายในกลุ่ม แล้วนักเรียนเลือกศึกษาเรื่องที่ ตนเลือกและนำเสนอต่อกลุ่ม กลุ่มรวบรวมหัวข้อต่าง ๆ จากนักเรียนทุกคนภายในกลุ่ม แล้วรายงาน ผลงานต่อชั้นและมีการประเมินผลงานของกลุ่ม

๒. การเรียนแบบร่วมมืออย่างไม่เป็นทางการ มีดังนี้

คาเจน (Kagan ๑๙๗๔ อ้างใน พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์, ๒๕๔๑ : ๔๓) ได้ออกแบบเทคนิคการ เรียนแบบร่วมมืออย่างไม่เป็นทางการไว้ถึง ๕๒ เทคนิค ในที่นี้จะขอแนะนำเทคนิคของการเรียนแบบ ร่วมมือแบบไม่เป็นทางการ ซึ่งเป็นเทคนิคที่กระทำได้ง่ายจึงสะดวกที่จะนำไปใช้ ดังนี้

๒.๑ การพูดเป็นคู่ (Rally Robin) เป็นเทคนิคเปิดโอกาสให้นักเรียนพูด ตอบแสดง ความ คิดเห็นเป็นคู่ๆ โดยเปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนใช้เวลาเท่าๆ กัน หรือใกล้เคียงกัน ตัวอย่างเช่น กลุ่มมี สมาชิก ๔ คน แบ่งเป็น ๒ คู่ คู่หนึ่งประกอบด้วยสมาชิกคนที่ ๑ และคนที่ ๒ แต่ละคู่จะพูดพร้อมๆ กันไป โดย ๑ พูด ๒ ฟัง ในเวลาที่กำหนด จากนั้น ๒ พูด ๑ ฟัง ในเวลาที่กำหนดเช่นกัน

๒.๒ การเขียนเป็นคู่ (Rally Table) เป็นเทคนิคคล้ายกับการพูดเป็นคู่ ทุกประการต่างกันเพียงการเขียนเป็นคู่ เป็นการร่วมมือเป็นคู่ๆ โดยผลัดกันเขียน หรือวาด (ใช้อุปกรณ์ กระดาษ ๒ แผ่น และปากกา ๒ ด้ามต่อกลุ่ม)

๒.๓ การพูดรอบวง (Round Robin) เป็นเทคนิคที่สมาชิกของกลุ่มผลัดกันพูด ตอบ เล่า อธิบาย โดยไม่ใช้การเขียน การวาด และเป็นการพูดที่ผลัดกันทีละคนตามเวลาที่กำหนด จนครบ

๒.๔ การเขียนรอบวง (Roundtable) เป็นเทคนิคที่เหมือนกับการพูดรอบวง แตกต่างกันในเน้นการเขียน การวาด (ใช้อุปกรณ์ กระดาษ ๑ แผ่น และปากกา ๑ ด้ามต่อกลุ่ม) วิธีการ คือ ผลัดกันเขียนลงในกระดาษที่เตรียมไว้ทีละคนตามเวลาที่กำหนด เทคนิคนี้อาจดัดแปลงให้สมาชิกทุกคนเขียนคำตอบ หรือบันทึกผลการคิดพร้อมๆ กันทั้ง ๔ คน ต่างคนต่างเขียนในเวลาที่กำหนด (ใช้อุปกรณ์ : กระดาษ ๔ แผ่น และปากกา ๔ ด้าม) เรียกเทคนิคนี้ว่า การเขียนพร้อมกันรอบวง (Simultaneous Roundtable)

๒.๕ การแก้ปัญหาด้วยการต่อภาพ (Jigsaw Problem Solving) เป็นเทคนิคที่สมาชิกแต่ละคนคิดคำตอบของตนเองไว้จากนั้นกลุ่มนำคำตอบของทุก ๆ คนมารวบรวมกันอภิปราย เพื่อหาคำตอบที่ดีที่สุด

๒.๖ คิดเดี่ยว คิดคู่ ร่วมกันคิด (Think Pair Share) เป็นเทคนิคโดยเริ่มจากปัญหาหรือโจทย์คำถาม โดยสมาชิกแต่ละคนคิดหาคำตอบด้วยตนเองก่อน แล้วนำคำตอบไปอภิปรายกับเพื่อนเป็นคู่ จากนั้นจึงนำคำตอบของแต่ละคู่มาอภิปรายพร้อมกัน ๔ คน เมื่อมั่นใจว่าคำตอบของตนถูกต้องหรือดีที่สุด จึงนำคำตอบเล่าให้เพื่อนฟัง

๒.๗ อภิปรายเป็นคู่ (Pair Discussion) เป็นเทคนิคที่เมื่อครูถามคำถาม หรือกำหนดโจทย์แล้ว ให้สมาชิกที่นั่งใกล้กันร่วมกันคิด และอภิปรายเป็นคู่

๒.๘ อภิปรายเป็นทีม (Team Discussion) เป็นเทคนิคที่เมื่อครูตั้งคำถามแล้ว ให้สมาชิกของกลุ่มทุกๆ คน ร่วมกันคิด พูด อภิปรายพร้อมกัน

๒.๙ ทำเป็นกลุ่ม ทำเป็นคู่ และทำคนเดียว (Team - pair - Solo) เป็นเทคนิคที่เมื่อครูกำหนดปัญหา หรือโจทย์ หรืองานให้ทำ แล้วสมาชิกจะทำงานร่วมกันทั้งกลุ่มจนงานแล้วเสร็จ จากนั้นจะแบ่งสมาชิกเป็นคู่ให้ทำงานร่วมกันเป็นคู่จนงานสำเร็จแล้วถึงขั้นสุดท้าย ให้สมาชิกแต่ละคนทำงานคนเดียวจนสำเร็จ

การเรียนรู้แบบร่วมมือกำลังได้รับความสนใจในหมู่นักการศึกษา ครู อาจารย์ ในปัจจุบันเป็นอย่างยิ่ง การเรียนรู้แบบร่วมมือมีทั้งเทคนิคที่นำมาใช้ได้โดยตรงโดยไม่ต้องปรับและเทคนิคที่ต้องปรับเพื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียนและเนื้อหาวิชา อย่างไรก็ตาม การเรียนรู้แบบร่วมมือก็นับเป็นวิธีการสอนอย่างหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเองได้เป็นอย่างดี

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค ซีไออาร์ซี

รูปแบบ STAD (Student Teams – Achievement Division)

สลาบิน (Slavin : ๑๙๘๐) ได้เสนอรูปแบบการเรียนรู้แบบเป็นทีม Cooperative Integrated Reading and Composition (CIRC) ซึ่งเป็นรูปแบบในการสอนอ่านและการเขียน

หลักการพื้นฐานของรูปแบบการเรียนรู้แบบเป็นทีมของสลาบิน ประกอบด้วย

๑. การให้รางวัลเป็นทีม (Team Rewards) ซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งในการวางเงื่อนไขให้นักเรียนพึ่งพากัน จัดว่าเป็น Positive Interdependence

๒. การจัดสภาพการณ์ให้เกิดความรับผิดชอบในส่วนบุคคลที่จะเรียนรู้ (Individual Accountability) ความสำเร็จของทีมหรือกลุ่ม อยู่ที่การเรียนรู้ของสมาชิกแต่ละคนในทีม

๓. การจัดให้มีโอกาสเท่าเทียมกันที่จะประสบความสำเร็จ (Equal Opportunities For Success) นักเรียนมีส่วนช่วยให้ทีมประสบความสำเร็จด้วยการพยายามทำผลงานให้ดีขึ้นกว่าเดิมในรูปของคะแนนปรับปรุง ดังนั้น แม้แต่คนที่เรียนอ่อนก็สามารถมีส่วนช่วยทีมได้ ด้วยการพยายามทำคะแนนให้ดีกว่าครั้งก่อนๆ นักเรียนทั้งเก่ง ปานกลาง และอ่อน ต่างได้รับการส่งเสริมให้ตั้งใจเรียนให้ดีที่สุด ผลงานของทุกคนในทีมมีค่าภายใต้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบนี้

เทคนิคการเรียนรู้ CIRC (Cooperative Integrated Reading and Composition)

เป็นโปรแกรมสำหรับสอนการอ่าน การเขียนและทักษะทางภาษา (Language arts) ใช้กับนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลาย โดยเน้นที่หลักสูตรและวิธีการสอน ในการพยายามนำการเรียนรู้แบบร่วมมือมาใช้ โปรแกรม CIRC พัฒนาขึ้นโดย Madden, Slavin และ Stevens ในปี ๑๙๘๖ นับว่าเป็นโปรแกรมที่ใหม่ที่สุดของวิธีการเรียนรู้เป็นทีม เป็นโปรแกรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่น่าสนใจ เนื่องจากเป็นการนำการเรียนรู้แบบร่วมมือมาใช้ในการอ่านและการเขียนโครงการ

CIRC – Writing/Language Arts สำหรับการเขียน วิธีการที่ใช้ขึ้นอยู่กับรูปแบบกระบวนการเขียน ซึ่งใช้รูปแบบทีมเหมือนกับโปรแกรม CIRC สำหรับการอ่าน วิธีการนี้นักเรียนทำงานร่วมกันเพื่อวางแผน (plan) ร่างต้นฉบับ (draft) ทบทวนแก้ไข (revise) รวบรวมและลำดับเรื่อง (edit) และพิมพ์หรือแสดงผลงาน (publish) เรื่องที่แต่งออกมา โดยครูเป็นผู้เสนอเนื้อหาเพียงเล็กน้อยเกี่ยวกับแนวทางเนื้อหา และกลวิธีของการเขียน

CIRC สำหรับการอ่านและการเขียนนั้น โดยปกติแล้วจะใช้ควบคู่ไปด้วยกัน แต่กระนั้นก็สามารถใช้โปรแกรมนี้แยกในการสอนอ่าน หรือสอนการเขียนเพียงอย่างเดียวอย่างใดอย่างหนึ่งได้

โปรแกรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีลักษณะกิจกรรมโดยรวมดังนี้คือ

๑. การสอนเริ่มต้นจากครูเสมอ (Teacher Instruction)

๒. การฝึกปฏิบัติภายในทีม (Team Practice) นักเรียนทำงานในกลุ่มซึ่งมีสมาชิก ๔ – ๕ คน โดยมีความสามารถแตกต่างกัน เรียนรู้กันจากที่ครูได้มอบหมายให้โดยใช้ Worksheet หรือ อุปกรณ์การฝึกอื่น ๆ ขึ้นอยู่กับเนื้อหาที่เรียน นักเรียนจะได้ประเมินเพื่อนสมาชิกในกลุ่มซึ่งกันและกัน

๓. นักเรียนได้ประเมินการเรียนรู้ของตนเอง (Individual Assessment) ในเรื่องของข้อความรู้ หรือทักษะที่เขาได้รับในบทเรียน

๔. คะแนนจากการประเมินนักเรียนแต่ละคน จะรวมเป็นคะแนนของทีม (Team Recognition) ทีมใดที่ได้คะแนนถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จะได้รับใบประกาศนียบัตรหรือรางวัลอื่น ๆ

การสังเกตพฤติกรรมความร่วมมือในชั้นเรียน

การสังเกตเป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ที่เปิดโอกาสให้ผู้รวบรวมข้อมูลสัมผัสกับความเป็นจริงและสิ่งที่ต้องการจะรวบรวมด้วยตัวเอง ทำให้มีโอกาสที่จะรวบรวมข้อมูลได้ตรงสภาพความเป็นจริงได้มากและสามารถที่จะรวบรวมรายละเอียดของข้อมูลในแนวลึกได้ การสังเกตพฤติกรรมความร่วมมือในชั้นเรียนของนักเรียนโดยใช้วิธีการสังเกต จะช่วยให้ได้รายละเอียดของพฤติกรรมที่แสดงถึงการร่วมมือของนักเรียนในชั้นเรียนได้ชัดเจนขึ้น

การสังเกตเป็นวิธีการพื้นฐานที่จะได้ข้อมูลมาตามต้องการ ซึ่งการที่จะได้ข้อมูลที่เชื่อถือได้นั้น ผู้สังเกตต้องมีลักษณะดังนี้

๑. ความตั้งใจของผู้สังเกต (Attention) ในการสังเกตพฤติกรรมของสิ่งใด ผู้สังเกตต้องมีเป้าหมายที่จะสังเกตว่าศึกษาสิ่งใด ต้องสะกดใจอย่างแน่วแน่ในการสังเกตแต่สิ่งนั้น จิตใจไม่ไขว่ไขวไปมา และจะต้องสังเกตไปที่ละอย่างอย่างถูกต้อง นอกจากนี้ผู้สังเกตยังต้องขจัดปัญหาส่วนตัวหรือความลำเอียงส่วนตัวของตนเองออกในระยะที่ทำการสังเกต เพื่อจะได้ข้อมูลที่เป็นจริงหรือใกล้เคียงกับความเป็นจริง

๒. ประสาทสัมผัส (Sensation) ทางด้านประสาทสัมผัสต้องแน่ใจว่าประสาทสัมผัสของ ผู้สังเกตจะต้องทำงานปกติหรือสภาพร่างกายต้องปกติด้วย เพราะถ้าหากว่าสภาพร่างกายปกติแล้ว จะมีผลต่อประสาทสัมผัสอยู่ในสภาพดี และว่องไวต่อการสัมผัสสิ่งที่กำลังสังเกต

๓. การรับรู้ (Perception) ในการสังเกตสิ่งที่กำลังศึกษา ผู้สังเกตจะต้องมีการรับรู้ที่ดี เมื่อรับรู้มาแล้วสามารถแปลความหมายออกมาได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง

หลักการสังเกต

ผู้สังเกตที่ดี คือ ผู้ที่ทำการสังเกตแล้วได้ข้อมูลที่ตรงกับความต้องการมากที่สุด ซึ่งผู้สังเกตจะเป็นผู้สังเกตที่ดีได้นั้นต้องมีหลักในการสังเกต ดังนี้

๑. กำหนดการสังเกตให้จำกัดเฉพาะเป็นเรื่องๆไปไม่ใช่เห็นสิ่งใดมา กระทบแล้วรับไวหมด

๒. สังเกตอย่างมีความมุ่งหมาย มิใช่ว่าสังเกตไปเรื่อย ๆ คือ ต้องมีจุดมุ่งหมายที่จะดู เมื่อพบเห็นแล้วแปลความหมายออกมาว่าคืออะไร

๓. สังเกตด้วยความพินิจพิจารณาจนสามารถมองเห็นรายละเอียดของเรื่องนั้นได้อย่างลึกซึ้ง มีไหว้มองเห็นแต่ผิว หรือลักษณะของภายนอกเท่านั้น

๔. เมื่อสังเกตแล้วต้องมีการบันทึกไว้เพื่อเตือนความจำ จะได้ไม่หลงลืมรายละเอียดที่ได้สังเกตมา

๕. ผู้สังเกตควรใช้แบบตรวจสอบรายการ (Checklist) หรือเครื่องมือวัดอื่น ๆ ประกอบในการสังเกตนี้ด้วย

ประเภทของการสังเกต

การรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกต แบ่งได้เป็น ๒ ประเภท คือ

๑. การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) หมายถึง การสังเกตที่ผู้วิจัยเข้าไปมีส่วนร่วมอยู่ในกลุ่มที่ตนศึกษา และมีการทำกิจกรรมร่วมกัน โดยผู้วิจัยเป็นสมาชิกผู้หนึ่งของกลุ่มหรือสถานการณ์ที่ศึกษา เช่น เข้าไปใช้ชีวิตอยู่ในชุมชนนั้น เมื่อต้องการศึกษาถึงชีวิตของคนในชุมชนนั้น ข้อดีคือ จะได้ข้อมูลที่แท้จริง จุดด้อยคือ อาจเกิดจากผู้สังเกต ซึ่งจะทำให้ข้อมูลที่ได้ขาดความเที่ยงตรง

๒. การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non - participant Observation) หมายถึง การสังเกตที่ผู้วิจัยกระทำตนเป็นบุคคลภายนอก ไม่เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่กลุ่มกำลังทำกันอยู่ การไม่เข้าไปมีส่วนร่วมในความหมายนี้ หมายถึง ไม่เข้าไปร่วมในกิจกรรมของกลุ่มนั้นเท่านั้น ไม่ได้หมายถึงการไม่เข้าไปอยู่ในบริเวณสถานที่ด้วย มักใช้ในกรณีที่ไม่ต้องการให้ผู้ถูกสังเกตรู้สึก รบกวนจากตัว ผู้สังเกต ผู้สังเกตเป็นเพียงผู้สังเกตการณ์เท่านั้น

ประโยชน์ของการเรียนแบบร่วมมือ

วันเพ็ญ จันเจริญ (๒๕๔๒ : ๑๑๙) กล่าวถึงประโยชน์ของการเรียนแบบร่วมมือ มีดังนี้

๑. สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิก เพราะทุก ๆ คนร่วมมือในการทำงานกลุ่ม ทุก ๆ คนมีส่วนร่วมเท่าเทียมกัน

๒. สมาชิกทุกคนมีโอกาสดิด พูดแสดงออก แสดงความคิดเห็น ลงมือกระทำอย่างเท่าเทียมกัน

๓. เสริมให้มีความช่วยเหลือกัน เช่น เด็กเก่งช่วยเด็กที่เรียนไม่เก่ง ทำให้เด็กเก่งภาคภูมิใจ รู้จักสละเวลา ส่วนเด็กที่ไม่เก่งเกิดความซาบซึ้งในน้ำใจของเพื่อนสมาชิกด้วยกัน

๔. ร่วมกันคิดทุกคน ทำให้เกิดการระดมความคิด นำข้อมูลที่ได้มาพิจารณาร่วมกัน เพื่อประเมินคำตอบที่เหมาะสมที่สุด เป็นการส่งเสริมให้ช่วยกันคิดหาข้อมูลให้มาก และวิเคราะห์และตัดสินใจเลือก

๕. ส่งเสริมทักษะทางสังคม เช่น การอยู่ร่วมกันด้วยมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เข้าใจกันและกัน อีกทั้งเสริมทักษะการสื่อสาร ทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น

สำหรับการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ เพื่อส่งเสริมการอ่านคิดวิเคราะห์ โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ
 เทคนิค ซีไออาร์ซี แบ่งขั้นตอนเป็น ๓ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

- ๑.) จัดกลุ่ม (แบ่งเป็นกลุ่มเก่ง ปานกลาง และอ่อน)
- ๒.) เชื่อมโยงประเด็นปัญหาและระบุปัญหาที่จะศึกษา

ขั้นเรียนรู้และฝึกทักษะ

- ๓.) ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล (จับคู่ หรือแบ่งเป็นกลุ่มใหม่)
- ๔.) กำหนดแนวทางการอ่านจับใจความสำคัญและวิเคราะห์
- ๕.) ฝึกวิเคราะห์และจับใจความสำคัญ

ขั้นสรุปองค์ความรู้และประเมินผล

- ๖.) สรุปองค์ความรู้
- ๗.) การสะท้อนผลการเรียนรู้
- ๘.) ประเมินผลการเรียนรู้

ขั้นตอนการใช้คู่มือและแผนการจัดการเรียนรู้
คู่มือการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
เพื่อส่งเสริมการอ่านคิดวิเคราะห์ โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค ซีไออาร์ซี

๑. ศึกษาส่วนประกอบของคู่มือและแผนการจัดการเรียนรู้อย่างละเอียด
๒. ศึกษาคู่มือและแผนการจัดการเรียนรู้แต่เรื่องให้เข้าใจ
๓. ครูจัดกิจกรรมนำเข้าสู่การเรียนรู้ เป็นการเตรียมความพร้อมและกระตุ้นจิตใจในการเรียน โดยใช้คำถาม การเล่นเกม ร้องเพลง แต่งประโยค และยกตัวอย่าง
๔. ครูแนะนำให้นักเรียนทำกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อกระบวนการคิดโดยฝึกทักษะ ดังนี้
  - ๔.๑ กำหนดสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์ ปัญหา หรือวัตถุประสงค์
  - ๔.๒ กำหนดหลักการหรือกฎเกณฑ์
  - ๔.๓ ใช้ความคิดพิจารณาแยกแยะ
  - ๔.๔ สรุปคำตอบ
๕. ให้นักเรียนชั้นสรุปองค์ความรู้ด้วยตนเอง และทำแบบทดสอบหลังเรียน
๖. เปรียบเทียบผลการเรียนรู้ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน
๗. เสริมแรงให้ชมนักเรียนระหว่างทำกิจกรรมการเรียนรู้ พร้อมกับการแนะนำการปรับปรุงแก้ไข ข้อบกพร่อง และอธิบายเพิ่มเติม
๘. แผนการจัดการเรียนรู้ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค ซี ไออาร์ซี แบ่งขั้นตอนเป็น ๓ ขั้นตอน ดังนี้
  - ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน
    ๑. จัดกลุ่ม (แบ่งเป็นกลุ่มเก่ง ปานกลาง และอ่อน)
    ๒. เชื่อมโยงประเด็นปัญหาและระบุปัญหาที่จะศึกษา
  - ขั้นเรียนรู้และฝึกทักษะ
    ๓. ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล (จับคู่ หรือแบ่งเป็นกลุ่มใหม่)
    ๔. กำหนดแนวทางการอ่านจับใจความสำคัญและวิเคราะห์
    ๕. ฝึกวิเคราะห์และจับใจความสำคัญ
  - ขั้นสรุปองค์ความรู้และประเมินผล
    ๖. สรุปองค์ความรู้
    ๗. การสะท้อนผลการเรียนรู้
    ๘. ประเมินผลการเรียนรู้

บทบาทของครูผู้สอน
คู่มือการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
เพื่อส่งเสริมการอ่านคิดวิเคราะห์ โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค ซีไออาร์ซี

๑. ศึกษาสาระการเรียนรู้ มาตรฐาน/ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของนักเรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จุดประสงค์การเรียนรู้ ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ใน แผนการจัดการเรียนรู้ในแต่ละแผนอย่างละเอียด
๒. ศึกษาคู่มือการจัดการเรียนรู้ ให้เข้าใจก่อนนำไปใช้
๓. ชี้แจงจุดประสงค์แต่ละเรื่องให้นักเรียนเข้าใจก่อนเรียน
๔. ทดสอบความรู้พื้นฐานของนักเรียน โดยการใช้แบบทดสอบก่อนเรียนในแต่ละเรื่อง
๕. ครูดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้และคู่มือการจัดการเรียนรู้ ที่ได้กำหนดไว้
๖. ครูคอยแนะนำ ให้ความช่วยเหลือ และติดตามการศึกษานักเรียนอย่างสม่ำเสมอ
๗. ทดสอบความรู้ ความเข้าใจของนักเรียน โดยการใช้แบบทดสอบหลังเรียนในแต่ละเรื่อง
๘. ตรวจสอบกิจกรรมฝึกทักษะต่าง ๆ แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อบันทึกคะแนน และเปรียบเทียบความก้าวหน้าของนักเรียน
๙. ครูแนะนำให้นักเรียนตระหนักถึงความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ในการทำกิจกรรมการเรียนรู้
๑๐. ครูส่งเสริมให้นักเรียนได้สรุปองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยการเขียนแผนที่ความคิด

บทบาทของนักเรียน

คู่มือการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

เพื่อส่งเสริมการอ่านคิดวิเคราะห์ โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค ซีไออาร์ซี

๑. นักเรียนศึกษาและฟังคำชี้แจงก่อนเรียนด้วยคู่มือการจัดการเรียนรู้ ให้เข้าใจก่อน
  ๒. ทำแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐานของนักเรียนในแต่ละเรื่อง
  ๓. ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ตามขั้นตอนที่ครูกำหนดให้
  ๔. ศึกษาและฝึกอ่านใบความรู้ในแต่ละเรื่อง
  ๕. หากไม่เข้าใจหรือเกิดความสงสัย นักเรียนสามารถถามครูหรือขอคำแนะนำได้
  ๖. ทำกิจกรรมฝึกทักษะต่าง ๆ ตามที่ครูกำหนดให้ในแต่ละเรื่อง
  ๗. ทำแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อตรวจสอบความรู้ ความเข้าใจของนักเรียนในแต่ละเรื่อง
  ๘. มีส่วนร่วมในการตรวจกิจกรรมฝึกทักษะต่าง ๆ แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
- เพื่อบันทึกคะแนนและเปรียบเทียบความก้าวหน้าของนักเรียน
๙. ควรตระหนักถึงความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ในการทำกิจกรรมการเรียนรู้
  ๑๐. สรุปลองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยการเขียนแผนที่ความคิด

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้
คู่มือการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
เพื่อส่งเสริมการอ่านคิดวิเคราะห์ โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค ซีไออาร์ซี

สำหรับการประเมินผลการเรียนรู้ มี ๕ ขั้นตอน ดังนี้

๑. แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน

การทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ เพื่อต้องทราบว่ามีพื้นฐานความรู้ มากน้อยเพียงใด

๒. แบบทดสอบก่อนเรียน

การทดสอบก่อนเรียน เพื่อต้องทราบว่า นักเรียนความรู้และทักษะการอ่านและเขียนภาษาไทย เกี่ยวกับเรื่องที่จะเรียนเพียงใดในแต่ละเรื่อง

๓. กิจกรรมฝึกทักษะต่าง ๆ

การทดสอบความรู้ ความเข้าใจที่นักเรียนได้ศึกษาจากใบความรู้ เพื่อต้องทราบว่านักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที่จะเรียนเพียงใด โดยให้นักเรียนทำกิจกรรมฝึกทักษะของแต่ละเรื่อง

๔. แบบทดสอบหลังเรียน

การทดสอบหลังเรียน เพื่อทราบว่าหลังจากที่นักเรียนได้ศึกษาใบความรู้ และทำกิจกรรมฝึกทักษะต่าง ๆ ของในแต่ละเรื่อง แล้วนักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเพิ่มขึ้นมากน้อยเพียงใด โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนในแต่ละเรื่อง

๕. แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน

การทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ เพื่อต้องทราบว่านักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจและทักษะการอ่านและเขียนภาษาไทย เพิ่มขึ้นมากน้อยเพียงใด

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๑

วิธีประเพณีสุราษฎร์ธานี

การอ่านจับใจความสำคัญ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

โรงเรียนสมบูรณ์ประชาสรรค์

เวลาเรียน ๑ ชั่วโมง

เวลาเรียน ๔๐ ชั่วโมง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ภาคเรียนที่ ๒ / ๒๕๖๐

มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท ๑.๑ , มาตรฐาน ท ๔.๑ และมาตรฐาน ท ๒.๑

๑. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง (ท ๑.๑-ป.๖/๑)
๒. อธิบายความหมายของคำ ประโยคและข้อความที่เป็นโวหาร (ท ๑.๑-ป.๖/๒)
๓. อ่านเรื่องสั้นๆ อย่างหลากหลาย โดยจับเวลาแล้วถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน (ท ๑.๑-ป.๖/๓)
๔. แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน (ท ๑.๑-ป.๖/๔)
๕. อธิบายการนำความรู้และความคิด จากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหา ในการดำเนินชีวิต (ท ๑.๑-ป.๖/๕)
๖. อ่านงานเขียนเชิงอธิบาย คำสั่ง ข้อเสนอแนะ และปฏิบัติตาม (ท ๑.๑-ป.๖/๖)
๗. อธิบายความหมายของข้อมูล จากการอ่านแผนผัง แผนที่ แผนภูมิ และกราฟ (ท ๑.๑-ป.๖/๗)
๘. อ่านหนังสือตามความสนใจ และอธิบายคุณค่าที่ได้รับ (ท ๑.๑-ป.๖/๘)
๙. มีมารยาทในการอ่าน (ท ๑.๑-ป.๖/๙)
๑๐. เขียนสื่อสารโดยใช้คำได้ถูกต้องชัดเจน และเหมาะสม (ท ๒.๑-ป.๖/๑)
๑๑. เขียนแผนภาพโครงเรื่องและแผนภาพความคิดเพื่อใช้พัฒนางานเขียน (ท ๒.๑-ป.๖/๓)
๑๒. เขียนเรื่องตามจินตนาการและสร้างสรรค์ (ท ๒.๑-ป.๖/๘)
๑๓. มีมารยาทในการเขียน (ท ๒.๑-ป.๖/๙)
๑๔. วิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค (ท ๔.๑-ป.๖/๑)

สาระสำคัญ

การออกเสียงบทร้อยแก้วและวิธีประเพณีสุราษฎร์ธานี และจับใจความสำคัญของเรื่องได้ จนสามารถตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน และเขียนแผนภาพโครงเรื่องได้ สามารถบอกข้อคิดจากเรื่องที่อ่านได้ นอกจากนี้ยังอ่าน และเขียนสะกดคำตามที่กำหนดให้ได้

การศึกษาเนื้อหา ชุดกิจกรรมวิธีประเพณีสุราษฎร์ธานี และอ่านจับใจความสำคัญด้วย กิจกรรมฝึกทักษะ เพื่อฝึกฝนทักษะที่ควรให้นักเรียน และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตต่อไป

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. นักเรียนสามารถอ่าน และเขียนสะกดคำกำหนดให้ได้
๒. นักเรียนอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและวิธีประเพณีสุราษฎร์ธานีได้
๓. นักเรียนสามารถตอบคำถามจากเรื่องที่ได้ฟังได้ถูกต้อง
๔. พิจารณา จำแนก แยกประเภท เพื่อเปรียบเทียบและจัดกระทำข้อมูลได้
๕. เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของเรื่องที่ได้ฟังได้
๖. นักเรียนสรุปใจความสำคัญของเรื่องได้
๗. นักเรียนเขียนแผนภาพโครงเรื่องได้ถูกต้อง
๘. นักเรียนสามารถบอกข้อคิดจากเรื่องที่ได้ฟังได้
๙. นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านและเห็นคุณค่าของหนังสือมากขึ้น
๑๐. นักเรียนมีมารยาทที่ดีในการอ่าน

สาระการเรียนรู้

วิธีประเพณีสุราษฎร์ธานี

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- ตั้งใจฟัง
- อ่านเสียงชัดเจน
- กล้าแสดงออก
- ตอบคำถามได้
- มีความมั่นใจ

สมรรถนะสำคัญ

- ความสามารถในการใช้ทักษะการอ่าน
- ความสามารถในการสื่อสาร
- ความสามารถในการคิด
- ความสามารถในการแก้ปัญหา

ภาระชิ้นงาน / การประเมินผลรวบยอด

- แบบทดสอบก่อนเรียน
- กิจกรรมฝึกทักษะ

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ ขั้นนำเข้าสู่การเรียนรู้

๑. ครูกล่าวคำทักทายนักเรียน สนทนาปฐมนิเทศแนะนำให้นักเรียนรู้ฟังเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
  ๒. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มทำกิจกรรมโดยแบ่งเป็น กลุ่มเก่ง ปานกลาง และอ่อน ให้แต่ละกลุ่ม จดรายชื่อสมาชิกกลุ่มส่งที่โต๊ะครู (เทคนิค ซีไออาร์ซี)
  ๓. นักเรียนแต่ละคนเลือกนั่งโต๊ะเรียนใกล้กับเพื่อนในกลุ่มของตนเอง เพื่อความสะดวก
  ๔. นักเรียนและครูร่วมกันทำกิจกรรมสำรวจนักอ่าน โดยครูถามนักเรียนว่า
    - นักเรียนเคยอ่านหนังสือเกี่ยวกับวิถีชีวิตหรือไม่
    - นักเรียนเคยเห็นหรือเคยอ่านหนังสือนั้นจากที่ไหน
- เพื่อเป็นการปลุกเร้าความสนใจของนักเรียน และความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ต่อไป
๕. ครูร่วมอภิปรายกับนักเรียน เรื่อง ความหมายของวิถีชีวิตและยกตัวอย่าง เพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่การเรียนรู้ในวันนี้

๖. ครูชี้แจงและแนะนำเกี่ยวกับการศึกษาชุดกิจกรรมวิถีประเพณีสุราษฎร์ธานี
๗. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน และส่งคืนกระดาษคำตอบให้ครูบันทึกคะแนน

ขั้นที่ ๒ ขั้นการเรียนรู้และฝึกทักษะ

๑. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มอีกครั้งแบบละความสามารถเพื่อทำกิจกรรม (เทคนิค ซีไออาร์ซี)
๒. ครูนำนักเรียนอ่านบทความเรื่องวิถีชีวิต เป็นตัวอย่าง จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มฝึกอ่านร่วมกัน
๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาบัตรเนื้อหาพร้อมกัน
๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มทำกิจกรรมฝึกทักษะ ตอนที่ ๑ “งานประเพณีชักพระ ทอดผ้าป่า และแข่งขันเรือยาว” ดังนี้
  - กิจกรรมที่ ๑.๑
  - กิจกรรมที่ ๑.๒
  - กิจกรรมที่ ๑.๓

๕. หากระหว่างการศึกษากิจกรรมนักเรียนเกิดปัญหา หรือมีข้อสงสัย สามารถแจ้งครู หรือขอคำปรึกษาได้ทันที

ขั้นที่ ๓ ขั้นสรุปองค์ความรู้และประเมินผล

๑. นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอความรู้ที่ได้รับจากการทำกิจกรรม
๒. หากระหว่างการศึกษากิจกรรมนักเรียนเกิดปัญหา หรือมีข้อสงสัย สามารถแจ้งครู หรือขอคำปรึกษาได้ทันที

๓. แนะนำและเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถามข้อสงสัย หรือสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในห้องเรียน และบันทึกความรู้ที่ได้รับจากการปฏิบัติกิจกรรมลงในสมุดบันทึกส่วนตัว
๔. ครูคอยสังเกตพฤติกรรมทางการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างใกล้ชิดและบันทึกผล
๕. ครูกล่าวชื่นชมนักเรียนและอบรมความประพฤติ ระเบียบวินัย การตรงต่อเวลาความรับผิดชอบในการเป็นผู้เรียนที่ดีและการทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. กิจกรรมสำรวจนักอ่าน
๒. ชุดกิจกรรมวิธีประเพณีสุราษฎร์ธานี
  - ๒.๑ แบบทดสอบก่อนเรียน
  - ๒.๒ บัตรเนื้อหา
  - ๒.๓ กิจกรรมฝึกทักษะ

วิธีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

ประเด็นการประเมิน	เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน		
	วิธีการ/เครื่องมือ	ผลงาน/ชิ้นงาน	เกณฑ์การผ่าน
วิธีประเพณีสุราษฎร์ธานี	- การทดสอบก่อนเรียน - กิจกรรมฝึกทักษะ	- แบบทดสอบก่อนเรียน - กิจกรรมฝึกทักษะ	ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
กระบวนการทำงานกลุ่ม	การประเมิน กระบวนการทำงานกลุ่ม	แบบประเมิน กระบวนการทำงานกลุ่ม	ร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
คุณลักษณะอันพึงประสงค์	การสังเกตคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบสังเกตคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
สมรรถนะสำคัญ	การประเมินสมรรถนะ สำคัญ	แบบประเมินสมรรถนะ สำคัญ	ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป

กิจกรรมเสนอแนะ

ร่วมกันสืบค้นข้อมูล/ค้นหาหนังสือ/แหล่งข้อมูลเกี่ยวกับหลักการอ่านคิดวิเคราะห์ การอ่านจับใจความสำคัญ และการสรุปความ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๒

วิธีประเพณีสุราษฎร์ธานี

การอ่านจับใจความสำคัญ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

โรงเรียนสมบูรณ์ประชาสรรค์

เวลาเรียน ๑ ชั่วโมง

เวลาเรียน ๔๐ ชั่วโมง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ภาคเรียนที่ ๒ / ๒๕๖๐

มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท ๑.๑ , มาตรฐาน ท ๔.๑ และมาตรฐาน ท ๒.๑

๑. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง (ท ๑.๑-ป.๖/๑)

๒. อธิบายความหมายของคำ ประโยคและข้อความที่เป็นโวหาร (ท ๑.๑-ป.๖/๒)

๓. อ่านเรื่องสั้นๆ อย่างหลากหลาย โดยจับเวลาแล้วถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน (ท ๑.๑-ป.๖/๓)

๔. แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน (ท ๑.๑-ป.๖/๔)

๕. อธิบายการนำความรู้และความคิด จากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหา ในการดำเนินชีวิต (ท ๑.๑-ป.๖/๕)

๖. อ่านงานเขียนเชิงอธิบาย คำสั่ง ข้อเสนอแนะ และปฏิบัติตาม (ท ๑.๑-ป.๖/๖)

๗. อธิบายความหมายของข้อมูล จากการอ่านแผนผัง แผนที่ แผนภูมิ และกราฟ (ท ๑.๑-ป.๖/๗)

๘. อ่านหนังสือตามความสนใจ และอธิบายคุณค่าที่ได้รับ (ท ๑.๑-ป.๖/๘)

๙. มีมารยาทในการอ่าน (ท ๑.๑-ป.๖/๙)

๑๐. เขียนสื่อสารโดยใช้คำได้ถูกต้องชัดเจน และเหมาะสม (ท ๒.๑-ป.๖/๑)

๑๑. เขียนแผนภาพโครงเรื่องและแผนภาพความคิดเพื่อใช้พัฒนางานเขียน (ท ๒.๑-ป.๖/๒)

๑๒. เขียนเรื่องตามจินตนาการและสร้างสรรค์ (ท ๒.๑-ป.๖/๓)

๑๓. มีมารยาทในการเขียน (ท ๒.๑-ป.๖/๔)

๑๔. วิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค (ท ๔.๑-ป.๖/๑)

สาระสำคัญ

การออกเสียงบทร้อยแก้วและวิธีประเพณีสุราษฎร์ธานี และจับใจความสำคัญของเรื่องได้ จนสามารถตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน และเขียนแผนภาพโครงเรื่องได้ สามารถบอกข้อคิดจากเรื่องที่อ่านได้ นอกจากนี้ยังอ่าน และเขียนสะกดคำตามที่กำหนดให้ได้

การศึกษาเนื้อหา ชุดกิจกรรมวิธีประเพณีสุราษฎร์ธานี และอ่านจับใจความสำคัญด้วย กิจกรรมฝึกทักษะ เพื่อฝึกฝนทักษะที่ควรให้นักเรียน และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตต่อไป

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. นักเรียนสามารถอ่าน และเขียนสะกดคำกำหนดให้ได้
๒. นักเรียนอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและวิธีประเพณีสุราษฎร์ธานีได้
๓. นักเรียนสามารถตอบคำถามจากเรื่องที่ได้ฟังได้ถูกต้อง
๔. พิจารณา จำแนก แยกประเภท เพื่อเปรียบเทียบและจัดกระทำข้อมูลได้
๕. เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของเรื่องที่ได้ฟังได้
๖. นักเรียนสรุปใจความสำคัญของเรื่องได้
๗. นักเรียนเขียนแผนภาพโครงเรื่องได้ถูกต้อง
๘. นักเรียนสามารถบอกข้อคิดจากเรื่องที่ได้ฟังได้
๙. นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านและเห็นคุณค่าของหนังสือมากขึ้น
๑๐. นักเรียนมีมารยาทที่ดีในการอ่าน

สาระการเรียนรู้

วิธีประเพณีสุราษฎร์ธานี

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- ตั้งใจฟัง
- อ่านเสียงชัดเจน
- กล้าแสดงออก
- ตอบคำถามได้
- มีความมั่นใจ

สมรรถนะสำคัญ

- ความสามารถในการใช้ทักษะการอ่าน
- ความสามารถในการสื่อสาร
- ความสามารถในการคิด
- ความสามารถในการแก้ปัญหา

ภาระชิ้นงาน / การประเมินผลรวบยอด

- กิจกรรมฝึกทักษะ

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ ขั้นนำเข้าสู่การเรียนรู้

๑. ครูกล่าวคำทักทายนักเรียน แนะนำให้นักเรียนฟังเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ที่จะศึกษา

๒. ให้ตัวแทนนักเรียนออกมาหน้าห้องเรียน ๑ คน เพื่อมานำบัตรข้อความไปแจกเพื่อน ๆ เพื่อเป็นการปลูกเร้าความสนใจของนักเรียนก่อนการเรียนรู้

๓. ครูให้นักเรียนอ่านบัตรกิจกรรมที่ได้รับ แล้วเขียนใจความสำคัญใส่กระดาษมาส่ง

๔. ครูสรุปคำตอบของบัตรข้อความว่า จากนั้นอภิปรายให้นักเรียนฟัง เพื่อเชื่อมโยงไปสู่ประเด็นการเรียนรู้

๕. นักเรียนและครูสนทนาร่วมกัน โดยใช้คำถาม

- วิถีชีวิตคืออะไร
- นักเรียนคิดว่าวิถีชีวิตคนในท้องถิ่นเป็นอย่างไร
- วิถีชีวิตของคนในท้องถิ่นของนักเรียนเป็นอย่างไร

๖. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มทำกิจกรรมโดยแบ่งเป็น กลุ่มเก่ง ปานกลาง และอ่อน ให้แต่ละกลุ่ม จดรายชื่อสมาชิกกลุ่มส่งที่โต๊ะครู (เทคนิค ซีไออาร์ซี) (เทคนิค ซีไออาร์ซี)

๗. นักเรียนแต่ละคนเลือกนั่งโต๊ะเรียนใกล้กับเพื่อนในกลุ่มของตนเอง เพื่อความสะดวก

๘. ครูชี้แจงและแนะนำเกี่ยวกับการศึกษาชุดกิจกรรมวิถีประเพณีสุราษฎร์ธานี

ขั้นที่ ๒ ขั้นการเรียนรู้และฝึกทักษะ

๑. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มแบบคละความสามารถเพื่อทำกิจกรรมร่วมกัน

๒. ครูนำนักเรียนอ่านบทความเรื่องวิถีชีวิตท้องถิ่น จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปใจความสำคัญร่วมกัน และให้นักเรียนเปรียบเทียบความแตกต่างของวิถีชีวิตในแต่ละท้องถิ่น

๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาบัตรเนื้อหาพร้อมกัน

๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มทำกิจกรรมฝึกทักษะ ตามที่ครูกำหนดให้ ดังนี้

ตอนที่ ๒ “กีฬาชนควาย”

- กิจกรรมที่ ๒.๑
- กิจกรรมที่ ๒.๒
- กิจกรรมที่ ๒.๓

๕. หากระหว่างการศึกษาและทำกิจกรรมนักเรียนเกิดปัญหา หรือมีข้อสงสัย สามารถแจ้งครู หรือขอคำปรึกษาได้ทันที

ขั้นที่ ๓ ขั้นสรุปองค์ความรู้และประเมินผล

๑. นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอความรู้ที่ได้รับจากการทำกิจกรรม

๒. หากระหว่างการศึกษและทำกิจกรรมนักเรียนเกิดปัญหา หรือมีข้อสงสัย สามารถแจ้งครู หรือขอคำปรึกษาได้ทันที

๓. แนะนำและเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถามข้อสงสัย หรือสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในห้องเรียน และบันทึกความรู้ที่ได้รับจากการปฏิบัติกิจกรรมลงในสมุดบันทึกส่วนตัว

๔. ครูคอยสังเกตพฤติกรรมทางการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างใกล้ชิดและบันทึกผล

๕. ครูกล่าวชื่นชมนักเรียนและอบรมความประพฤติ ระเบียบวินัย การตรงต่อเวลาความรับผิดชอบในการเป็นผู้เรียนที่ดีและการทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. กิจกรรมสำรวจน้าก่อน
๒. ชุดกิจกรรมวิถีประเพณีสุราษฎร์ธานี
  - ๒.๑ บัตรความรู้
  - ๒.๒ กิจกรรมฝึกทักษะ

วิธีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

ประเด็นการประเมิน	เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน		
	วิธีการ/เครื่องมือ	ผลงาน/ชิ้นงาน	เกณฑ์การผ่าน
วิถีประเพณีสุราษฎร์ธานี	- กิจกรรมฝึกทักษะ	- กิจกรรมฝึกทักษะ	ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
กระบวนการทำงานกลุ่ม	การประเมิน กระบวนการทำงานกลุ่ม	แบบประเมิน กระบวนการทำงานกลุ่ม	ร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
คุณลักษณะอันพึงประสงค์	การสังเกตคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบสังเกตคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
สมรรถนะสำคัญ	การประเมินสมรรถนะ สำคัญ	แบบประเมินสมรรถนะ สำคัญ	ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป

กิจกรรมเสนอแนะ

ร่วมกันสืบค้นข้อมูล/ค้นหาหนังสือ/แหล่งข้อมูลเกี่ยวกับหลักการอ่านคิดวิเคราะห์ การอ่านจับใจความสำคัญ และการสรุปความ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๓

วิธีประเพณีสุราษฎร์ธานี

การอ่านจับใจความสำคัญ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

โรงเรียนสมบูรณ์ประชาสรรค์

เวลาเรียน ๑ ชั่วโมง

เวลาเรียน ๔๐ ชั่วโมง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ภาคเรียนที่ ๒ / ๒๕๖๐

มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท ๑.๑ , มาตรฐาน ท ๔.๑ และมาตรฐาน ท ๒.๑

๑. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง (ท ๑.๑-ป.๖/๑)

๒. อธิบายความหมายของคำ ประโยคและข้อความที่เป็นโวหาร (ท ๑.๑-ป.๖/๒)

๓. อ่านเรื่องสั้นๆ อย่างหลากหลาย โดยจับเวลาแล้วถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน (ท ๑.๑-ป.๖/๓)

๔. แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน (ท ๑.๑-ป.๖/๔)

๕. อธิบายการนำความรู้และความคิด จากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหา ในการดำเนินชีวิต (ท ๑.๑-ป.๖/๕)

๖. อ่านงานเขียนเชิงอธิบาย คำสั่ง ข้อเสนอแนะ และปฏิบัติตาม (ท ๑.๑-ป.๖/๖)

๗. อธิบายความหมายของข้อมูล จากการอ่านแผนผัง แผนที่ แผนภูมิ และกราฟ (ท ๑.๑-ป.๖/๗)

๘. อ่านหนังสือตามความสนใจ และอธิบายคุณค่าที่ได้รับ (ท ๑.๑-ป.๖/๘)

๙. มีมารยาทในการอ่าน (ท ๑.๑-ป.๖/๙)

๑๐. เขียนสื่อสารโดยใช้คำได้ถูกต้องชัดเจน และเหมาะสม (ท ๒.๑-ป.๖/๑)

๑๑. เขียนแผนภาพโครงเรื่องและแผนภาพความคิดเพื่อใช้พัฒนางานเขียน (ท ๒.๑-ป.๖/๒)

๑๒. เขียนเรื่องตามจินตนาการและสร้างสรรค์ (ท ๒.๑-ป.๖/๓)

๑๓. มีมารยาทในการเขียน (ท ๒.๑-ป.๖/๔)

๑๔. วิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค (ท ๔.๑-ป.๖/๑)

สาระสำคัญ

การออกเสียงบทร้อยแก้วและวิธีประเพณีสุราษฎร์ธานี และจับใจความสำคัญของเรื่องได้ จนสามารถตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน และเขียนแผนภาพโครงเรื่องได้ สามารถบอกข้อคิดจากเรื่องที่อ่านได้ นอกจากนี้ยังอ่าน และเขียนสะกดคำตามที่กำหนดให้ได้

การศึกษาเนื้อหา ชุดกิจกรรมวิธีประเพณีสุราษฎร์ธานี และอ่านจับใจความสำคัญด้วย กิจกรรมฝึกทักษะ เพื่อฝึกฝนทักษะที่ควรให้นักเรียน และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตต่อไป

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. นักเรียนสามารถอ่าน และเขียนสะกดคำกำหนดให้ได้
๒. นักเรียนอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและวิธีประเพณีสุราษฎร์ธานีได้
๓. นักเรียนสามารถตอบคำถามจากเรื่องที่ได้ถูกต้อง
๔. พิจารณา จำแนก แยกประเภท เพื่อเปรียบเทียบและจัดกระทำข้อมูลได้
๕. เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของเรื่องที่ได้
๖. นักเรียนสรุปใจความสำคัญของเรื่องได้
๗. นักเรียนเขียนแผนภาพโครงเรื่องได้ถูกต้อง
๘. นักเรียนสามารถบอกข้อคิดจากเรื่องที่ได้
๙. นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านและเห็นคุณค่าของหนังสือมากขึ้น
๑๐. นักเรียนมีมารยาทที่ดีในการอ่าน

สาระการเรียนรู้

วิธีประเพณีสุราษฎร์ธานี

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- ตั้งใจฟัง
- อ่านเสียงชัดเจน
- กล้าแสดงออก
- ตอบคำถามได้
- มีความมั่นใจ

สมรรถนะสำคัญ

- ความสามารถในการใช้ทักษะการอ่าน
- ความสามารถในการสื่อสาร
- ความสามารถในการคิด
- ความสามารถในการแก้ปัญหา

ภาระชิ้นงาน / การประเมินผลรวบยอด

- กิจกรรมฝึกทักษะ

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ ขั้นนำเข้าสู่การเรียนรู้

๑. ครูกล่าวคำทักทายนักเรียน แนะนำให้นักเรียนฟังเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ที่จะศึกษา
๒. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มทำกิจกรรมโดยแบ่งเป็น กลุ่มเก่ง ปานกลาง และอ่อน ให้แต่ละกลุ่ม จดรายชื่อนักเรียนในกลุ่มส่งที่โต๊ะครู (เทคนิค ซีไออาร์ซี)
๓. นักเรียนแต่ละคนเลือกนั่งโต๊ะเรียนใกล้กับเพื่อนในกลุ่มของตนเอง เพื่อความสะดวก
๔. ครูแจกบัตรข้อความปริศนาให้นักเรียน เพื่อเป็นการปลุกเร้าความสนใจของนักเรียน และความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ต่อไป
๕. ครูสุ่มรายชื่อนักเรียนมา ประมาณ ๕ ชื่อ แล้วให้นักเรียนคนที่ถูกเรียกชื่ออ่าน ข้อความในบัตรข้อความแล้วสรุปใจความสำคัญ
๖. ครูร่วมอภิปรายกับนักเรียน เรื่อง ประเพณีในท้องถิ่น เพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่การเรียนรู้
๗. ครูชี้แจงและแนะนำเกี่ยวกับการศึกษาชุดกิจกรรมวิถีประเพณีสุราษฎร์ธานี

ขั้นที่ ๒ ขั้นการเรียนรู้และฝึกทักษะ

๑. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มอีกครั้งแบบละความสามารภเพื่อทำกิจกรรม (เทคนิค ซีไออาร์ซี)
๒. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มฝึกอ่านและร่วมกันสรุปใจความสำคัญของบทความเรื่องประเพณีในท้องถิ่น ตามหัวข้อดังต่อไปนี้
  - ชื่อประเพณี
  - ลักษณะกิจกรรม
  - ความสำคัญกับคนในท้องถิ่น
๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาบัตรเนื้อหาพร้อมกัน
๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มทำกิจกรรมฝึกทักษะ ตอนที่ ๓ “งานวันเงาะโรงเรียน” ดังนี้
  - กิจกรรมที่ ๓.๑
  - กิจกรรมที่ ๓.๒
  - กิจกรรมที่ ๓.๓
๕. หากระหว่างการศึกษากิจกรรมนักเรียนเกิดปัญหา หรือมีข้อสงสัย สามารถแจ้งครู หรือขอคำปรึกษาได้ทันที

ขั้นที่ ๓ ขั้นสรุปองค์ความรู้และประเมินผล

๑. นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอความรู้ที่ได้รับจากการทำกิจกรรม
๒. แนะนำและเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถามข้อสงสัย หรือสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในห้องเรียน และบันทึกความรู้ที่ได้รับจากการปฏิบัติกิจกรรมลงในสมุดบันทึกส่วนตัว

๓. ครูคอยสังเกตพฤติกรรมทางการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างใกล้ชิดและบันทึกผล

๔. ครูกล่าวชื่นชมนักเรียนและอบรมความประพฤติ ระเบียบวินัย การตรงต่อเวลาความรับผิดชอบในการเป็นผู้เรียนที่ดีและการทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. กิจกรรมสำรวจนักอ่าน
๒. ชุดกิจกรรมวิถีประเพณีสุราษฎร์ธานี
  - ๒.๑ บัตรความรู้
  - ๒.๒ กิจกรรมฝึกทักษะ

วิธีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

ประเด็นการประเมิน	เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน		
	วิธีการ/เครื่องมือ	ผลงาน/ชิ้นงาน	เกณฑ์การผ่าน
วิถีประเพณีสุราษฎร์ธานี	- กิจกรรมฝึกทักษะ	- กิจกรรมฝึกทักษะ	ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
กระบวนการทำงานกลุ่ม	การประเมิน กระบวนการทำงานกลุ่ม	แบบประเมิน กระบวนการทำงานกลุ่ม	ร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
คุณลักษณะอันพึงประสงค์	การสังเกตคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบสังเกตคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
สมรรถนะสำคัญ	การประเมินสมรรถนะ สำคัญ	แบบประเมินสมรรถนะ สำคัญ	ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป

กิจกรรมเสนอแนะ

ร่วมกันสืบค้นข้อมูล/ค้นหาหนังสือ/แหล่งข้อมูลเกี่ยวกับหลักการอ่านคิดวิเคราะห์ การอ่าน
จับใจความสำคัญ และการสรุปความ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๔

วิธีประเพณีสุราษฎร์ธานี

การอ่านจับใจความสำคัญ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

โรงเรียนสมบูรณ์ประชาสรรค์

เวลาเรียน ๑ ชั่วโมง

เวลาเรียน ๔๐ ชั่วโมง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ภาคเรียนที่ ๒ / ๒๕๖๐

มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท ๑.๑ , มาตรฐาน ท ๔.๑ และมาตรฐาน ท ๒.๑

๑. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง (ท ๑.๑-ป.๖/๑)
๒. อธิบายความหมายของคำ ประโยคและข้อความที่เป็นโวหาร (ท ๑.๑-ป.๖/๒)
๓. อ่านเรื่องสั้นๆ อย่างหลากหลาย โดยจับเวลาแล้วถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน (ท ๑.๑-ป.๖/๓)
๔. แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน (ท ๑.๑-ป.๖/๔)
๕. อธิบายการนำความรู้และความคิด จากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหา ในการดำเนินชีวิต (ท ๑.๑-ป.๖/๕)
๖. อ่านงานเขียนเชิงอธิบาย คำสั่ง ข้อแนะนำ และปฏิบัติตาม (ท ๑.๑-ป.๖/๖)
๗. อธิบายความหมายของข้อมูล จากการอ่านแผนผัง แผนที่ แผนภูมิ และกราฟ (ท ๑.๑-ป.๖/๗)
๘. อ่านหนังสือตามความสนใจ และอธิบายคุณค่าที่ได้รับ (ท ๑.๑-ป.๖/๘)
๙. มีมารยาทในการอ่าน (ท ๑.๑-ป.๖/๙)
๑๐. เขียนสื่อสารโดยใช้คำได้ถูกต้องชัดเจน และเหมาะสม (ท ๒.๑-ป.๖/๑)
๑๑. เขียนแผนภาพโครงเรื่องและแผนภาพความคิดเพื่อใช้พัฒนางานเขียน (ท ๒.๑-ป.๖/๓)
๑๒. เขียนเรื่องตามจินตนาการและสร้างสรรค์ (ท ๒.๑-ป.๖/๘)
๑๓. มีมารยาทในการเขียน (ท ๒.๑-ป.๖/๙)
๑๔. วิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค (ท ๔.๑-ป.๖/๑)

สาระสำคัญ

การออกเสียงบทร้อยแก้วและวิธีประเพณีสุราษฎร์ธานี และจับใจความสำคัญของเรื่องได้ จนสามารถตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน และเขียนแผนภาพโครงเรื่องได้ สามารถบอกข้อคิดจากเรื่องที่อ่านได้ นอกจากนี้ยังอ่าน และเขียนสะกดคำตามที่กำหนดให้ได้

การศึกษาเนื้อหา ชุดกิจกรรมวิธีประเพณีสุราษฎร์ธานี และอ่านจับใจความสำคัญด้วย กิจกรรมฝึกทักษะ เพื่อฝึกฝนทักษะที่ควรให้นักเรียน และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตต่อไป

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. นักเรียนสามารถอ่าน และเขียนสะกดคำกำหนดให้ได้
๒. นักเรียนอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและวิธีประเพณีสุราษฎร์ธานีได้
๓. นักเรียนสามารถตอบคำถามจากเรื่องที่ได้ถูกต้อง
๔. พิจารณา จำแนก แยกประเภท เพื่อเปรียบเทียบและจัดกระทำข้อมูลได้
๕. เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของเรื่องที่ได้
๖. นักเรียนสรุปใจความสำคัญของเรื่องได้
๗. นักเรียนเขียนแผนภาพโครงเรื่องได้ถูกต้อง
๘. นักเรียนสามารถบอกข้อคิดจากเรื่องที่ได้
๙. นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านและเห็นคุณค่าของหนังสือมากขึ้น
๑๐. นักเรียนมีมารยาทที่ดีในการอ่าน

สาระการเรียนรู้

วิธีประเพณีสุราษฎร์ธานี

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- ตั้งใจฟัง
- อ่านเสียงชัดเจน
- กล้าแสดงออก
- ตอบคำถามได้
- มีความมั่นใจ

สมรรถนะสำคัญ

- ความสามารถในการใช้ทักษะการอ่าน
- ความสามารถในการสื่อสาร
- ความสามารถในการคิด
- ความสามารถในการแก้ปัญหา

ภาระชิ้นงาน / การประเมินผลรวบยอด

- กิจกรรมฝึกทักษะ

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ ขั้นนำเข้าสู่การเรียนรู้

๑. ครูกล่าวคำทักทาย แนะนำให้นักเรียนฟังเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ที่จะศึกษา
๒. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มทำกิจกรรมโดยแบ่งเป็น กลุ่มเก่ง ปานกลาง และอ่อน ให้แต่ละกลุ่ม จดรายชื่อสมาชิกกลุ่มส่งที่โต๊ะครู (เทคนิค ซีไออาร์ซี)
๓. นักเรียนแต่ละคนเลือกนั่งโต๊ะเรียนใกล้กับเพื่อนในกลุ่มของตนเอง เพื่อความสะดวก
๔. ครูแจกบัตรภาพให้นักเรียน แล้วให้นักเรียนดูภาพและสรุปใจความสำคัญ
๕. ครูร่วมอภิปรายกับนักเรียน เรื่อง ประเพณีในท้องถิ่น เพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่การเรียนรู้
๖. ครูชี้แจงและแนะนำเกี่ยวกับการศึกษาชุดกิจกรรมวิถีประเพณีสุราษฎร์ธานี

ขั้นที่ ๒ ขั้นการเรียนรู้และฝึกทักษะ

๑. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มอีกครั้งแบบละความสามารถเพื่อทำกิจกรรม (เทคนิค ซีไออาร์ซี)
๒. ครูให้นักเรียนอ่านบทความ จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปใจความสำคัญ ดังหัวข้อต่อไปนี้
  - ชื่อและลักษณะของประเพณี
  - ความสำคัญของประเพณี
๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาบัตรเนื้อหาพร้อมกัน
๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มทำกิจกรรมฝึกทักษะ ตอนที่ ๔ “สารทเดือนสิบ” ดังนี้
  - กิจกรรมที่ ๒.๑
  - กิจกรรมที่ ๒.๒
  - กิจกรรมที่ ๒.๓
๕. หากระหว่างการศึกษากิจกรรมนักเรียนเกิดปัญหา หรือมีข้อสงสัย สามารถแจ้ง ครู หรือขอคำปรึกษาได้ทันที

ขั้นที่ ๓ ขั้นสรุปองค์ความรู้และประเมินผล

๑. นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอความรู้ที่ได้รับจากการทำกิจกรรม
๒. แนะนำและเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถามข้อสงสัย หรือสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในห้องเรียน และบันทึกความรู้ที่ได้รับจากการปฏิบัติกิจกรรมลงในสมุดบันทึกส่วนตัว
๓. ครูคอยสังเกตพฤติกรรมทางการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างใกล้ชิดและบันทึกผล
๔. ครูกล่าวชื่นชมนักเรียนและอบรมความประพฤติ ระเบียบวินัย การตรงต่อเวลาความรับผิดชอบในการเป็นผู้เรียนที่ดีและการทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. กิจกรรมสำรวจนักอ่าน
๒. ชุดกิจกรรมวิถีประเพณีสุราษฎร์ธานี
  - ๒.๑ บัตรความรู้
  - ๒.๒ กิจกรรมฝึกทักษะ

วิธีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

ประเด็นการประเมิน	เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน		
	วิธีการ/เครื่องมือ	ผลงาน/ชิ้นงาน	เกณฑ์การผ่าน
วิถีประเพณีสุราษฎร์ธานี	- กิจกรรมฝึกทักษะ	- กิจกรรมฝึกทักษะ	ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
กระบวนการทำงานกลุ่ม	การประเมิน กระบวนการทำงานกลุ่ม	แบบประเมิน กระบวนการทำงานกลุ่ม	ร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
คุณลักษณะอันพึงประสงค์	การสังเกตคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบสังเกตคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
สมรรถนะสำคัญ	การประเมินสมรรถนะ สำคัญ	แบบประเมินสมรรถนะ สำคัญ	ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป

กิจกรรมเสนอแนะ

ร่วมกันสืบค้นข้อมูล/ค้นหาหนังสือ/แหล่งข้อมูลเกี่ยวกับหลักการอ่านคิดวิเคราะห์ การอ่าน
จับใจความสำคัญ และการสรุปความ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๕

วิธีประเพณีสุราษฎร์ธานี

การอ่านจับใจความสำคัญ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

โรงเรียนสมบูรณ์ประชาสรรค์

เวลาเรียน ๑ ชั่วโมง

เวลาเรียน ๔๐ ชั่วโมง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ภาคเรียนที่ ๒ / ๒๕๖๐

มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท ๑.๑ , มาตรฐาน ท ๔.๑ และมาตรฐาน ท ๒.๑

๑. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง (ท ๑.๑-ป.๖/๑)
๒. อธิบายความหมายของคำ ประโยคและข้อความที่เป็นโวหาร (ท ๑.๑-ป.๖/๒)
๓. อ่านเรื่องสั้นๆ อย่างหลากหลาย โดยจับเวลาแล้วถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน (ท ๑.๑-ป.๖/๓)
๔. แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน (ท ๑.๑-ป.๖/๔)
๕. อธิบายการนำความรู้และความคิด จากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหา ในการดำเนินชีวิต (ท ๑.๑-ป.๖/๕)
๖. อ่านงานเขียนเชิงอธิบาย คำสั่ง ข้อเสนอแนะ และปฏิบัติตาม (ท ๑.๑-ป.๖/๖)
๗. อธิบายความหมายของข้อมูล จากการอ่านแผนผัง แผนที่ แผนภูมิ และกราฟ (ท ๑.๑-ป.๖/๗)
๘. อ่านหนังสือตามความสนใจ และอธิบายคุณค่าที่ได้รับ (ท ๑.๑-ป.๖/๘)
๙. มีมารยาทในการอ่าน (ท ๑.๑-ป.๖/๙)
๑๐. เขียนสื่อสารโดยใช้คำได้ถูกต้องชัดเจน และเหมาะสม (ท ๒.๑-ป.๖/๑)
๑๑. เขียนแผนภาพโครงเรื่องและแผนภาพความคิดเพื่อใช้พัฒนางานเขียน (ท ๒.๑-ป.๖/๓)
๑๒. เขียนเรื่องตามจินตนาการและสร้างสรรค์ (ท ๒.๑-ป.๖/๘)
๑๓. มีมารยาทในการเขียน (ท ๒.๑-ป.๖/๙)
๑๔. วิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค (ท ๔.๑-ป.๖/๑)

สาระสำคัญ

การออกเสียงบทร้อยแก้วและวิธีประเพณีสุราษฎร์ธานี และจับใจความสำคัญของเรื่องได้ จนสามารถตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน และเขียนแผนภาพโครงเรื่องได้ สามารถบอกข้อคิดจากเรื่องที่อ่านได้ นอกจากนี้ยังอ่าน และเขียนสะกดคำตามที่กำหนดให้ได้

การศึกษาเนื้อหา ชุดกิจกรรมวิธีประเพณีสุราษฎร์ธานี และอ่านจับใจความสำคัญด้วยกิจกรรม ฝึกทักษะ เพื่อฝึกฝนทักษะที่ควรให้นักเรียน และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตต่อไป

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. นักเรียนสามารถอ่าน และเขียนสะกดคำกำหนดให้ได้
๒. นักเรียนอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและวิธีประเพณีสุราษฎร์ธานีได้
๓. นักเรียนสามารถตอบคำถามจากเรื่องที่ได้ถูกต้อง
๔. พิจารณา จำแนก แยกประเภท เพื่อเปรียบเทียบและจัดกระทำข้อมูลได้
๕. เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของเรื่องที่ได้
๖. นักเรียนสรุปใจความสำคัญของเรื่องได้
๗. นักเรียนเขียนแผนภาพโครงเรื่องได้ถูกต้อง
๘. นักเรียนสามารถบอกข้อคิดจากเรื่องที่ได้
๙. นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านและเห็นคุณค่าของหนังสือมากขึ้น
๑๐. นักเรียนมีมารยาทที่ดีในการอ่าน

สาระการเรียนรู้

วิธีประเพณีสุราษฎร์ธานี

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- ตั้งใจฟัง
- อ่านเสียงชัดเจน
- กล้าแสดงออก
- ตอบคำถามได้
- มีความมั่นใจ

สมรรถนะสำคัญ

- ความสามารถในการใช้ทักษะการอ่าน
- ความสามารถในการสื่อสาร
- ความสามารถในการคิด
- ความสามารถในการแก้ปัญหา

ภาระชิ้นงาน / การประเมินผลรวบยอด

- กิจกรรมฝึกทักษะ
- แบบทดสอบหลังเรียน

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ ขั้นนำเข้าสู่การเรียนรู้

๑. ครูกล่าวคำทักทายนักเรียน แนะนำให้นักเรียนฟังเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ที่จะศึกษา
๒. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มทำกิจกรรมโดยแบ่งเป็น กลุ่มเก่ง ปานกลาง และอ่อน ให้แต่ละกลุ่ม จดรายชื่อสมาชิกกลุ่มส่งที่โต๊ะครู (เทคนิค ซีไออาร์ซี)
๓. นักเรียนแต่ละคนเลือกนั่งโต๊ะเรียนใกล้กับเพื่อนในกลุ่มของตนเอง เพื่อความสะดวก
๔. ครูแจกบัตรภาพประเพณีต่าง ๆ มาให้นักเรียนดู เพื่อเป็นการปลูกฝังความสนใจของ นักเรียน และความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ต่อไป
๕. ครูสุ่มจั่วรายชื่อนักเรียนขึ้นมา ประมาณ ๕ ชื่อ แล้วให้นักเรียนออกมาหาภาพที่เป็น ประเพณีในท้องถิ่นของจังหวัด พร้อมทั้งบอกชื่อและกิจกรรมของประเพณีนั้น ๆ
๖. ครูร่วมอภิปรายกับนักเรียน เรื่อง ประเพณีในท้องถิ่น เพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่การเรียนรู้
๗. ครูชี้แจงและแนะนำเกี่ยวกับการศึกษาชุดกิจกรรมวิถีประเพณีสุราษฎร์ธานี

ขั้นที่ ๒ ขั้นการเรียนรู้และฝึกทักษะ

๑. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มแบบคละความสามารถเพื่อทำกิจกรรมร่วมกัน
๒. แจกบัตรภาพให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปใจความสำคัญ ดังหัวข้อต่อไปนี้ - ชื่อประเพณี - ลักษณะของประเพณี - ความสำคัญของประเพณี - ประเพณีนี้แตกต่างจากประเพณีอื่น หรือประเพณีของจังหวัดอื่นอย่างไร
๓. ครูให้นักเรียนอ่านบทความเรื่องประเพณีในท้องถิ่น และอธิบายเพิ่มเติม
๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มทำกิจกรรมฝึกทักษะ ตอนที่ ๕ “ชุมชนบางใบไม้” ดังนี้
  - กิจกรรมที่ ๕.๑
  - กิจกรรมที่ ๕.๒
  - กิจกรรมที่ ๕.๓
๕. นักเรียนแต่ละกลุ่มทำกิจกรรมฝึกทักษะ ตามที่ครูกำหนดให้
๖. หากกระหว่างการศึกษาและทำกิจกรรมนักเรียนเกิดปัญหา หรือมีข้อสงสัย สามารถแจ้งครู หรือขอคำปรึกษาได้ทันที

ขั้นที่ ๓ ขั้นสรุปองค์ความรู้และประเมินผล

๑. นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอความรู้ที่ได้รับจากการทำกิจกรรม
๒. เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถามข้อสงสัย หรือสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายใน ห้องเรียน และบันทึกความรู้ที่ได้รับจากการปฏิบัติกิจกรรมลงในสมุดบันทึกส่วนตัว

๓. ครูคอยสังเกตพฤติกรรมทางการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างใกล้ชิดและบันทึกผล

๔. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง วิธีประเพณีสุราษฎร์ธานี ด้วยความตั้งใจ และส่งคืนกระดาษคำตอบ

๕. ครูกล่าวชื่นชมนักเรียนและอบรมความประพฤติ ระเบียบวินัย การตรงต่อเวลาความรับผิดชอบในการเป็นผู้เรียนที่ดีและการทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. กิจกรรมสำรวจนักอ่าน
๒. ชุดกิจกรรมวิธีประเพณีสุราษฎร์ธานี
  - ๒.๑ บัตรเนื้อหา
  - ๒.๒ กิจกรรมฝึกทักษะ
  - ๒.๓ แบบทดสอบหลังเรียน

วิธีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

ประเด็นการประเมิน	เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน		
	วิธีการ/เครื่องมือ	ผลงาน/ชิ้นงาน	เกณฑ์การผ่าน
วิธีประเพณีสุราษฎร์ธานี	- กิจกรรมฝึกทักษะ - การทดสอบหลังเรียน	- กิจกรรมฝึกทักษะ - แบบทดสอบหลังเรียน	ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
กระบวนการทำงานกลุ่ม	การประเมิน กระบวนการทำงานกลุ่ม	แบบประเมินกระบวนการ ทำงานกลุ่ม	ร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
คุณลักษณะอันพึงประสงค์	การสังเกตคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบสังเกตคุณลักษณะอัน พึงประสงค์	ร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป
สมรรถนะสำคัญ	การประเมินสมรรถนะ สำคัญ	แบบประเมินสมรรถนะ สำคัญ	ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป

กิจกรรมเสนอแนะ

ร่วมกันสืบค้นข้อมูล/ค้นหาหนังสือ/แหล่งข้อมูลเกี่ยวกับหลักการอ่านคิดวิเคราะห์ การอ่าน
จับใจความสำคัญ และการสรุปความ

แบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง วิธีประเพณีสุราษฎร์ธานี
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว จากตัวเลือกคำตอบ ข้อ ก. ข. ค. และ ง. (๑๐ คะแนน)

๑. ข้อใดคือความหมายของคำว่า “วิถีชีวิต”

- ก. วิถีชีวิต คือ การดำเนินชีวิตของคนไทยสมัยโบราณ
- ข. เป็นสิ่งที่ยึดถือและปฏิบัติสืบทอดต่อกันมา
- ค. เป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น
- ง. ถูกทั้งข้อ ข และ ค

๒. ข้อใด ไม่ใช่ วิถีชีวิต

- ก. แดนจับปลาไปขายเพราะบ้านติดทะเล
- ข. มาลีเป็นคนใต้จึงชอบกินสะตอ
- ค. นิคเรียนหนังสือไม่เก่ง
- ง. สองไปวัดทุกวันพระ

๓. ข้อใดเป็นวิถีชีวิตของคนภาคใต้

- ก. งานประเพณีผีตาโขน
- ข. ผ้าไหมปักธงชัย
- ค. กีฬาชนควาย
- ง. เซิ้ง

อ่านบทความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ ๔ – ๖

งานเทศกาลกินหอยนางรมฟรี

หอยนางรมเป็นของขึ้นชื่อในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งจะมีความแตกต่างจากหอยนางรมที่อื่น คือ มีขนาดใหญ่เป็นพิเศษ รสชาติหวาน โดยจะจัดขึ้นประมาณต้นเดือนมีนาคมของทุกปีในตัวอำเภอกาญจนดิษฐ์

๔. จากบทความ กล่าวถึงงานเทศกาลใด

ก. งานเทศกาลกินหอยนางรมฟรี	ข. งานวันเงาะโรงเรียน
ค. งานเทศกาลผีตาโขน	ง. งานเกาะเต่า

๕. หอยนางรมในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ความแตกต่างจากหอยนางรมที่อื่นอย่างไร

- ก. มีขนาดใหญ่เป็นพิเศษ รสชาติหวานแต่มีกลิ่นคาว
 ข. มีขนาดใหญ่เป็นพิเศษ รสชาติหวาน
 ค. มีขนาดใหญ่และไม่มีกลิ่นคาว
 ง. มีขนาดใหญ่และมีกลิ่นคาว

๖. งานเทศกาลนี้ จัดขึ้นเมื่อใด

- ก. ประมาณต้นเดือนมีนาคมของทุกปี
 ข. ประมาณต้นเดือนสิงหาคมของทุกปี
 ค. ประมาณต้นเดือนมีนาคม – เดือนพฤษภาคมของทุกปี
 ง. ประมาณต้นเดือนกรกฎาคม – เดือนสิงหาคมของทุกปี

อ่านบทความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ ๗ – ๑๐

ชุมชนคลองน้อย ต.คลองน้อย อ.เมือง

หนึ่งในสิ่งโดดเด่นที่สุดของชุมชนคลองน้อยคือมีโรงเรียนฝึกสอนลิงขึ้นต้นมะพร้าว ถือเป็นการรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่น แฝมยังแสดงความผูกพันของคนกับลิงและสวนมะพร้าวในสุราษฎร์ธานี ที่มีมาแต่โบราณช้านาน

การสาธิตฝึกลิงขึ้นต้นมะพร้าว ลิงพวกนี้เป็นลิงกัง คัดเลือกจากสายพันธุ์ตัวที่เชื่อง ไม่มีนิสัยดุร้าย เริ่มฝึกตั้งแต่อายุ ๓ ปี ใช้เวลาฝึกราว ๔๐ วัน แต่กว่าจะเก่งคล่องแคล่วจริงๆ ต้องผ่านงานร่วมปีสองปีนั้นแหละ

๗. จากบทความ กล่าวถึงชุมชนใด

ก. ชุมชนท่าฉาง	ข. ชุมชนพุมเรียง
ค. ชุมชนเลม็ด	ง. ชุมชนคลองน้อย

๘. สิ่งโดดเด่นในชุมชนนี้ คือ

ก. โรงเรียนฝึกสอนลิงขึ้นต้นมะพร้าว	ข. โรงเรียนฝึกสอนทำขนม
ค. เกาะพีพี	ง. เกาะเต่า

๙. การสาธิตฝึกลิงขึ้นต้นมะพร้าว ลิงที่นำมาฝึกคือลิงพันธุ์ใด

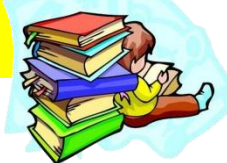
ก. ชะนี	ข. ลิงกัง
ค. กอริลลา	ง. อูรังอุตัง

๑๐. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับการฝึกลิง

ก. เริ่มฝึกตั้งแต่อายุ ๓ ปี	ข. ใช้เวลาฝึกราว ๔๐ วัน
ค. คัดเลือกจากพันธุ์ที่มีนิสัยดุร้าย	ง. ถูกทั้งข้อ ก และ ข

กระดาษคำตอบแบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง วิธีประเพณีสุราษฎร์ธานี
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว จากตัวเลือกคำตอบ ข้อ ก. ข.
ค. และ ง. (๑๐ คะแนน)

ข้อ	ก	ข	ค	ง
๑.				
๒.				
๓.				
๔.				
๕.				
๖.				
๗.				
๘.				
๙.				
๑๐.				
รวมคะแนน				

สรุปคะแนน		สรุปผลการเรียน	
คะแนนเต็ม	ได้	ผ่าน	ไม่ผ่าน

บัตรเนื้อหา เรื่อง วิถีประเพณีสุราษฎร์ธานี กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

วิถีชีวิต คือ วัฒนธรรม คือ วิถีชีวิตหรือการดำเนินชีวิต เป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น การกิน การละเล่น การแสดง การร้องเพลง เป็นต้น คือเรียกว่า อะไรเกิดขึ้นจาก น้ำมือมนุษย์ ถือว่าเป็น วัฒนธรรม วิถีชีวิตคือ ทางที่จะดำรงและดำเนินอยู่ในโลก วิถีชีวิตนี้ สภาพแวดล้อมทั้งหมด กับ จิตใจ (นิสัย ทัศนคติ สติปัญญา พรสวรรค์) ของเราเอง เป็น ตัวกำหนด ประเภทวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิต. วิถีชีวิตเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นในรูปแบบของการดำเนินชีวิตของผู้คนในสังคม ซึ่งยึดถือและปฏิบัติสืบทอดต่อกันมา

ประเพณีและวัฒนธรรม

๑. งานประเพณีชักพระ ทอดผ้าป่า และแข่งขันเรือยาว

ประเพณีชักพระทอดผ้าป่าและแข่งขันเรือยาวของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่นี้มีอีกชื่อหนึ่งก็คือ **งานเดือนสิบเอ็ด** ซึ่งก็เป็นเวลาเดียวกับเทศกาลออกพรรษา กิจกรรมที่สำคัญได้แก่ การประกวดเรือพระ ซึ่งจะมีทั้ง “รถพนมพระ” และ “เรือพนมพระ” ซึ่งรถและเรือพนมพระ อาจจะตกแต่งประดับประดาด้วยการแกะสลัก หรือฉลุไม้ ตกแต่งจำลอง เหมือนฉากที่พระพุทธเจ้ากลับมาจากสวรรค์ชั้นดาวดึง ในงานพิธีจะใช้คนลาก เชื่อว่าผู้ที่ได้ร่วมลากจูงรถหรือเรือพนมพระจะได้านิสงส์หลายประการ

การจัดพุ่มผ้าป่าเป็นการจำลองพุทธประวัติของพระพุทธเจ้าแสดงออกเป็นตอนๆ ด้วยการนำต้นไม้หรือกิ่งไม้ ประดับกับหลอดไฟสีต่างๆ บ้างก็จะจัดอุปกรณ์อื่นร่วมประกอบฉาก ทั้งการเขียนภาพ ปั้นรูปดินเหนียว อุปกรณ์ประกอบฉากจะไม่ยิมนำ

สิ่งมีชีวิตเช่นปลาสวยงาม เต่า หรือสัตว์เลี้ยงชนิดหนึ่งชนิดใดมาจัดประกอบฉาก เพราะเชื่อว่าเป็นการทรมานสัตว์ และจะไม่ได้รับอานิสงส์ และตกแต่งด้วยเครื่อง อัฐบริหาร เพื่อในเช้าวันรุ่งของวันออกพรรษาจะได้นิมนต์พระมาทำพิธีทอดผ้าป่า การจัดพุ่มผ้าป่ามีทั้งหน่วยงานในจังหวัด ทั้งภาครัฐและเอกชน เข้าร่วมกิจกรรม และมีการประกวดกันด้วยงานประเพณีนี้จัดขึ้นบริเวณเขื่อนลำนาดำปีตั้งแต่บริเวณศาลหลักเมืองจนกระทั่งถึงโรงแรมวังใต้ ขึ้นอยู่กับจังหวัดสุราษฎร์ธานีว่าในแต่ละปีจะเลือกเอาบริเวณใดในอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี ประเพณีชักพระ ทอดผ้าป่า และแข่งขันเรือยาว ซึ่งจัดได้ว่าเป็นงานใหญ่งานหนึ่งของภาคใต้

"ประเพณีทำบุญเดือนสิบ" เป็นประเพณีประจำท้องถิ่นของคนใต้ ที่ถือปฏิบัติกันมายาวนานตั้งแต่โบราณมีขึ้นในช่วงกลางเดือนสิบ ประมาณเดือนกันยายน ตั้งแต่วันแรม ๑ ค่ำ-วันแรม ๑๕ ของทุกปี หรือเรียกว่า "วันรับ-ส่งตายาย" ซึ่งถือเป็นการสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัวที่ดีทั้งที่อยู่กันต่างที่ต่างภูมิลำเนาและยังแสดงออกถึงความกตัญญูต่อบรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้ว"วันรับตายาย" จะตรงกับแรม ๑ ค่ำเดือน ๑๐ วันนี้ชาวจังหวัดสุราษฎร์ธานีไม่ว่าจะอยู่ที่ไหน ก็จะเดินทางกลับภูมิลำเนาเพื่อมาแสดงถึงความกตัญญูแล้วยังทำพี่น้องได้พบปะสังสรรค์กันด้วย"วันส่งตายาย" จะตรงกับแรม ๑๕ ค่ำเดือน ๑๐ วันนี้จะมีความสำคัญพอกัน แต่ในวันส่งตายายจะจัดเตรียมอาหารคาวหวาน ต่างๆ เป็นพิเศษ พร้อมของใช้ในครัวเรือนเพราะว่าชาวจังหวัดสุราษฎร์ธานีเชื่อว่าตายายจะนำกลับไปใช้ด้วย"พิธีกรรม" มีการทำบุญตักบาตรในตอนเช้า นำอาหารถวายพระ ใส่บาตร แล้วยังอาหารอีกส่วนหนึ่งไปวางบนร้าน ที่เรียกกันว่าร้านเปรตซึ่งสร้างแบบยกพื้นขึ้นมากลางลานวัด เพื่อให้ชาวบ้านและเด็กๆ เข้าแย่งอาหารหรือที่เรียกว่าชิงเปรตกัน"ขนมที่นิยมทำกันในเดือน ๑๐" ขนมลา ขนมกรุป ขนมจู้จุน ขนมบ้า ขนมไข่ปลา ยาหนม ขนมพอง ขนมต้ม และผลไม้ต่างๆ แล้วแต่ละท้องถิ่น

หลังจากทำบุญกันในตอนเช้าเสร็จพิธีแล้วก็จะมีการบังสกุลบรรพบุรุษเป็นอันเสร็จพิธี

๓. งานเทศกาลกินหอยนางรมฟรี

หอยนางรมเป็นของขึ้นชื่อในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งจะมีความแตกต่างจากหอยนางรมที่อื่น คือ มีขนาดใหญ่เป็นพิเศษ รสชาติหวาน โดยจะจัดขึ้นประมาณต้นเดือนมีนาคมของทุกปีในตัวอำเภอกาญจนดิษฐ์

๔. กีฬาชนควาย

กีฬาชนควาย

กีฬาชนควาย ที่เกาะสมุยมีลักษณะคล้ายกับกีฬาชนวัวของจังหวัดสงขลา จะจัดขึ้นในโอกาสที่มีงานมงคล หรือเทศกาลต่างๆ เช่นตรุษสงกรานต์ และวันขึ้นปีใหม่ ชนควายเป็นกีฬาประเภทหนึ่งที่ขึ้นชื่อของจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยเฉพาะในท้องที่อำเภอเกาะสมุยเป็นที่นิยมกันมาก การชนควายเริ่มมีขึ้นเมื่อใดไม่ปรากฏหลักฐานแน่ชัด ทราบแต่ว่าสมัยที่เกาะสมุยขึ้นกับเมืองนครศรีธรรมราช ที่เกาะนี้มีควายมากกว่าสัตว์เลี้ยงชนิดอื่น เมื่อเป็นเช่นนี้การที่ราษฎรเห็นควายเฟร็ดเที่ยวชนกัน ขวิดกัน จึงน่าจะเป็นต้นเค้าของการนำควายมาชนกันเกิดเป็นกีฬาชนควายอย่างเช่นปัจจุบัน

กีฬาชนควาย

การเลี้ยงควายชน ผู้เลี้ยงจะต้องรู้จักลักษณะของควาย เช่น ลักษณะของควายชนโดยทั่วไป ถ้าเป็นควายดำจะต้องมีหางพวง มีขวัญเป็นเอก เท้าหน้า เท้าหลัง แข็งแรง หน้าใหญ่ โคนหางใหญ่ สีกายดำสนิท เป็นต้น ถ้าเป็นควายขาว (เผือก) จะต้องมีหางสั้น หน้าผากนูน และผิวกายสดใส

การเลี้ยงควายชนจะต้องเลี้ยงดูอย่างพิถีพิถันเช่นเดียวกับการเลี้ยงวัวชน ควายต้องได้ออกกำลังสม่ำเสมอ ได้กินอาหารที่มีประโยชน์ และจะต้องได้มีโอกาสฝึกชนในบางครั้ง นอกจากนี้จะต้องระมัดระวังไม่ให้ใครเข้าใกล้ โดยเฉพาะฝ่ายตรงข้ามในระยะเวลาใกล้ๆจะถึงเวลาที่จะชน เพราะอาจจะมีผู้วางยาทำให้เสียควายได้ ก่อนการชนจะมีการเปรียบคู่ชน โดยเจ้าของควายทั้งสองจะต้องไปดูควายของฝ่ายตรงข้าม หากไม่ได้เปรียบหรือเสียเปรียบกันมากก็จะยินยอมให้ชนกันได้แต่เดิมการชนควาย ชนกันหลังจากที่เก็บเกี่ยวข้าวเสร็จแล้ว สนามชนควายก็คือนาข้าวนั่นเอง ส่วนใหญ่จะนัดชนกันในโอกาสงานประจำปีของวัดต่างๆ หรืองานตรวจเลือกทหาร แต่ในปัจจุบันการชนควายในสนามทุ่งนาหมดไป เนื่องจากมีผู้เปิดบ่อนชนควายขึ้นซึ่งชนกันได้ทุกฤดูกาล เมื่อใกล้ถึงวันจะชนการดูแลรักษาควายจะต้องพิถีพิถันมากยิ่งขึ้น เจ้าของต้องนำควายไปเลี้ยงดูใกล้ๆกับสนาม เมื่อถึงเวลาชนจะมีหมอไสยศาสตร์ของแต่ละฝ่ายทำพิธีกันอย่างเอาเรื่องเอาจัง พิธีจะหมดสิ้นลงเมื่อปล่อยควายเข้าชนกันแล้ว การชนจะยุติลงเมื่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งแพ้วหนีออกจากสนาม ความเชื่อเกี่ยวกับควายชนก็เหมือนกับวัวชน คือเชื่อเรื่องลักษณะของควายที่มีลักษณะต้องตามตำราว่าจะได้เปรียบควายคู่ชน ที่มีลักษณะด้อยกว่า และควายที่มีลักษณะดีจะนำความเป็นสิริมงคลมาสู่ผู้เลี้ยง นอกจากนี้ยังมีความเชื่ออื่นๆอีกมาก การชนควายมีชนกันทั่วไปในอำเภอที่มีการทำนาของจังหวัดสุราษฎร์ธานี แต่ที่มีชนกันอย่างเป็นล่ำเป็นสันก็เฉพาะที่อำเภอเกาะสมุยเท่านั้น

๕. งานวันเงาะโรงเรียน

ผลไม้ที่ขึ้นชื่อของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้แก่ เงาะโรงเรียน เงาะมีความแตกต่างจากเงาะที่อื่น คือ หวาน และกรอบ ซึ่งนับเป็นความภูมิใจหนึ่งของชาวจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ดังนั้น เพื่อเป็นการแสดงถึงความภาคภูมิใจดังกล่าวจังหวัดสุราษฎร์ธานีจึงจัดให้มีการนำผลผลิตจากเงาะโรงเรียนและผลผลิตอื่น ๆ มาจำหน่ายและตั้งชื่อว่า **งานวันเงาะโรงเรียน** โดยจะจัดขึ้นประมาณต้นเดือนสิงหาคมหรือกลางเดือนกรกฎาคมของทุกปีในตัวอำเภอบ้านนาสาร

งานวันเงาะโรงเรียน

งานวันเงาะโรงเรียน เงาะโรงเรียนเป็นผลไม้ที่ขึ้นชื่อของสุราษฎร์ธานี จนได้เป็นหนึ่งในคำขวัญประจำจังหวัดที่ว่า “เมืองร้อยเกาะ เงาะอร่อย หอยใหญ่ ไข่แดง แหล่งธรรมะ”

งานวันเงาะโรงเรียน จัดขึ้นประมาณ ๒-๘ สิงหาคมของทุกปี งานวันเงาะโรงเรียน ซึ่งถือว่าเป็นผลผลิตทางการเกษตรที่ขึ้นชื่อของจังหวัด เงาะโรงเรียนที่มีคุณภาพ เปลือกภายนอกขนต้องไม่ยาวมาก มีผิวสีแดงอมชมพูไม่แดงจัด เนื้อในต้องหวาน กรอบ ล่อนไม่ติดเมล็ด งานนี้จะจัดขึ้น บริเวณสนามศรีสุราษฎร์ และริมเขื่อนแม่น้ำตาปีในตัวเมือง เพื่อนำผลผลิตเงาะโรงเรียน และผลผลิตทางการเกษตรอื่นๆ มาแสดงและจำหน่ายแก่ผู้สนใจ กิจกรรมที่นอกเหนือจากนี้ได้แก่ นิทรรศการทางการเกษตร การแสดงของสุนัขสงคราม กองบิน ๗๑ การแข่งขันลิงขึ้นมะพร้าว การประกวด นกเขาใหญ่ การแข่งขันจักรยานสามล้อและการ ประกวดธิดาเงาะ ประกวดรถประดับด้วยผลเงาะและผลไม้อื่นๆ

งานวันเงาะ

โรงเรียน

๖. สารทเดือนสิบ

สารทเดือนสิบ

สารทเดือนสิบ พิธีกรรม เริ่มตั้งแต่วันแรม ๑ ค่ำ เดือนสิบ ซึ่งถือว่าเป็นวันที่พญายมปล่อยตัวผู้ล่วงลับไปแล้วที่ (เรียกว่า “เปรต”) มาจากนรก สำหรับวันนี้บางคนก็ประกอบพิธี บางคนจะประกอบพิธีในวันแรม ๑๓ ค่ำ ๑๔ ค่ำ และ ๑๕ ค่ำ โดยการนำอาหารไปทำบุญที่วัดเรียกว่า “หมรับเล็ก” เป็นการต้อนรับบรรพบุรุษ และญาติมิตรที่ขึ้นมาจากนรกเท่านั้น

การเตรียมการสำหรับประเพณีสารทเดือนสิบ เริ่มขึ้นในวันแรม ๑๓ ค่ำ เดือน ๑๐ วันนี้ เรียกว่า “วันจ่าย” เป็นวันที่เตรียมหมรับ และจัดหมรับ คือการเตรียมสิ่งของต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดหมรับ เมื่อได้ของตามที่ต้องการแล้วก็เตรียมจัดหมรับ การจัดหมรับแต่เดิมใช้กระบุงเตี้ย ๆ ขนาดเล็กหรือใหญ่ก็ได้ แต่ภายหลังใช้ภาชนะได้หลายชนิด เช่น กระจาด ถาด กะละมัง ถัง หรือ กระเชอ สำหรับสิ่ง

การจัดหมรับ ชั้นแรกใส่ข้าวสารรองกระบุงแล้วใส่หอม กระเทียม พริก เกลือ กะปิ น้ำตาล และเครื่องปรุงรสหวาน

ที่เก็บไว้ได้นาน ๆ เช่น มะพร้าว พัก มัน กล้วย (ที่ยังไม่สุก) อ้อย ข้าวโพด ข้าว ตะไคร้ ขมิ้น และพืชผักอื่น ๆ นอกจากนั้นก็ใส่ของใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น น้ำมันมะพร้าว น้ำมันก๊าดได้ ไม้ขีดไฟ หม้อ กะทะ ถ้วยชาม เข็ม ด้าย เครื่องเขียนหมากได้แก่ หมาก พลุ ปืน กานพลู การบูร พิมเสน สีเสียด ยาเส้น บุหรี่ ยาสามัญประจำบ้าน ธูปเทียน แล้วใส่สิ่งอันเป็นหัวใจอันสำคัญของหมรับคือ ขนม ๕ อย่างมี ดังนี้

- ขนมลา เป็นสัญลักษณ์แทนแพรรณเครื่องนุ่งห่ม
- ขนมพอง เป็นสัญลักษณ์แทนแพสำหรับบุรพชน ใช้ล่องข้ามห้วงมหรณพ

- ขนมห้า เป็นสัญลักษณ์แทนสบ้า สำหรับบุรพชนจะได้ใช้เล่นสบ้า ในวัน
สงกรานต์
- ขนมง (ขนมไข่ปลา) เป็นสัญลักษณ์แทนเครื่องประดับ
- ขนมดีซำ เป็นสัญลักษณ์แทนเงินเบี้ย สำหรับใช้สอย

วิถีชีวิต

๑. ชุมชนบางไผ่ ต.บางไผ่ อ.เมือง

ชาวสุราษฎร์เรียกพื้นที่ย่านนี้ว่า “คลองร้อยสาย” เพราะเต็มไปด้วยลำคลอง
ธรรมชาติสาขามากแม่น้ำตาปีนับไม่ถ้วน หรืออีกชื่อคือ “ในบาง” หมายความว่าย่าน
ในคลอง ถือเป็นพื้นที่เปี่ยมด้วยเสน่ห์ ผู้คนยังคงวิถีชีวิตดั้งเดิมเรียบง่าย และชุมชนบาง
ไผ่คือหนึ่งในนั้น

ที่นี่เป็นชุมริมคลอง ชาวบ้านผูกพันกับสายน้ำมานานหลายชั่วอายุคน ถนน
หนทางอาจทำให้การสัญจรทางเรือลดบทบาทลงมากและอะไรหลายอย่างเปลี่ยนไป ทว่า
ยังไม่หายไปเสียทั้งหมดที่บ้านบางไผ่แห่งนี้

ชุมชนบางไผ่

ทุกวันอาทิตย์ตั้งแต่เก้าโมงเช้าจนถึงราวสี่โมงเย็น นักท่องเที่ยวมีนัดกับตลาด
ประชารัฐบางไผ่ เป็นตลาดน่ารักที่เปิดพื้นที่ให้คนในชุมชนมาขายสินค้า เน้นหนักไปที่
ของกินอร่อยๆ ขนมพื้นถิ่น ตามสไตล์ตลาดนัด กับสินค้าที่เป็นผลผลิตในท้องถิ่น เช่น น้ำส้ม
จาก น้ำตาลจาก บอกเลยว่าต้องเตรียมท้องมาให้พร้อม

ชุมชนบางโปแต

แต่ที่เด็ดสุดๆ อยู่กับการนั่งเรือพายชมทิวทัศน์สองฝั่งคลองที่ร่มรื่นมาก โดยเฉพาะบริเวณที่มีต้นจากขึ้นเรียงรายหนาแน่น แผลก้านโน้มเข้าหากันจนกลายเป็นอุโมงค์ธรรมชาติ ราคานั่งเรือแค่ ๒๐ บาท ต่อคนเท่านั้น เป็นเส้นทางสั้นๆ ที่ทำให้มีความสุขสุดๆ

ชุมชนบางโปแต

แค่เรือพายอาจไม่หนาใจ ที่บางโปแตมีอีกกิจกรรมคือนั่งเรือหางยาว ขยายภาพของลำคลองร้อยสายให้กว้างขึ้น เราจะได้แวะชมการสาธิตทำน้ำมันมะพร้าวที่สวนลุงสงค์ จุดเด่นคือใช้มะพร้าวพันธุ์ท้องถิ่นชื่อมะพร้าวแกง เป็นมะพร้าวเติบโตในสองน้ำคือน้ำจืดและเค็ม เป็นคุณสมบัติที่ไม่มีที่ไหนเหมือน เมื่อนำมาทำน้ำมันมะพร้าวจึงมีความพิเศษเฉพาะตัวเช่นกัน

เราสามารถซื้อสินค้าและผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางค์ต่างๆ ที่แปรรูปจากมะพร้าว และน้ำมันมะพร้าวภายใต้แบรนด์พร้าวไทย เช่น แชมพู สบู่ ยาสระผม โฟมล้างหน้า ครีมบำรุงผิว ลิปปาล์ม และอีกสารพัดสารพัดได้ในราคาถูกกว่าท้องตลาด

ชุมชนบางโป้ไม้

ใครมาเที่ยวบางโป้ไม้ แวะกราบสักการะหลวงพ่อข้าวสุก ประดิษฐานอยู่ภายในศาลาวัดบางโป้ไม้ด้วยนะ เป็นพระพุทธรูปซึ่งสร้างขึ้นจากการนำข้าวกันบาตรมาปั้นแล้วหุ้มด้วยทองเหลือง ชาวบางโป้ไม้เคารพศรัทธามากๆ

ชุมชนบางโป้ไม้

๒. ชุมชนลีเล็ด ต.ลีเล็ด อ.พุนพิน

ตอนนั่งเรือไปตามลำคลองพุนพิน ซึ่งสองข้างทางเต็มไปด้วยป่าชายเลนสีเขียว ทุกคนบนเรือต่างตาโตร้องว่าว ฉายาอะเชอนเมืองไทยของชุมชนลีเล็ดไม่ใช่ได้มาเพราะพูดเวอร์ แต่สิ่งที่เห็นนั้นสวยงามมาก ถึงจริงๆ อาจเทียบอะเชอนไม่ได้ก็เถอะ

ลีเล็ดเป็นชุมชนชาวเลที่ผูกพันกับป่าชายเลนและอ่าวบ้านดอน โดดเด่นตรงเป็นจุดรับน้ำจืดมากที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศ (รับน้ำมาจากแม่น้ำตาปี) จึงมีความหลากหลายของพืชพันธุ์สัตว์น้ำ

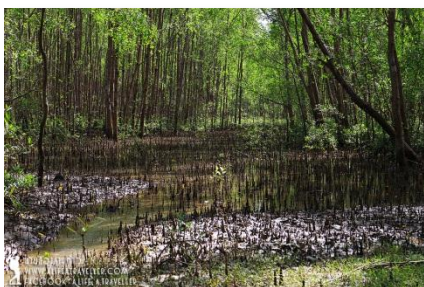

ชุมชนลีเล็ด

กำนันประเสริฐ ชัญญุกรณ์ เล่าให้ฟังว่าสมัยก่อนป่าชายเลนที่ลีเล็ดทรุดโทรมลงเยอะ จนกระทั่งเกิดการรวมกลุ่มอนุรักษ์ขึ้นมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๘ นับจากวันนั้นป่าชายเลนก็เริ่มฟื้นฟูขยายเพิ่มขึ้นกว่า ๒,๐๐๐ ไร่ รวมปัจจุบันมีพื้นที่ป่าราว ๘,๐๐๐ ไร่ และยังคงขยายต่อไปเรื่อยๆ

ป่าชายเลนเหล่านี้แทบไม่ต้องปลูกเพิ่ม ขอเพียงแค่อนุรักษ์อย่าตัดทำลายก็พอ เพราะที่นี่มีลักษณะพิเศษของแผ่นดินรูกทะเล หมายความว่าป่าโตขึ้นดินตะกอนมากขึ้นทำให้พื้นที่ที่เป็นน้ำน้อยลง พรรณไม้หลักบริเวณลำคลองจะเป็นต้นลำพู ส่วนบริเวณปากอ่าวเป็นแสมและโกงกาง

ชุมชนลีเล็ด

เมื่อล่องเรือออกจากลำคลองสู่อ่าวบ้านดอน เราจะเห็นวิถีประมงพื้นบ้านหลากหลาย วางอวน จับปลา มีรวมถึงการทำปากซ็อน (ลักษณะคล้ายยอ) เพื่อดักกุ้งเคย อันเป็นวัตถุดิบสำหรับทำสุดยอดกะปิของดีแห่งลีเล็ด

ชุมชนลีเล็ด

สำหรับการวางลอบปูดำ ถ้าได้ตัวเล็กเกินไปก็จะปล่อยลงทะเล แต่ถ้าตัวใหญ่ๆ อย่างนี้ก็ขอแสดงความเสียใจกับพวกมันด้วยที่จะต้องกลายเป็นอาหารอร่อยของเรา นอกจากนี้ยังมีสะพานศึกษาธรรมชาติอยู่หลายจุด บรรยากาศดีมากครับ มาชมความเขียวของป่าชายเลนและสูดกลิ่นไอทะเลที่นั่นแล้วปลดปล่อยความรู้สึกตัวเบาหัวเบาขึ้นเป็นกอง

ชุมชนลีเล็ด

๓. ชุมชนคลองน้อย ต.คลองน้อย อ.เมือง

ถึงจะชื่อว่าคลองน้อยแต่ที่นี่ไม่น้อยล้าคลอง คลองน้อยเป็นอีกชุมชนในคลองร้อยสาย มีความเรียบง่ายของเสน่ห์บ้านสวนริมน้ำ เหมาะกับทั้งการเที่ยวเชิงศึกษาวิถีชุมชนชีวิต หรือมาพักผ่อนก็ได้เพราะมีโฮมสเตย์มาตรฐานให้บริการ

ชุมชนคลองน้อย

หนึ่งในสิ่งโดดเด่นที่สุดของชุมชนคลองน้อยคือมีโรงเรียนฝึกสอนลิงขึ้นต้นไม้พรวัว ถือเป็นการรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่น แล้วยังแสดงความผูกพันของคนกับลิงและสวนมะพร้าวในสุราษฎร์ธานี ที่มีมาแต่โบราณช้านาน

แนะนำว่ามาที่นี่ควรนั่งเรือเที่ยว เมื่อถึงที่หมายจะได้พบการสาธิตฝึกลิงขึ้นต้นไม้พรวัว ลิงพวกนี้เป็นลิงกัง คัดเลือกจากสายพันธุ์ตัวที่เชื่องไม่มีนิสัยดุร้าย เริ่มฝึกตั้งแต่อายุ ๓ ปี ใช้เวลาฝึกราว ๔๐ วัน แต่กว่าจะเก่งคล่องแคล่วจริงๆ ต้องผ่านงานร่วมปีสองปีนั้นแหละ

ชุมชนคลองน้อย

วิธีการฝึกแบ่งเป็นสี่ขั้นตอนครับ เข้าแป้น ห้อยบัน ขึ้นราว ขึ้นต้นไม้ และสุดท้ายคือการแก้เชือก ขั้นตอนนี้คือสุดยอด หากเชือกพันกันลิงพวกนี้รู้ว่าจะแก้ยังไงนะ ทั้งที่บางทีเราเองยังอาจงงๆ เสียด้วยซ้ำ

ที่ศูนย์ฝึกลิงทำครบวงจรครับ รับผสมพันธุ์ลิง ฝึกลิงขึ้นมะพร้าว รับจ้างขึ้นมะพร้าว จนถึงขึ้นซื้อขายลิง เริ่มทำมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๙ ปัจจุบันมีลิงอยู่ทั้งหมดประมาณ ๓๐ ตัว

นอกจากนี้เรายังจะได้ลองเรือชมกลุ่มผลิตภัณฑ์กะลามะพร้าว กลุ่มผลิตภัณฑ์จักสาน ทำขนมพื้นบ้าน การต่อเรือไม้แบบดั้งเดิม เทียวชมสวนผลไม้ต่างๆ ซึ่งทั้งหมดขึ้นอยู่กับฤดูกาลเป็นสำคัญ

ชุมชนคลองน้อย

ท้ายที่สุดคือการพักผ่อนในโฮมสเตย์ชุมชนคลองน้อย ซึ่งได้รับการรับรองมาตรฐานจากหน่วยงานรัฐ มีบ้านพักประมาณสิบหลัง ตอนกลางคืนเงียบสงบ ดาวพราวฟ้า หิ่งห้อยเกาะต้นลำพูแวบวับ เป็นอะไรที่ทำให้เรายิ้มกว้างมาก

หากใครอยากทำกิจกรรมเช่น ตกกุ้งแม่น้ำ ดักปลา ล่องเรือดูหิ่งห้อย สามารถติดต่อชุมชนหรือบ้านที่เข้าพักได้เลย

ชุมชนคลองน้อย

๔. ชุมชนพุมเรียง ต.พุมเรียง อ.ไชยา

เรือหางยาวติดเครื่องเล่นออกไปในทะเลอ่าวบ้านดอน เห็นเกาะเล็กๆ อยู่ตรงหน้า นั่นมีชื่อว่าเกาะเสร็จ หรือเกาะสำเร็จ และเป็นสถานที่ซึ่งชาวพุมเรียงพาเรามาศึกษาธรรมชาติ ดูวิถีชีวิตของลูกทะเลแท้ๆ

พุมเรียงเป็นชุมชนลูกน้ำเค็มแห่งอำเภอไชยา มีประวัติศาสตร์มายาวนานว่าคงเคยเป็นเมืองท่าค้าขายสำคัญในอดีต แถมยังเป็นบ้านเกิดของท่านพุทธทาสภิกขุ ภิกษุผู้เป็นที่เคารพรักของชาวไทยเรา

ชุมชนพุมเรียง

เกาะเสร็จเป็นเกาะสันดอนเล็กๆ กลางอ่าวบ้านดอน ข้อมูลของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งใช้ชื่อว่าเกาะหัวเสร็จ พื้นที่แค่ ๐.๐๑๒ ตารางกิโลเมตร แต่ถึงจะเล็กแค่นี้ก็มีความสำคัญเพราะเปรียบเสมือนป่าชายเลนกลางทะเล เป็นแหล่งวางไข่อนุบาลสัตว์น้ำมากมาย

ชุมชนพุมเรียง

มาเที่ยวเกาะเสร็จ ชาวพุมเรียงจะพาเรามาปลูกมะพร้าวเป็นอันดับแรก แต่ก่อนเคยปลูกป่าชายเลน ปลูกต้นโกงกาง ทว่ามีปัญหาลมมรสุมทำให้ต้นไม้ตายเกลี้ยงก่อนจะเติบโตใหญ่ จึงได้แต่ปล่อยป่าให้โตกันเองตามธรรมชาติ และลองหันมาปลูกมะพร้าวแทน

ชุมชนพุมเรียง

ต่อจากนั้นก็คราดหาหอยขาวหรือหอยตลับ ซึ่งมีอยู่มากตามหาดทราย ส่วนตรงที่เป็นดินเลน เราจะได้สนุกกับการหาหอยสับเค็ด เนื้อขาวๆ แล้วยังมีสาธิตวิธีการทำประมงชายฝั่งอย่างการลากอวน คู่ คือการอวนล้อมวงสองข้างเข้าหาชายฝั่ง ใช้สำหรับจับปลาน้ำตื้น

ชุมชนพุมเรียง

เสร็จสรรพจากเที่ยวเกาะเสร็จก็กลับขึ้นฝั่ง ชุมชนมีการจัดทำธนาคารปูม้า หมายถึงนำปูไข่ที่จับได้มาเพาะเลี้ยงจนกระทั่งออกไข่แล้วปล่อยลูกปูคืนทะเล ด้วยวิธีแบบนี้เราจะมีปูกินไปอีกนาน ไม่ใช่เจอปูไข่ก็จับเกลี้ยงกินอร่อยจนไม่เหลือทำพันธุ์

ชุมชนพุมเรียง

และหากอยากกินซีฟู้ดสดๆ เขามีให้จัดเต็ม แต่สำหรับผมที่น่าสนกว่าคือไข่หมก เป็นการถนอมอาหารด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น คือปกติชาวเลจะใช้ไข่ขาวมาเคลือบแหหรืออวน หากทิ้งไข่แดงเปล่าๆ ก็น่าเสียดาย เลยเอาไข่แดงสองใบมาประกบกันแล้วหมกด้วยเกลือ พอจะกินก็ปิ้งย่างให้กลิ่นหอม ทานกับอะไรก็อร่อย

๕. ชุมชนท่าฉาง ต.เขาถ่าน อ.ท่าฉาง

เรือหางลำใหญ่ค่อยๆ แล่นไปตามลำคลองท่าฉางออกสู่อ่าวบ้านดอน นั้นแหละ เราจึงได้เห็นภาพขนานน้อยใหญ่เรียงรายอยู่กลางทะเล ที่นี่เป็นหนึ่งในฟาร์มหอยแครงใหญ่ที่สุดของบ้านเรา และเป็นแหล่งท่องเที่ยวชุมชนที่บอกเลยว่าน่าสัมผัสมาก

ชุมชนท่าฉาง

จุดเริ่มต้นทำฟาร์มหอยแครงของชาวท่าฉาง เกิดจากเมื่อราวยี่สิบปีก่อนที่มีกฎหมายห้ามทำอวนรุน ชาวบ้านจึงหันมาจับจองพื้นที่ทำฟาร์มหอยแครง เพราะพื้นที่อ่าวบ้านดอนมีความสมบูรณ์เหมาะกับการทำฟาร์มหอยแบบธรรมชาติ และยึดเป็นอาชีพจนถึงทุกวันนี้ ส่วนการทำอวนรุนที่ถือเป็นการทำลายทรัพยากรธรรมชาติอย่างรุนแรงก็ค่อยๆ ลดลงและหมดไปจากทะเล

ท่าฉางเป็นชุมชนซึ่งได้รับรางวัลลูกโลกสีเขียวมาแล้ว หลังเริ่มด้านการอนุรักษ์มาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๒ ปัจจุบันริมชายฝั่งมีพื้นที่ป่าชายเลนกว่า ๔,๗๐๐ ไร่ เราสามารถหาเหวี่ยงหอยความสมบูรณ์ของแหล่งอนุบาลสัตว์น้ำ หรือรวมกิจกรรมปลูกป่า

แต่ถึงอย่างนั้นไฮไลต์การท่องเที่ยวย่อมหนีไม่พ้นการนั่งเรือออกไปลากหอยแครง เราจะได้เห็นวิธีการเก็บหอยแบบใกล้ชิด ซึ่งยามน้ำขึ้นก็เก็บอีกแบบ ยามน้ำลงก็เก็บอีกแบบ

ชุมชนท่าฉาง

จากนั้นไปนอนเล่นบนขน้าแบบฟาร์มสเตย์ กินอาหารซีฟู้ดสดๆ จะตกปลาจับปลากันเองก็ได้นะ สดกว่านี้ไม่มีอีกแล้ว

สำหรับกิจกรรมบนฝั่งที่ท่าฉาง ยังมีการอาบน้ำร้อนธรรมชาติ เดินทางเข้าได้ทางลำนำสงฆ์ธารน้ำร้อน เป็นบ่อน้ำร้อนซึ่งปราศจากการปรุงแต่ง บรรยากาศชาวบ้านมากๆ

คนในพื้นที่จะแฉะเวียนมาแช่น้ำร้อนเพื่อสุขภาพช่วงเย็นของทุกวัน นอกจากนี้ยังสามารถมาพอกโคลนดำซึ่งมีแร่ธาตุบำรุงผิวอย่างดี

๖. ชุมชนเลม็ด ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา

เลม็ด ออกเสียงว่า ละ-เม็ด เหมือนกับเกาะเสม็ด ชาวบ้านหัวเราะร่าบอกว่าหน้าของจดหมายจำผิดว่าตำบลเสม็ดเป็นประจำ แต่ที่นี่ไม่ได้มีอะไรใกล้เคียงกับเกาะเสม็ดสักนิด เพราะเป็นชุมชนลูกทุ่ง อยู่กับท้องนาสีเขียวและเล่าเปิดก้าบก้าบ

ชุมชนเลม็ด

ชุมชนเลม็ดขึ้นชื่อเรื่องการทำไข่เค็ม จุดที่เราไปเที่ยวคือที่หมู่ ๕ เป็นเจ้าของแบรนด์ชื่อว่าไข่เค็ม อสม. (อาสาสมัครสาธารณสุข) ขอบอกว่าหากนึกถึงไข่เค็มไชยาให้นึกถึงที่นี่ก่อนเลย

การรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่หมู่ ๕ ต้องย้อนไปสักสิบห้าปีก่อน เมื่อเกิดวิกฤตทำนาเพราะหอยเชอรี่ระบาด เกษตรจังหวัดเลยหันมาส่งเสริมการเลี้ยงเป็ด เลี้ยงกันมากเข้าไข่เป็ดก็ล้นตลาด เลยเกิดความคิดจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจทำไข่เค็ม พร้อมพัฒนาสูตรจนกลายเป็น OTOP ห้าดาวขึ้นชื่อ

มาถึงที่แล้วก็สามารถเยี่ยมชมวิธีการทำไข่เค็มกันแบบคาตา ทางกลุ่มจัดเวรสมาชิกมาทำไข่เค็มกันทุกวัน คัดขนาดไข่ด้วยมือ พอกโคลนผสมเกลือ พอกเกลือ เก็บลงกะละมังหนึ่งวันทำกันเป็นพันฟอง เพราะยอดออร์เดอร์สั่งเข้ามาเยอะจริงๆ

สูตรไข่เค็มไชยาทองไว้เลย สามวันต้มไข่หวาน เจ็ดวันทอดไข่ดาว สิบวันต้มไข่เค็ม หากไปเป็นกรู๊ปติดต่อล่วงหน้าทางชุมชนสามารถจัดเมนูของหวานต้อนรับคือบัวลอยไข่เค็มอร่อยเด็ดอย่าบอกใคร

ชุมชนเลม็ด

อีกหนึ่งอย่างน่าสนใจคือที่นี่เป็นต้นกำเนิดข้าวหอมไชยา ข้าวที่มีเรื่องเล่ามาแต่รุ่นปู่รุ่นทวดว่าหอมอย่างยิ่ง ตอนออกรวงหอมทั่วทุ่ง ตอนหุงข้าวก็หอมทั่วบ้าน น่าเสียดายที่ปัจจุบันพันธุ์ข้าวหอมไชยากำลังสูญหาย แต่ถ้าใครมาเที่ยวช่วงทำนา ที่นี้มีการปลูกแปลงสาธิตให้เราชม รวมทั้งเยี่ยมชมชมโรงสีข้าว และการผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่ด้วย

ไข่เค็ม อสม. ไม่มีวางขายตามร้านของฝากเหมือนไข่เค็มยี่ห้ออื่นนะ อยากจะซื้อต้องมาที่นี่ หรือออร์เดอร์ส่งชุมชนโดยตรง เพราะแค่นี้ก็ทำกันมือเป็นระวิงแล้ว

มาซื้อไข่เค็มแล้วแนะนำให้แวะสักการะพระบรมธาตุไชยา หนึ่งในพระเจดีย์สำคัญของทางภาคใต้ที่อยู่ใกล้ๆ ด้วยละ

ชุมชนเลม็ด

ตอนที่ ๑

“งานประเพณีชักพระ ทอดผ้าป่า และแข่งขันเรือยาว”

ประเพณีชักพระทอดผ้าป่าและแข่งขันเรือยาวของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่มีอีกชื่อหนึ่งก็คือ งานเดือนสิบเอ็ด ซึ่งก็เป็นเวลาเดียวกับเทศกาลออกพรรษา กิจกรรมที่สำคัญ ได้แก่ การประกวดเรือพระ ซึ่งจะมีทั้ง “รถพนมพระ” และ “เรือพนมพระ” ซึ่งรถและเรือพนมพระ อาจจะตกแต่งประดับประดาด้วยการแกะสลัก หรือฉลุไม้ ตกแต่งจำลอง เสมือนฉากที่พระพุทธรูปเจ้ากลับมาจากสวรรค์ชั้นดาวดึง์ ในงานพิธีจะใช้คนลาก เชื่อว่าผู้ที่ได้ร่วมลากจูงรถหรือเรือพนมพระจะได้านิสงส์หลายประการ

การจัดพุ่มผ้าป่าเป็นการจำลองพุทธประวัติของพระพุทธเจ้าแสดงออกเป็นตอนๆ ด้วยการนำต้นไม้หรือกิ่งไม้ ประดับกับหลอดไฟสีต่างๆ บ้างก็จะจัดอุปกรณ์อื่นร่วมประกอบฉาก ทั้งการเขียนภาพ ปั้นรูปดินเหนียว อุปกรณ์ประกอบฉากจะไม่นิยมนำสิ่งมีชีวิตเช่นปลาสวยงาม เต่า หรือสัตว์เลื้อยคลานชนิดใดมาจัดประกอบฉาก เพราะเชื่อว่าเป็นการทรมานสัตว์ และจะไม่ได้รับานิสงส์ และตกแต่งด้วยเครื่อง อัฐบริขาร เพื่อในเช้าวันรุ่งของวันออกพรรษาจะได้นิมนต์พระมาทำพิธีทอดผ้าป่า

กิจกรรมฝึกทักษะ เรื่อง วิธีประเพณีสุราษฎร์ธานี

ตอนที่ ๑ “งานประเพณีชักพระ ทอดผ้าป่า และแข่งขันเรือยาว”

กิจกรรมที่ ๑.๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ (๑๐ คะแนน)

๑. จากบทความกล่าวถึงประเพณีใด

.....

๒. ประเพณีนี้มีอีกชื่อหนึ่ง คือ

.....

๓. กิจกรรมที่สำคัญ ได้แก่

.....

.....

.....

๔. การจัดฟุ่มผ้าป่า คือ

.....

.....

.....

๕. การจัดฟุ่มผ้าป่า ไม่นิยมนำสิ่งมีชีวิตเช่น ปลาสวยงาม เต่า หรือสัตว์เลี้ยง มาจัด

ประกอบฉาก เพราะ

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ ๑.๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญ (๑๐ คะแนน)

 A large yellow rectangular area with horizontal dashed lines, intended for students to write their answers. It is framed by an orange border.

กิจกรรมที่ ๑.๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนแผนที่ความคิด (๑๐ คะแนน)

ตอนที่ ๒

“กีฬาชนควาย”

กีฬาชนควาย ที่เกาะสมุยมีลักษณะคล้ายกับกีฬาชนวัวของจังหวัดสงขลา จะจัดขึ้นในโอกาสที่มีงานมงคล หรือเทศกาลต่างๆ เช่น ตรุษสงกรานต์ และวันขึ้นปีใหม่ ชนควายเป็นกีฬาประเภทหนึ่งที่ขึ้นชื่อของจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยเฉพาะในท้องที่อำเภอเกาะสมุยเป็นที่นิยมกันมาก

การเลี้ยงควายชน ผู้เลี้ยงจะต้องรู้จักลักษณะของควาย เช่น ลักษณะของควายชนโดยทั่วไป ถ้าเป็นควายดำจะต้องมีหางพวง มีขวัญเป็นเอก เท้าหน้า เท้าหลัง แข็งแรง หน้าใหญ่ โคนหางใหญ่ สีกายดำสนิท เป็นต้น ถ้าเป็นควายขาว (เผือก) จะต้องมีหางสั้น หน้าผากนูน และผิวกายสดใส

การเลี้ยงควายชนจะต้องเลี้ยงดูอย่างพิถีพิถันเช่นเดียวกับการเลี้ยงวัว ชนควายต้องได้ออกกำลังสม่ำเสมอ ได้กินอาหารที่มีประโยชน์ และจะต้องได้มีโอกาสฝึกชนในบางครั้ง นอกจากนี้จะต้องระมัดระวังไม่ให้ใครเข้าใกล้ โดยเฉพาะฝ่ายตรงข้ามในระยะเวลาใกล้ๆจะถึงเวลาที่จะชน เพราะอาจจะมีการวางยาทำให้เสียควายได้ แต่เดิมการชนควาย ชนกันหลังจากที่เก็บเกี่ยวข้าวเสร็จแล้ว สนามชนควายก็คือนาข้าวนั่นเอง ส่วนใหญ่จะนัดชนกันในโอกาสงานประจำปีของวัดต่างๆ หรืองานตรวจเลือกทหาร แต่ในปัจจุบันการชนควายในสนามทุ่งนาหมดไป การชนจะยุติลงเมื่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งแพ้วหนีออกจากสนาม ความเชื่อเกี่ยวกับควายชนก็เหมือนๆ กับวัวชน คือ เชื่อเรื่องลักษณะของควายที่มีลักษณะต้องตามตำราว่าจะได้เปรียบควายคู่ชน ที่มีลักษณะด้อยกว่า และควายที่มีลักษณะดีจะนำความเป็นสิริมงคลมาสู่ผู้เลี้ยง

กิจกรรมฝึกทักษะ เรื่อง วิธีประเพณีสุราษฎร์ธานี ตอนที่ ๒ “กีฬาชนควาย”

กิจกรรมที่ ๒.๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ (๑๐ คะแนน)

๑. จากบทความกล่าวถึงประเพณีใด

.....

๒. ประเพณีดังกล่าว จัดขึ้นในโอกาสใด

.....

๓. ลักษณะของควายชนที่ดี คือ

.....

.....

.....

๔. การเลี้ยงควายชน ผู้เลี้ยงต้องทำอะไร

.....

.....

.....

๕. การชนจะยุติลงเมื่อใด

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ ๒.๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญ (๑๐ คะแนน)

A large rectangular area with a light green background and a dashed border, intended for writing. It contains 10 horizontal dotted lines for text entry.

กิจกรรมที่ ๒.๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนแผนที่ความคิด (๑๐ คะแนน)

ตอนที่ ๓

“งานวันเงาะโรงเรียน”

ผลไม้ที่ขึ้นชื่อของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้แก่ เงาะโรงเรียน เงาะมีความแตกต่างจากเงาะที่อื่น คือ หวาน และกรอบ ซึ่งนับเป็นความภูมิใจหนึ่งของชาวจังหวัดสุราษฎร์ธานี ดังนั้น เพื่อเป็นการแสดงถึงความภาคภูมิใจดังกล่าวจังหวัดสุราษฎร์ธานีจึงจัดให้มีการนำผลผลิตจากเงาะโรงเรียนและผลผลิตอื่น ๆ มาจำหน่ายและตั้งชื่อว่า **งานวันเงาะโรงเรียน** โดยจะจัดขึ้นประมาณต้นเดือนสิงหาคมหรือกลางเดือนกรกฎาคมของทุกปีในตัวอำเภอบ้านนาสาร

เงาะโรงเรียนเป็นผลไม้ที่ขึ้นชื่อของสุราษฎร์ธานี จนได้เป็นหนึ่งในคำขวัญประจำจังหวัดที่ว่า “เมืองร้อยเกาะ เงาะอร่อย หอยใหญ่ ไข่แดง แหล่งธรรมะ”

เงาะโรงเรียนที่มีคุณภาพ เปลือกภายนอกขนต้องไม่ยาวมาก มีผิวสีแดงอมชมพูไม่แดงจัด เนื้อในต้องหวาน กรอบ ล่อนไม่ติดเมล็ด งานนี้จะจัดขึ้นบริเวณสนามศรีสุราษฎร์ และริมเขื่อนแม่น้ำตาปีในตัวเมือง เพื่อนำผลผลิตผลเงาะโรงเรียน และผลผลิตทางการเกษตรอื่นๆ มาแสดงและจำหน่าย กิจกรรมที่นอกเหนือจากนี้ได้แก่ นิทรรศการทางการเกษตร การแสดงของสุนัขสงคราม กองบิน ๗๑ การแข่งขันลิงขึ้นมะพร้าว การประกวดนกเขาใหญ่ การแข่งขันจักรยานสามล้อและการ ประกวดธิดาเงาะ ประกวดรถประดับด้วยผลเงาะและผลไม้อื่นๆ

กิจกรรมฝึกทักษะ เรื่อง วิธีประเพณีสุราษฎร์ธานี ตอนที่ ๓ “งานวันเงาะโรงเรียน”

กิจกรรมที่ ๓.๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ (๑๐ คะแนน)

๑. จากบทความ กล่าวถึงประเพณีใด

.....

๒. ผลไม้ที่ขึ้นชื่อของจังหวัดสุราษฎร์ธานี คือ

.....

๓. ประเพณีนี้จัดขึ้นเมื่อใด

.....

๔. เงาะโรงเรียนที่มีคุณภาพ ต้องมีลักษณะอย่างไร

.....

.....

๕. จงยกตัวอย่างกิจกรรมที่จัดในงานมา ๕ กิจกรรม

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ ๓.๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญ (๑๐ คะแนน)

A large rectangular area with a pink border and horizontal dashed lines for writing.

โดย : นางละออง เพ็ชรสวัสดิ์

กิจกรรมที่ ๓.๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนแผนที่ความคิด (๑๐ คะแนน)

ตอนที่ ๔

“สารทเดือนสิบ”

สารทเดือนสิบ

สารทเดือนสิบ พิธีกรรม เริ่มตั้งแต่วันแรม ๑ ค่ำ เดือนสิบ ซึ่งถือว่าเป็นวันที่พญายมปล่อยตัวผู้ล่วงลับไปแล้วที่มาจากนรก บางคนจะประกอบพิธีในวันแรม ๑๓ ค่ำ ๑๔ ค่ำ และ ๑๕ ค่ำ โดยการนำอาหารไปทำบุญที่วัดเรียกว่า “หมรับเล็ก” เป็นการต้อนรับบรรพบุรุษ และญาติมิตรที่ขึ้นมาจากนรกเท่านั้น

การเตรียมการสำหรับประเพณีสารทเดือนสิบ เริ่มขึ้นในวันแรม ๑๓ ค่ำ เดือน ๑๐ วันนี้ เรียกว่า “วันจ่าย” เป็นวันที่เตรียมหมรับ และจัดหมรับ คือการเตรียมสิ่งของต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดหมรับ เมื่อได้ของตามที่ต้องการแล้วก็เตรียมจัดหมรับ การจัดหมรับแต่เดิมใช้กระบุงเตี้ย ๆ ขนาดเล็กหรือใหญ่ก็ได้ แต่ภายหลังใช้ภาชนะได้หลายชนิด เช่น กระจาด ถาด กะละมัง ถัง หรือ กระเชอ สำหรับสิ่ง

การจัดหมรับ ชั้นแรกใส่ข้าวสารรองกระบุงแล้วใส่หอม กระเทียม พริกเกลือ กะปิ น้ำตาล และเครื่องปรุงรสอาหาร หวานที่เก็บไว้ได้นาน ๆ เช่น มะพร้าว ฟัก มัน กล้วย (ที่ยังไม่สุก) อ้อย ข้าวโพด ข้าว ตะไคร้ ขมิ้น และพืชผักอื่น ๆ นอกจากนั้นก็ใส่ของใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น น้ำมันมะพร้าว น้ำมันก๊าดได้ไม้ขีดไฟ หม้อ กะทะ ถ้วยชาม เข็ม ด้าย เครื่องเขียนหมาก ได้แก่ หมาก พลุ ปูน กานพลู การบูร พิมเสน สีเสียด ยาเส้น บุหรี่ ยาสามัญประจำบ้าน รูปเทียน แล้วใส่สิ่งอันเป็นหัวใจอันสำคัญของหมรับคือ ขนม ๕ อย่างมี ดังนี้

- ขนมลา เป็นสัญลักษณ์แทนแพรรพวรรณเครื่องนุ่งห่ม
- ขนมพอง เป็นสัญลักษณ์แทนแพสำหรับบุรพชนใช้ล่องข้ามห้วงมหรรณพ
- ขนมบ้า เป็นสัญลักษณ์แทนเสบ้า สำหรับบุรพชนจะได้ใช้เล่นเสบ้าในวัน

สงกรานต์

- ขนมกง (ขนมไข่ปลา) เป็นสัญลักษณ์แทนเครื่องประดับ
- ขนมดีซำ เป็นสัญลักษณ์แทนเงินเบี้ย สำหรับใช้สอย

กิจกรรมฝึกทักษะ เรื่อง วิธีประเพณีสุราษฎร์ธานี ตอนที่ ๔ “สารทเดือนสิบ”

กิจกรรมที่ ๔.๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ (๑๐ คะแนน)

๑. จากบทความ กล่าวถึงประเพณีใด

.....

๒. “หมรับเล็ก” คืออะไร

.....

๓. การเตรียมการสำหรับประเพณีสารทเดือนสิบ ต้องทำอะไร

.....
.....
.....
.....

๔. การจัดหมรับ ต้องทำอะไร

.....
.....
.....
.....
.....
.....

๕. สิ่งอันเป็นหัวใจอันสำคัญของหมรับคือ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ ๔.๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญ (๑๐ คะแนน)

A large rectangular area with a light blue background and a dashed blue border, intended for writing a summary. It contains 10 horizontal dotted lines for writing.

กิจกรรมที่ ๔.๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนแผนที่ความคิด (๑๐ คะแนน)

ตอนที่ ๕

“ชุมชนบางโป้งไม้”

ชุมชนบางโป้งไม้

ชาวสุราษฎร์เรียกพื้นที่ย่านนี้ว่า “คลองร้อยสาย” เพราะเต็มไปด้วยลำคลองธรรมชาติสาขาน้ำตาปีนบไม่ถ้วน หรืออีกชื่อคือ “ในบาง” หมายความว่าประมาณว่าย่านในคลอง ถือเป็นพื้นที่เปี่ยมด้วยเสน่ห์ ผู้คนยังคงวิถีชีวิตดั้งเดิมเรียบง่าย และชุมชนบางโป้งไม้คือหนึ่งในนั้น

ที่นี่เป็นชุมชนคลอง ชาวบ้านผูกพันกับสายน้ำมานานหลายชั่วอายุคน ถนนหนทางอาจทำให้การสัญจรทางเรือลดบทบาทลงมากและอะไรหลายอย่างเปลี่ยนไป ทว่ายังไม่หายไปเสียทั้งหมดที่บ้านบางโป้งไม้แห่งนี้

ทุกวันอาทิตย์ที่ตลาดประชารัฐบางโป้งไม้ เป็นตลาดที่เปิดพื้นที่ให้คนในชุมชนมาขายสินค้า เน้นหนักไปที่ของกินอร่อยๆ ขนมพื้นถิ่นกับสินค้าที่เป็นผลผลิตในท้องถิ่น เช่น น้ำส้มจาก น้ำตาลจาก

แต่ที่เด็ดสุดๆ อยู่กับการนั่งเรือพายชมทิวทัศน์สองฝั่งคลองที่ร่มรื่นมาก โดยเฉพาะบริเวณที่มีต้นจากขึ้นเรียงรายหนาแน่น แผ่กิ่งก้านโน้มเข้าหากันจนกลายเป็นอุโมงค์ธรรมชาติ

ถ่ายโดยนางสาว
WWW.ALISEATRAVELLER.COM
FACEBOOK: A LIFE & A TRAVELLER

โดย : นางละออง เพ็ชรสวัสดิ์

กิจกรรมฝึกทักษะ เรื่อง วิธีประเพณีสุราษฎร์ธานี ตอนที่ ๕ “ชุมชนบางใบไม้”

กิจกรรมที่ ๕.๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ (๑๐ คะแนน)

๑. จากบทความ กล่าวถึงชุมชนใด

.....

๒. ชาวสุราษฎร์เรียกพื้นที่ย่านนี้ว่า อย่างไร

.....

๓. จากข้อ ๒ เพราะเหตุใดจึงเรียกเช่นนั้น

.....

๔. “ในบาง” หมายถึงอะไร

.....

๕. จงยกตัวอย่าง ขนมห้างกับสินค้าที่เป็นผลผลิตในท้องถิ่นมา ๒ อย่าง

.....

กิจกรรมที่ ๕.๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญ (๑๐ คะแนน)

A large yellow rectangular area with a dashed border, intended for writing a summary. It contains 10 horizontal dotted lines for writing.

กิจกรรมที่ ๕.๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนแผนที่ความคิด (๑๐ คะแนน)

แบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง วิธีประเพณีสุราษฎร์ธานี
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว จากตัวเลือกคำตอบ ข้อ ก. ข. ค. และ ง. (๑๐ คะแนน)

๑. ข้อใด ไม่ใช่ วิธีชีวิต

- ก. แดนจับปลาไปขายเพราะบ้านติดทะเล
- ข. มาลีเป็นคนใจดีจึงชอบกินสะดวก
- ค. นิคเรียนหนังสือไม่เก่ง
- ง. สองไปวัดทุกวันพระ

๒. ข้อใดคือความหมายของคำว่า “วิถีชีวิต”

- ก. วิถีชีวิต คือ การดำเนินชีวิตของคนไทยสมัยโบราณ
- ข. เป็นสิ่งที่ยึดถือและปฏิบัติสืบทอดต่อกันมา
- ค. เป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น
- ง. ถูกทั้งข้อ ข และ ค

๓. ข้อใดเป็นวิถีชีวิตของคนภาคใต้

- ก. เซิ้ง
- ข. กีฬาชนควาย
- ค. ผ้าไหมปักธงชัย
- ง. งานประเพณีผีตาโขน

อ่านบทความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ ๔ – ๗

ชุมชนคลองน้อย ต.คลองน้อย อ.เมือง

หนึ่งในสิ่งโดดเด่นที่สุดของชุมชนคลองน้อยคือมีโรงเรียนฝึกสอนลิงขึ้นต้นมะพร้าว ถือเป็นการรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่น แฝมยังแสดงความผูกพันของคนกับลิงและสวนมะพร้าวในสุราษฎร์ธานี ที่มีมาแต่โบราณช้านาน

การสาธิตฝึกลิงขึ้นต้นมะพร้าว ลิงพวกนี้เป็นลิงกัง คัดเลือกจากสายพันธุ์ตัวที่เชื่อง ไม่มีนิสัยดุร้าย เริ่มฝึกตั้งแต่อายุ ๓ ปี ใช้เวลาฝึกราว ๔๐ วัน แต่กว่าจะเก่งคล่องแคล่วจริงๆ ต้องผ่านงานร่วมปีสองปีนั้นแหละ

๔. จากบทความ กล่าวถึงชุมชนใด

ก. ชุมชนคลองน้อย	ข. ชุมชนพุมเรียง
ค. ชุมชนเลม็ด	ง. ชุมชนท่าฉาง

๕. สิ่งที่น่าสนใจในชุมชนนี้ คือ

ก. เกาะเต่า	ข. เกาะพีพี
ค. โรงเรียนฝึกสอนทำขนม	ง. โรงเรียนฝึกสอนลิงขึ้นต้นมะพร้าว

๖. การสาธิตฝึกลิงขึ้นต้นมะพร้าว ลิงที่นำมาฝึกคือลิงพันธุ์ใด

ก. ชะนี	ข. ลิงกัง
ค. กอริลลา	ง. อูรังอุตัง

๗. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับการฝึกลิง

ก. คัดเลือกจากพันธุ์ที่มีนิสัยดุร้าย	ข. เริ่มฝึกตั้งแต่อายุ ๕ ปี
ค. ใช้เวลาฝึกราว ๔๐ วัน	ง. ถูกทั้งข้อ ก และ ข

อ่านบทความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ ๘ – ๑๐

งานเทศกาลกินหอยนางรมฟรี

หอยนางรมเป็นของขึ้นชื่อในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งจะมีความแตกต่างจากหอยนางรมที่อื่น คือ มีขนาดใหญ่เป็นพิเศษ รสชาติหวาน โดยจะจัดขึ้นประมาณต้นเดือนมีนาคมของทุกปีในตัวอำเภอกาญจนดิษฐ์

๘. จากบทความ กล่าวถึงงานเทศกาลใด

ก. งานเทศกาลกินหอยนางรมฟรี	ข. งานวันเงาะโรงเรียน
ค. งานเทศกาลผีตาโขน	ง. งานเกาะเต่า

๙. หอยนางรมในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ความแตกต่างจากหอยนางรมที่อื่นอย่างไร

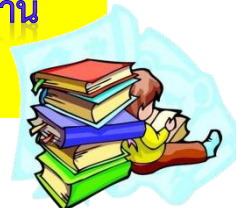
ก. มีขนาดใหญ่เป็นพิเศษ รสชาติหวานแต่มีกลิ่นคาว
ข. มีขนาดใหญ่เป็นพิเศษ รสชาติหวาน
ค. มีขนาดใหญ่และไม่มีกลิ่นคาว
ง. มีขนาดใหญ่และมีกลิ่นคาว

๑๐. งานเทศกาลนี้ จัดขึ้นเมื่อใด

ก. ประมาณต้นเดือนกรกฎาคม – เดือนสิงหาคมของทุกปี
ข. ประมาณต้นเดือนมีนาคม – เดือนพฤษภาคมของทุกปี
ค. ประมาณต้นเดือนสิงหาคมของทุกปี
ง. ประมาณต้นเดือนมีนาคมของทุกปี

กระดาษคำตอบแบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง วิถีประเพณีสุราษฎร์ธานี
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว จากตัวเลือกคำตอบ ข้อ ก. ข.
ค. และ ง. (๑๐ คะแนน)

ข้อ	ก	ข	ค	ง
๑.				
๒.				
๓.				
๔.				
๕.				
๖.				
๗.				
๘.				
๙.				
๑๐.				
รวมคะแนน				

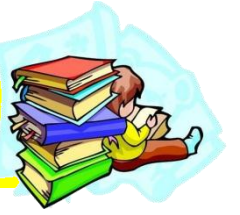
สรุปคะแนน		สรุปผลการเรียน	
คะแนนเต็ม	ได้	ผ่าน	ไม่ผ่าน

เฉลยกิจกรรมฝึกทักษะ เรื่อง วิธีประเพณีสุราษฎร์ธานี ตอนที่ ๑ “งานประเพณีชักพระ ทอดผ้าป่า และแข่งขันเรือยาว”

กิจกรรมที่ ๑.๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ (๑๐ คะแนน)

๑. จากบทความกล่าวถึงประเพณีใด

ตอบ ประเพณีชักพระทอดผ้าป่าและแข่งขันเรือยาว

๒. ประเพณีนี้มีอีกชื่อหนึ่ง คือ

ตอบ งานเดือนสิบเอ็ด

๓. กิจกรรมที่สำคัญ ได้แก่

ตอบ การประกวดเรือพระ ซึ่งจะมีทั้ง “รถพนมพระ” และ “เรือพนมพระ”

๔. การจัดฟุ่มผ้าป่า คือ

ตอบ เป็นการจำลองพุทธประวัติของพระพุทธเจ้าแสดงออกเป็นตอนๆ ด้วยการนำ ต้นไม้หรือกิ่งไม้ ประดับกับหลอดไฟสีต่างๆ บ้างก็จะจัดอุปกรณ์อื่นร่วมประกอบฉาก ทั้ง การเขียนภาพ ปั้นรูปดินเหนียว เป็นต้น

๕. การจัดฟุ่มผ้าป่า ไม่นิยมนำสิ่งมีชีวิตเช่น ปลาสวยงาม เต่า หรือสัตว์เลื้อย มาจัดประกอบฉาก เพราะ

ตอบ เพราะเชื่อว่าเป็นการทรมานสัตว์ และจะไม่ได้รับอานิสงส์

กิจกรรมที่ ๑.๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญ (๑๐ คะแนน)

แบบประเมินกิจกรรมการเขียนสรุปใจความสำคัญ

มีคะแนน ๓ ระดับ ดังนี้

- ๓ คะแนน หมายถึง ดี
- ๒ คะแนน หมายถึง พอใช้
- ๑ คะแนน หมายถึง ควรปรับปรุง

ผู้ประเมิน ☐ นักเรียน ☐ ครู

คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินลงคะแนนในช่องตามความเป็นจริงที่สุด

รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
	๓	๒	๑
๑. ระบุดัชนี หรือบุคคลที่สำคัญ			
๒. บอกวัตถุประสงค์ของเรื่องที่ต้องการสื่อความหมาย			
๓. บอกเหตุการณ์สำคัญของเรื่องที่อ่าน			
๔. บอกสถานที่สำคัญของเรื่องที่อ่าน			
๕. บอกความสำคัญและข้อคิดที่ได้จากเรื่องที่อ่าน			
สรุป (๑๕ คะแนนเต็ม)			

*นักเรียนต้องได้คะแนนร้อยละ ๘๐ หรือ ๑๒ คะแนนขึ้นไป

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนนกิจกรรมการเขียนสรุปใจความสำคัญ

รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
	๓	๒	๑
๑. ระบุดัตัวละคร หรือ บุคคลที่สำคัญ	ระบุดัตัวละคร หรือ บุคคลที่สำคัญได้ ถูกต้องครบถ้วน	ระบุดัตัวละคร หรือ บุคคลที่สำคัญได้บ้าง	ระบุดัตัวละคร หรือ บุคคลที่สำคัญไม่ ถูกต้อง
๒. บอกวัตถุประสงค์ ของเรื่องที่ต้องการสื่อ ความหมาย	บอกวัตถุประสงค์ของ เรื่องที่ต้องการสื่อ ความหมายได้ถูกต้อง ครบถ้วน	บอกวัตถุประสงค์ ของเรื่องที่ต้องการ สื่อความหมายได้บ้าง	บอกวัตถุประสงค์ ของเรื่องที่ต้องการ สื่อความหมายไม่ ถูกต้อง
๓. บอกเหตุการณ์ สำคัญของเรื่องที่อ่าน	บอกเหตุการณ์สำคัญ ของเรื่องที่อ่านได้ ถูกต้องครบถ้วน	บอกเหตุการณ์สำคัญ ของเรื่องที่อ่านได้ บ้าง	บอกเหตุการณ์ สำคัญของเรื่องที่ อ่านไม่ถูกต้อง
๔. บอกสถานที่สำคัญ ของเรื่องที่อ่าน	บอกสถานที่สำคัญ ของเรื่องที่อ่านได้ ถูกต้องครบถ้วน	บอกสถานที่สำคัญ ของเรื่องที่อ่านได้ บ้าง	บอกสถานที่สำคัญ ของเรื่องที่อ่านไม่ ถูกต้อง
๕. บอกความสำคัญ และข้อคิดที่ได้จาก เรื่องที่อ่าน	บอกความสำคัญและ ข้อคิดที่ได้จากเรื่องที่ อ่านได้ถูกต้องอย่าง เหมาะสมและชัดเจน	บอกความสำคัญ และข้อคิดที่ได้จาก เรื่องที่อ่านได้บ้าง	บอกความสำคัญ และข้อคิดที่ได้จาก เรื่องที่อ่านไม่ เหมาะสมและไม่ ชัดเจน

กิจกรรมที่ ๑.๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนแผนที่ความคิด (๑๐ คะแนน)

แบบประเมินกิจกรรมการเขียนสรุปใจความสำคัญ

มีคะแนน ๓ ระดับ ดังนี้

- ๓ คะแนน หมายถึง ดี
 ๒ คะแนน หมายถึง พอใช้
 ๑ คะแนน หมายถึง ควรปรับปรุง

ผู้ประเมิน ☐ นักเรียน ☐ ครู

คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินลงคะแนนในช่องตามความเป็นจริงที่สุด

รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
	๓	๒	๑
๑. การแบ่งหัวข้อที่มีความสอดคล้องกับเนื้อหาของเรื่อง			
๒. การเชื่อมโยงและสื่อความหมายของเรื่อง			
๓. เขียนอธิบายรายละเอียดองค์ประกอบของเรื่อง			
๔. ความคิดสร้างสรรค์			
๕. ความสะอาดและสวยงาม			
สรุป (๑๕ คะแนนเต็ม)			

*นักเรียนต้องได้คะแนนร้อยละ ๘๐ หรือ ๑๒ คะแนนขึ้นไป

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนนกิจกรรมการเขียนสรุปใจความสำคัญ

รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
	๓	๒	๑
๑. การแบ่งหัวข้อที่มี ความสอดคล้องกับ เนื้อหาของเรื่อง	ความสอดคล้องกับ เนื้อหาของเรื่องได้ ถูกต้องครบถ้วน	ความสอดคล้องกับ เนื้อหาของเรื่องได้ บ้าง	ความสอดคล้องกับ เนื้อหาของเรื่องไม่ ถูกต้อง
๒. การเชื่อมโยงและสื่อ ความหมายของเรื่อง	การเชื่อมโยงและสื่อ ความหมายของเรื่อง ได้ถูกต้องครบถ้วน	การเชื่อมโยงและสื่อ ความหมายของเรื่อง ได้บ้าง	การเชื่อมโยงและ สื่อความหมายของ เรื่องไม่ถูกต้อง
๓. เขียนอธิบาย รายละเอียด องค์ประกอบของเรื่อง	เขียนอธิบาย รายละเอียด องค์ประกอบของเรื่อง ได้ถูกต้องครบถ้วน	เขียนอธิบาย รายละเอียด องค์ประกอบของ เรื่องได้บ้าง	เขียนอธิบาย รายละเอียด องค์ประกอบของ เรื่องไม่ถูกต้อง
๔. ความคิดสร้างสรรค์	มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ แปลกใหม่ และสอดคล้องเนื้อหา	มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ และ สอดคล้องเนื้อหาบ้าง	มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ แต่ไม่ สอดคล้องเนื้อหา
๕. ความสะอาดและ สวยงาม	มีความเรียบร้อย สะอาด และสวยงาม	มีความเรียบร้อย สะอาดบางส่วน	ไม่มีความเรียบร้อย และไม่ค่อยสะอาด

กิจกรรมฝึกทักษะ เรื่อง วิธีประเพณีสุราษฎร์ธานี ตอนที่ ๒ “กีฬาชนควาย”

กิจกรรมที่ ๒.๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ (๑๐ คะแนน)

๑. จากบทความกล่าวถึงประเพณีใด

ตอบ กีฬาชนควาย

๒. ประเพณีดังกล่าว จัดขึ้นในโอกาสใด

ตอบ งานมงคล หรือเทศกาลต่างๆ เช่น ตรุษสงกรานต์ และวันขึ้นปีใหม่

๓. ลักษณะของควายชนทั่วไป คือ

ตอบ ถ้าเป็นควายดำจะต้องมีหางพวง มีขวัญเป็นเอก เท้าหน้า เท้าหลัง แข็งแรง หน้าใหญ่ โคนหางใหญ่ สีกายดำสนิท เป็นต้น ถ้าเป็นควายขาว (เผือก) จะต้องมีหางสั้น หน้าผากนูน และผิวกายสดใส

๔. การเลี้ยงควายชน ผู้เลี้ยงต้องทำอะไร

ตอบ เลี้ยงดูอย่างพิถีพิถัน ควายต้องได้ออกกำลังสม่ำเสมอ ได้กินอาหารที่มีประโยชน์ และจะต้องได้มีโอกาสฝึกชนในบางครั้ง ต้องระมัดระวังไม่ให้ใครเข้าใกล้ โดยเฉพาะฝ่ายตรงข้ามในระยะเวลาใกล้ๆจะถึงเวลาที่จะชน เพราะอาจจะมีผู้วางยาทำให้เสียควายได้

๕. การชนจะยุติลงเมื่อใด

ตอบ การชนจะยุติลงเมื่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งแพ้วิ่งหนีออกจากสนาม

กิจกรรมที่ ๒.๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญ (๑๐ คะแนน)

แบบประเมินกิจกรรมการเขียนสรุปใจความสำคัญ

มีคะแนน ๓ ระดับ ดังนี้

- ๓ คะแนน หมายถึง ดี
 ๒ คะแนน หมายถึง พอใช้
 ๑ คะแนน หมายถึง ควรปรับปรุง

ผู้ประเมิน ☐ นักเรียน ☐ ครู

คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินลงคะแนนในช่องตามความเป็นจริงที่สุด

รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
	๓	๒	๑
๑. ระบุตัวละคร หรือบุคคลที่สำคัญ			
๒. บอกวัตถุประสงค์ของเรื่องที่ต้องการสื่อความหมาย			
๓. บอกเหตุการณ์สำคัญของเรื่องที่อ่าน			
๔. บอกสถานที่สำคัญของเรื่องที่อ่าน			
๕. บอกความสำคัญและข้อคิดที่ได้จากเรื่องที่อ่าน			
สรุป (๑๕ คะแนนเต็ม)			

*นักเรียนต้องได้คะแนนร้อยละ ๘๐ หรือ ๑๒ คะแนนขึ้นไป

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนนกิจกรรมการเขียนสรุปใจความสำคัญ

รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
	๓	๒	๑
๑. ระบุดัตัวละคร หรือ บุคคลที่สำคัญ	ระบุดัตัวละคร หรือ บุคคลที่สำคัญได้ ถูกต้องครบถ้วน	ระบุดัตัวละคร หรือ บุคคลที่สำคัญได้บ้าง	ระบุดัตัวละคร หรือ บุคคลที่สำคัญไม่ ถูกต้อง
๒. บอกวัตถุประสงค์ ของเรื่องที่ต้องการสื่อ ความหมาย	บอกวัตถุประสงค์ของ เรื่องที่ต้องการสื่อ ความหมายได้ถูกต้อง ครบถ้วน	บอกวัตถุประสงค์ ของเรื่องที่ต้องการ สื่อความหมายได้บ้าง	บอกวัตถุประสงค์ ของเรื่องที่ต้องการ สื่อความหมายไม่ ถูกต้อง
๓. บอกเหตุการณ์ สำคัญของเรื่องที่อ่าน	บอกเหตุการณ์สำคัญ ของเรื่องที่อ่านได้ ถูกต้องครบถ้วน	บอกเหตุการณ์สำคัญ ของเรื่องที่อ่านได้ บ้าง	บอกเหตุการณ์ สำคัญของเรื่องที่ อ่านไม่ถูกต้อง
๔. บอกสถานที่สำคัญ ของเรื่องที่อ่าน	บอกสถานที่สำคัญ ของเรื่องที่อ่านได้ ถูกต้องครบถ้วน	บอกสถานที่สำคัญ ของเรื่องที่อ่านได้ บ้าง	บอกสถานที่สำคัญ ของเรื่องที่อ่านไม่ ถูกต้อง
๕. บอกความสำคัญ และข้อคิดที่ได้จาก เรื่องที่อ่าน	บอกความสำคัญและ ข้อคิดที่ได้จากเรื่องที่ อ่านได้ถูกต้องอย่าง เหมาะสมและชัดเจน	บอกความสำคัญ และข้อคิดที่ได้จาก เรื่องที่อ่านได้บ้าง	บอกความสำคัญ และข้อคิดที่ได้จาก เรื่องที่อ่านไม่ เหมาะสมและไม่ ชัดเจน

กิจกรรมที่ ๒.๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนแผนที่ความคิด (๑๐ คะแนน)

แบบประเมินกิจกรรมการเขียนสรุปใจความสำคัญ

มีคะแนน ๓ ระดับ ดังนี้

- ๓ คะแนน หมายถึง ดี
 ๒ คะแนน หมายถึง พอใช้
 ๑ คะแนน หมายถึง ควรปรับปรุง

ผู้ประเมิน ☐ นักเรียน ☐ ครู

คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินลงคะแนนในช่องตามความเป็นจริงที่สุด

รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
	๓	๒	๑
๑. การแบ่งหัวข้อที่มีความสอดคล้องกับเนื้อหาของเรื่อง			
๒. การเชื่อมโยงและสื่อความหมายของเรื่อง			
๓. เขียนอธิบายรายละเอียดองค์ประกอบของเรื่อง			
๔. ความคิดสร้างสรรค์			
๕. ความสะอาดและสวยงาม			
สรุป (๑๕ คะแนนเต็ม)			

*นักเรียนต้องได้คะแนนร้อยละ ๘๐ หรือ ๑๒ คะแนนขึ้นไป

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนนกิจกรรมการเขียนสรุปใจความสำคัญ

รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
	๓	๒	๑
๑. การแบ่งหัวข้อที่มี ความสอดคล้องกับ เนื้อหาของเรื่อง	ความสอดคล้องกับ เนื้อหาของเรื่องได้ ถูกต้องครบถ้วน	ความสอดคล้องกับ เนื้อหาของเรื่องได้ บ้าง	ความสอดคล้องกับ เนื้อหาของเรื่องไม่ ถูกต้อง
๒. การเชื่อมโยงและสื่อ ความหมายของเรื่อง	การเชื่อมโยงและสื่อ ความหมายของเรื่อง ได้ถูกต้องครบถ้วน	การเชื่อมโยงและสื่อ ความหมายของเรื่อง ได้บ้าง	การเชื่อมโยงและ สื่อความหมายของ เรื่องไม่ถูกต้อง
๓. เขียนอธิบาย รายละเอียด องค์ประกอบของเรื่อง	เขียนอธิบาย รายละเอียด องค์ประกอบของเรื่อง ได้ถูกต้องครบถ้วน	เขียนอธิบาย รายละเอียด องค์ประกอบของ เรื่องได้บ้าง	เขียนอธิบาย รายละเอียด องค์ประกอบของ เรื่องไม่ถูกต้อง
๔. ความคิดสร้างสรรค์	มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ แปลกใหม่ และสอดคล้องเนื้อหา	มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ และ สอดคล้องเนื้อหาบ้าง	มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ แต่ไม่ สอดคล้องเนื้อหา
๕. ความสะอาดและ สวยงาม	มีความเรียบร้อย สะอาด และสวยงาม	มีความเรียบร้อย สะอาดบางส่วน	ไม่มีความเรียบร้อย และไม่ค่อยสะอาด

เฉลยกิจกรรมฝึกทักษะ เรื่อง วิธีประเพณีสุราษฎร์ธานี ตอนที่ ๓ “งานวันเงาะโรงเรียน”

กิจกรรมที่ ๓.๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ (๑๐ คะแนน)

๑. จากบทความ กล่าวถึงประเพณีใด

ตอบ งานวันเงาะโรงเรียน

๒. ผลไม้ที่ขึ้นชื่อของจังหวัดสุราษฎร์ธานี คือ

ตอบ เงาะโรงเรียน

๓. ประเพณีนี้จัดขึ้นเมื่อใด

ตอบ ประมาณต้นเดือนสิงหาคมหรือกลางเดือนกรกฎาคมของทุกปี

๔. เงาะโรงเรียนที่มีคุณภาพ ต้องมีลักษณะอย่างไร

ตอบ เปลือกภายนอกขนต้องไม่ยาวมาก มีผิวสีแดงอมชมพูไม่แดงจัด เนื้อในต้องหวานกรอบ ล่อนไม่ติดเมล็ด

๕. จงยกตัวอย่างกิจกรรมที่จัดในงานมา ๕ กิจกรรม

ตอบ ๑) นำผลิตผลเงาะโรงเรียน และผลิตผลทางการเกษตรอื่นๆ มาแสดงและจำหน่าย

๒) นิทรรศการทางการเกษตร

๓) การแข่งขันลิขิ้นมะพร้าว

๔) ประกวดธิดาเงาะ

๕) ประกวดรถประดับด้วยผลเงาะและผลไม้อื่นๆ

กิจกรรมที่ ๓.๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญ (๑๐ คะแนน)

แบบประเมินกิจกรรมการเขียนสรุปใจความสำคัญ

มีคะแนน ๓ ระดับ ดังนี้

- ๓ คะแนน หมายถึง ดี
 ๒ คะแนน หมายถึง พอใช้
 ๑ คะแนน หมายถึง ควรปรับปรุง

ผู้ประเมิน ☐ นักเรียน ☐ ครู

คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินลงคะแนนในช่องตามความเป็นจริงที่สุด

รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
	๓	๒	๑
๑. ระบุตัวละคร หรือบุคคลที่สำคัญ			
๒. บอกวัตถุประสงค์ของเรื่องที่ต้องการสื่อความหมาย			
๓. บอกเหตุการณ์สำคัญของเรื่องที่อ่าน			
๔. บอกสถานที่สำคัญของเรื่องที่อ่าน			
๕. บอกความสำคัญและข้อคิดที่ได้จากเรื่องที่อ่าน			
สรุป (๑๕ คะแนนเต็ม)			

*นักเรียนต้องได้คะแนนร้อยละ ๘๐ หรือ ๑๒ คะแนนขึ้นไป

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนนกิจกรรมการเขียนสรุปใจความสำคัญ

รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
	๓	๒	๑
๑. ระบุตัวละคร หรือ บุคคลที่สำคัญ	ระบุตัวละคร หรือ บุคคลที่สำคัญได้ ถูกต้องครบถ้วน	ระบุตัวละคร หรือ บุคคลที่สำคัญได้บ้าง	ระบุตัวละคร หรือ บุคคลที่สำคัญไม่ ถูกต้อง
๒. บอกวัตถุประสงค์ ของเรื่องที่ต้องการสื่อ ความหมาย	บอกวัตถุประสงค์ของ เรื่องที่ต้องการสื่อ ความหมายได้ถูกต้อง ครบถ้วน	บอกวัตถุประสงค์ ของเรื่องที่ต้องการ สื่อความหมายได้บ้าง	บอกวัตถุประสงค์ ของเรื่องที่ต้องการ สื่อความหมายไม่ ถูกต้อง
๓. บอกเหตุการณ์ สำคัญของเรื่องที่อ่าน	บอกเหตุการณ์สำคัญ ของเรื่องที่อ่านได้ ถูกต้องครบถ้วน	บอกเหตุการณ์สำคัญ ของเรื่องที่อ่านได้ บ้าง	บอกเหตุการณ์ สำคัญของเรื่องที่ อ่านไม่ถูกต้อง
๔. บอกสถานที่สำคัญ ของเรื่องที่อ่าน	บอกสถานที่สำคัญ ของเรื่องที่อ่านได้ ถูกต้องครบถ้วน	บอกสถานที่สำคัญ ของเรื่องที่อ่านได้ บ้าง	บอกสถานที่สำคัญ ของเรื่องที่อ่านไม่ ถูกต้อง
๕. บอกความสำคัญ และข้อคิดที่ได้จาก เรื่องที่อ่าน	บอกความสำคัญและ ข้อคิดที่ได้จากเรื่องที่ อ่านได้ถูกต้องอย่าง เหมาะสมและชัดเจน	บอกความสำคัญ และข้อคิดที่ได้จาก เรื่องที่อ่านได้บ้าง	บอกความสำคัญ และข้อคิดที่ได้จาก เรื่องที่อ่านไม่ เหมาะสมและไม่ ชัดเจน

กิจกรรมที่ ๓.๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนแผนที่ความคิด (๑๐ คะแนน)

แบบประเมินกิจกรรมการเขียนสรุปใจความสำคัญ

มีคะแนน ๓ ระดับ ดังนี้

- ๓ คะแนน หมายถึง ดี
 ๒ คะแนน หมายถึง พอใช้
 ๑ คะแนน หมายถึง ควรปรับปรุง

ผู้ประเมิน ☐ นักเรียน ☐ ครู

คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินลงคะแนนในช่องตามความเป็นจริงที่สุด

รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
	๓	๒	๑
๑. การแบ่งหัวข้อที่มีความสอดคล้องกับเนื้อหาของเรื่อง			
๒. การเชื่อมโยงและสื่อความหมายของเรื่อง			
๓. เขียนอธิบายรายละเอียดองค์ประกอบของเรื่อง			
๔. ความคิดสร้างสรรค์			
๕. ความสะอาดและสวยงาม			
สรุป (๑๕ คะแนนเต็ม)			

*นักเรียนต้องได้คะแนนร้อยละ ๘๐ หรือ ๑๒ คะแนนขึ้นไป

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนนกิจกรรมการเขียนสรุปใจความสำคัญ

รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
	๓	๒	๑
๑. การแบ่งหัวข้อที่มี ความสอดคล้องกับ เนื้อหาของเรื่อง	ความสอดคล้องกับ เนื้อหาของเรื่องได้ ถูกต้องครบถ้วน	ความสอดคล้องกับ เนื้อหาของเรื่องได้ บ้าง	ความสอดคล้องกับ เนื้อหาของเรื่องไม่ ถูกต้อง
๒. การเชื่อมโยงและสื่อ ความหมายของเรื่อง	การเชื่อมโยงและสื่อ ความหมายของเรื่อง ได้ถูกต้องครบถ้วน	การเชื่อมโยงและสื่อ ความหมายของเรื่อง ได้บ้าง	การเชื่อมโยงและ สื่อความหมายของ เรื่องไม่ถูกต้อง
๓. เขียนอธิบาย รายละเอียด องค์ประกอบของเรื่อง	เขียนอธิบาย รายละเอียด องค์ประกอบของเรื่อง ได้ถูกต้องครบถ้วน	เขียนอธิบาย รายละเอียด องค์ประกอบของ เรื่องได้บ้าง	เขียนอธิบาย รายละเอียด องค์ประกอบของ เรื่องไม่ถูกต้อง
๔. ความคิดสร้างสรรค์	มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ แปลกใหม่ และสอดคล้องเนื้อหา	มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ และ สอดคล้องเนื้อหาบ้าง	มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ แต่ไม่ สอดคล้องเนื้อหา
๕. ความสะอาดและ สวยงาม	มีความเรียบร้อย สะอาด และสวยงาม	มีความเรียบร้อย สะอาดบางส่วน	ไม่มีความเรียบร้อย และไม่ค่อยสะอาด

กิจกรรมฝึกทักษะ เรื่อง วิธีประเพณีสุราษฎร์ธานี ตอนที่ ๔ “สารทเดือนสิบ”

กิจกรรมที่ ๔.๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ (๑๐ คะแนน)

๑. จากบทความ กล่าวถึงประเพณีใด

ตอบ สารทเดือนสิบ

๒. “หมรับเล็ก” คืออะไร

ตอบ การนำอาหารไปทำบุญที่วัด เพื่อเป็นการต้อนรับบรรพบุรุษและญาติมิตรที่ขึ้นมาจากนรก

๓. การเตรียมการสำหรับประเพณีสารทเดือนสิบ ต้องทำอะไร

ตอบ เริ่มขึ้นในวันแรม ๑๓ ค่ำ เดือน ๑๐ วันนี้ เรียกว่า “วันจ่าย” เป็นวันที่เตรียมหมรับ และจัดหมรับ คือการเตรียมสิ่งของต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดหมรับ เมื่อได้ของตามที่ต้องการแล้วก็เตรียมจัดหมรับ การจัดหมรับแต่เดิมใช้กระบุงเตี้ย ๆ ขนาดเล็กหรือใหญ่ก็ได้ แต่ภายหลัง ใช้ภาชนะได้หลายชนิด เช่น กระจาด ถาด กะละมัง ถัง หรือ กระเชอ สำหรับสิ่ง

๔. การจัดหมรับ ต้องทำอะไร

ตอบ ขั้นแรกใส่ข้าวสารรองกระบุงแล้วใส่หอม กระเทียม พริก เกลือ กะปิ น้ำตาล และเครื่องปรุงอาหาร หวานที่เก็บไว้ได้นาน ๆ เช่น มะพร้าว ฟัก มัน กัลย (ที่ยังไม่สุก) อ้อย ข้าวโพด ข้าว ตะไคร้ ขมิ้น และพืชผักอื่น ๆ

นอกจากนั้นก็ใส่ของใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น น้ำมันมะพร้าว น้ำมันก๊าดได้ ไม้ขีดไฟ หม้อ กะทะ ถ้วยชาม เข็ม ด้าย

เครื่องเขียนหมาก ได้แก่ หมาก พลุ ปูน กานพลู การบูร พิมเสน สีเสียด ยาเส้น บุหรี่ ยาสามัญประจำบ้าน ธูปเทียน

๕. สิ่งอันเป็นหัวใจอันสำคัญของหมรับคือ

ตอบ ขนม ๕ อย่างมี ดังนี้

- ขนมลา เป็นสัญลักษณ์แทนแพรพรรณเครื่องนุ่งห่ม
- ขนมพอง เป็นสัญลักษณ์แทนแพสำหรับบุรพชน ใช้ล่องข้ามห้วงมหรรณพ
- ขนมบ้า เป็นสัญลักษณ์แทนเสบ้า สำหรับบุรพชนจะได้ใช้เล่นเสบ้า ในวัน สงกรานต์
- ขนมกง (ขนมไขปลา) เป็นสัญลักษณ์แทนเครื่องประดับ
- ขนมดีชา เป็นสัญลักษณ์แทนเงินเบี้ย สำหรับใช้สอย

กิจกรรมที่ ๔.๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญ (๑๐ คะแนน)

แบบประเมินกิจกรรมการเขียนสรุปใจความสำคัญ

มีคะแนน ๓ ระดับ ดังนี้

- ๓ คะแนน หมายถึง ดี
 ๒ คะแนน หมายถึง พอใช้
 ๑ คะแนน หมายถึง ควรปรับปรุง

ผู้ประเมิน ☐ นักเรียน ☐ ครู

คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินลงคะแนนในช่องตามความเป็นจริงที่สุด

รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
	๓	๒	๑
๑. ระบุตัวละคร หรือบุคคลที่สำคัญ			
๒. บอกวัตถุประสงค์ของเรื่องที่ต้องการสื่อความหมาย			
๓. บอกเหตุการณ์สำคัญของเรื่องที่อ่าน			
๔. บอกสถานที่สำคัญของเรื่องที่อ่าน			
๕. บอกความสำคัญและข้อคิดที่ได้จากเรื่องที่อ่าน			
สรุป (๑๕ คะแนนเต็ม)			

*นักเรียนต้องได้คะแนนร้อยละ ๘๐ หรือ ๑๒ คะแนนขึ้นไป

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนนกิจกรรมการเขียนสรุปใจความสำคัญ

รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
	๓	๒	๑
๑. ระบุตัวละคร หรือ บุคคลที่สำคัญ	ระบุตัวละคร หรือ บุคคลที่สำคัญได้ ถูกต้องครบถ้วน	ระบุตัวละคร หรือ บุคคลที่สำคัญได้บ้าง	ระบุตัวละคร หรือ บุคคลที่สำคัญไม่ ถูกต้อง
๒. บอกวัตถุประสงค์ ของเรื่องที่ต้องการสื่อ ความหมาย	บอกวัตถุประสงค์ของ เรื่องที่ต้องการสื่อ ความหมายได้ถูกต้อง ครบถ้วน	บอกวัตถุประสงค์ ของเรื่องที่ต้องการ สื่อความหมายได้บ้าง	บอกวัตถุประสงค์ ของเรื่องที่ต้องการ สื่อความหมายไม่ ถูกต้อง
๓. บอกเหตุการณ์ สำคัญของเรื่องที่อ่าน	บอกเหตุการณ์สำคัญ ของเรื่องที่อ่านได้ ถูกต้องครบถ้วน	บอกเหตุการณ์สำคัญ ของเรื่องที่อ่านได้ บ้าง	บอกเหตุการณ์ สำคัญของเรื่องที่ อ่านไม่ถูกต้อง
๔. บอกสถานที่สำคัญ ของเรื่องที่อ่าน	บอกสถานที่สำคัญ ของเรื่องที่อ่านได้ ถูกต้องครบถ้วน	บอกสถานที่สำคัญ ของเรื่องที่อ่านได้ บ้าง	บอกสถานที่สำคัญ ของเรื่องที่อ่านไม่ ถูกต้อง
๕. บอกความสำคัญ และข้อคิดที่ได้จาก เรื่องที่อ่าน	บอกความสำคัญและ ข้อคิดที่ได้จากเรื่องที่ อ่านได้ถูกต้องอย่าง เหมาะสมและชัดเจน	บอกความสำคัญ และข้อคิดที่ได้จาก เรื่องที่อ่านได้บ้าง	บอกความสำคัญ และข้อคิดที่ได้จาก เรื่องที่อ่านไม่ เหมาะสมและไม่ ชัดเจน

กิจกรรมที่ ๔.๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนแผนที่ความคิด (๑๐ คะแนน)

แบบประเมินกิจกรรมการเขียนสรุปใจความสำคัญ

มีคะแนน ๓ ระดับ ดังนี้

- ๓ คะแนน หมายถึง ดี
 ๒ คะแนน หมายถึง พอใช้
 ๑ คะแนน หมายถึง ควรปรับปรุง

ผู้ประเมิน ☐ นักเรียน ☐ ครู

คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินลงคะแนนในช่องตามความเป็นจริงที่สุด

รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
	๓	๒	๑
๑. การแบ่งหัวข้อที่มีความสอดคล้องกับเนื้อหาของเรื่อง			
๒. การเชื่อมโยงและสื่อความหมายของเรื่อง			
๓. เขียนอธิบายรายละเอียดองค์ประกอบของเรื่อง			
๔. ความคิดสร้างสรรค์			
๕. ความสะอาดและสวยงาม			
สรุป (๑๕ คะแนนเต็ม)			

*นักเรียนต้องได้คะแนนร้อยละ ๘๐ หรือ ๑๒ คะแนนขึ้นไป

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนนกิจกรรมการเขียนสรุปใจความสำคัญ

รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
	๓	๒	๑
๑. การแบ่งหัวข้อที่มี ความสอดคล้องกับ เนื้อหาของเรื่อง	ความสอดคล้องกับ เนื้อหาของเรื่องได้ ถูกต้องครบถ้วน	ความสอดคล้องกับ เนื้อหาของเรื่องได้ บ้าง	ความสอดคล้องกับ เนื้อหาของเรื่องไม่ ถูกต้อง
๒. การเชื่อมโยงและสื่อ ความหมายของเรื่อง	การเชื่อมโยงและสื่อ ความหมายของเรื่อง ได้ถูกต้องครบถ้วน	การเชื่อมโยงและสื่อ ความหมายของเรื่อง ได้บ้าง	การเชื่อมโยงและ สื่อความหมายของ เรื่องไม่ถูกต้อง
๓. เขียนอธิบาย รายละเอียด องค์ประกอบของเรื่อง	เขียนอธิบาย รายละเอียด องค์ประกอบของเรื่อง ได้ถูกต้องครบถ้วน	เขียนอธิบาย รายละเอียด องค์ประกอบของ เรื่องได้บ้าง	เขียนอธิบาย รายละเอียด องค์ประกอบของ เรื่องไม่ถูกต้อง
๔. ความคิดสร้างสรรค์	มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ แปลกใหม่ และสอดคล้องเนื้อหา	มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ และ สอดคล้องเนื้อหาบ้าง	มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ แต่ไม่ สอดคล้องเนื้อหา
๕. ความสะอาดและ สวยงาม	มีความเรียบร้อย สะอาด และสวยงาม	มีความเรียบร้อย สะอาดบางส่วน	ไม่มีความเรียบร้อย และไม่ค่อยสะอาด

เฉลยกิจกรรมฝึกทักษะ เรื่อง วิธีประเพณีสุราษฎร์ธานี ตอนที่ ๕ “ชุมชนบางใบไม้”

กิจกรรมที่ ๕.๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ (๑๐ คะแนน)

๑. จากบทความ กล่าวถึงชุมชนใด

ตอบ ชุมชนบางใบไม้

๒. ชาวสุราษฎร์เรียกพื้นที่ย่านนี้ว่า อย่างไร

ตอบ คลองร้อยสาย

๓. จากข้อ ๒ เพราะเหตุใดจึงเรียกเช่นนั้น

ตอบ เพราะเต็มไปด้วยลำคลองธรรมชาติสาขาแม่น้ำตาปีนับไม่ถ้วน

๔. “ในบาง” หมายถึงอะไร

ตอบ เป็นอีกชื่อเรียกของชุมชนบางใบไม้ “ในบาง” หมายความว่าย่านในคลอง ถือเป็นพื้นที่เปี่ยมด้วยเสน่ห์ ผู้คนยังคงวิถีชีวิตดั้งเดิมเรียบง่าย และชุมชนบางใบไม้คือหนึ่งในนั้น

๕. จงยกตัวอย่าง ขนมพื้นถิ่นกับสินค้าที่เป็นผลผลิตในท้องถิ่นมา ๒ อย่าง

ตอบ น้ำส้มจาก น้ำตาลจาก

กิจกรรมที่ ๕.๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญ (๑๐ คะแนน)

แบบประเมินกิจกรรมการเขียนสรุปใจความสำคัญ

มีคะแนน ๓ ระดับ ดังนี้

- ๓ คะแนน หมายถึง ดี
 ๒ คะแนน หมายถึง พอใช้
 ๑ คะแนน หมายถึง ควรปรับปรุง

ผู้ประเมิน ☐ นักเรียน ☐ ครู

คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินลงคะแนนในช่องตามความเป็นจริงที่สุด

รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
	๓	๒	๑
๑. ระบุตัวละคร หรือบุคคลที่สำคัญ			
๒. บอกวัตถุประสงค์ของเรื่องที่ต้องการสื่อความหมาย			
๓. บอกเหตุการณ์สำคัญของเรื่องที่อ่าน			
๔. บอกสถานที่สำคัญของเรื่องที่อ่าน			
๕. บอกความสำคัญและข้อคิดที่ได้จากเรื่องที่อ่าน			
สรุป (๑๕ คะแนนเต็ม)			

*นักเรียนต้องได้คะแนนร้อยละ ๘๐ หรือ ๑๒ คะแนนขึ้นไป

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนนกิจกรรมการเขียนสรุปใจความสำคัญ

รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
	๓	๒	๑
๑. ระบุดัตัวละคร หรือ บุคคลที่สำคัญ	ระบุดัตัวละคร หรือ บุคคลที่สำคัญได้ ถูกต้องครบถ้วน	ระบุดัตัวละคร หรือ บุคคลที่สำคัญได้บ้าง	ระบุดัตัวละคร หรือ บุคคลที่สำคัญไม่ ถูกต้อง
๒. บอกวัตถุประสงค์ ของเรื่องที่ต้องการสื่อ ความหมาย	บอกวัตถุประสงค์ของ เรื่องที่ต้องการสื่อ ความหมายได้ถูกต้อง ครบถ้วน	บอกวัตถุประสงค์ ของเรื่องที่ต้องการ สื่อความหมายได้บ้าง	บอกวัตถุประสงค์ ของเรื่องที่ต้องการ สื่อความหมายไม่ ถูกต้อง
๓. บอกเหตุการณ์ สำคัญของเรื่องที่อ่าน	บอกเหตุการณ์สำคัญ ของเรื่องที่อ่านได้ ถูกต้องครบถ้วน	บอกเหตุการณ์สำคัญ ของเรื่องที่อ่านได้ บ้าง	บอกเหตุการณ์ สำคัญของเรื่องที่ อ่านไม่ถูกต้อง
๔. บอกสถานที่สำคัญ ของเรื่องที่อ่าน	บอกสถานที่สำคัญ ของเรื่องที่อ่านได้ ถูกต้องครบถ้วน	บอกสถานที่สำคัญ ของเรื่องที่อ่านได้ บ้าง	บอกสถานที่สำคัญ ของเรื่องที่อ่านไม่ ถูกต้อง
๕. บอกความสำคัญ และข้อคิดที่ได้จาก เรื่องที่อ่าน	บอกความสำคัญและ ข้อคิดที่ได้จากเรื่องที่ อ่านได้ถูกต้องอย่าง เหมาะสมและชัดเจน	บอกความสำคัญ และข้อคิดที่ได้จาก เรื่องที่อ่านได้บ้าง	บอกความสำคัญ และข้อคิดที่ได้จาก เรื่องที่อ่านไม่ เหมาะสมและไม่ ชัดเจน

กิจกรรมที่ ๕.๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนแผนที่ความคิด (๑๐ คะแนน)

แบบประเมินกิจกรรมการเขียนสรุปใจความสำคัญ

มีคะแนน ๓ ระดับ ดังนี้

- ๓ คะแนน หมายถึง ดี
 ๒ คะแนน หมายถึง พอใช้
 ๑ คะแนน หมายถึง ควรปรับปรุง

ผู้ประเมิน ☐ นักเรียน ☐ ครู

คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินลงคะแนนในช่องตามความเป็นจริงที่สุด

รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
	๓	๒	๑
๑. การแบ่งหัวข้อที่มีความสอดคล้องกับเนื้อหาของเรื่อง			
๒. การเชื่อมโยงและสื่อความหมายของเรื่อง			
๓. เขียนอธิบายรายละเอียดองค์ประกอบของเรื่อง			
๔. ความคิดสร้างสรรค์			
๕. ความสะอาดและสวยงาม			
สรุป (๑๕ คะแนนเต็ม)			

*นักเรียนต้องได้คะแนนร้อยละ ๘๐ หรือ ๑๒ คะแนนขึ้นไป

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

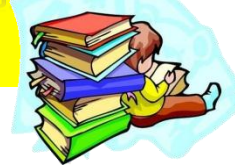

เกณฑ์การให้คะแนนกิจกรรมการเขียนสรุปใจความสำคัญ

รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
	๓	๒	๑
๑. การแบ่งหัวข้อที่มี ความสอดคล้องกับ เนื้อหาของเรื่อง	ความสอดคล้องกับ เนื้อหาของเรื่องได้ ถูกต้องครบถ้วน	ความสอดคล้องกับ เนื้อหาของเรื่องได้ บ้าง	ความสอดคล้องกับ เนื้อหาของเรื่องไม่ ถูกต้อง
๒. การเชื่อมโยงและสื่อ ความหมายของเรื่อง	การเชื่อมโยงและสื่อ ความหมายของเรื่อง ได้ถูกต้องครบถ้วน	การเชื่อมโยงและสื่อ ความหมายของเรื่อง ได้บ้าง	การเชื่อมโยงและ สื่อความหมายของ เรื่องไม่ถูกต้อง
๓. เขียนอธิบาย รายละเอียด องค์ประกอบของเรื่อง	เขียนอธิบาย รายละเอียด องค์ประกอบของเรื่อง ได้ถูกต้องครบถ้วน	เขียนอธิบาย รายละเอียด องค์ประกอบของ เรื่องได้บ้าง	เขียนอธิบาย รายละเอียด องค์ประกอบของ เรื่องไม่ถูกต้อง
๔. ความคิดสร้างสรรค์	มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ แปลกใหม่ และสอดคล้องเนื้อหา	มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ และ สอดคล้องเนื้อหาบ้าง	มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ แต่ไม่ สอดคล้องเนื้อหา
๕. ความสะอาดและ สวยงาม	มีความเรียบร้อย สะอาด และสวยงาม	มีความเรียบร้อย สะอาดบางส่วน	ไม่มีความเรียบร้อย และไม่ค่อยสะอาด

แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง วิธีประเพณีสุราษฎร์ธานี
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว จากตัวเลือกคำตอบ ข้อ ก. ข. ค. และ ง. (๑๐ คะแนน)

ข้อ	คำตอบ	ข้อ	คำตอบ
๑.	ง	๑.	ค
๒.	ค	๒.	ง
๓.	ค	๓.	ข
๔.	ก	๔.	ก
๕.	ข	๕.	ง
๖.	ก	๖.	ข
๗.	ง	๗.	ค
๘.	ก	๘.	ก
๙.	ข	๙.	ข
๑๐.	ก	๑๐.	ง

แบบบันทึกคะแนนการทำกิจกรรม เรื่อง วิถีประเพณีสุราษฎร์ธานี
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

แบบทดสอบก่อนเรียน	คะแนนเต็ม ๑๐	คะแนนที่ได้
แบบทดสอบหลังเรียน	คะแนนเต็ม ๑๐	คะแนนที่ได้
ความก้าวหน้าทางการเรียน		
การทำกิจกรรมระหว่างเรียน	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
ตอนที่ ๑ “งานประเพณีชักพระ ทอดผ้าป่า และแข่งขันเรือยาว”	(๔๐)	
กิจกรรมที่ ๑.๑	๑๐	
กิจกรรมที่ ๑.๒	๑๕	
กิจกรรมที่ ๑.๓	๑๕	
ตอนที่ ๒ “กีฬาชนควาย”	(๔๐)	
กิจกรรมที่ ๒.๑	๑๐	
กิจกรรมที่ ๒.๒	๑๕	
กิจกรรมที่ ๒.๓	๑๕	
ตอนที่ ๓ “งานวันเงาะโรงเรียน”	(๔๐)	
กิจกรรมที่ ๓.๑	๑๐	
กิจกรรมที่ ๓.๒	๑๕	
กิจกรรมที่ ๓.๓	๑๕	
ตอนที่ ๔ “สารทเดือนสิบ”	(๔๐)	
กิจกรรมที่ ๔.๑	๑๐	
กิจกรรมที่ ๔.๒	๑๕	
กิจกรรมที่ ๔.๓	๑๕	
ตอนที่ ๕ “ชุมชนบางโปแต้”	(๔๐)	
กิจกรรมที่ ๕.๑	๑๐	
กิจกรรมที่ ๕.๒	๑๕	
กิจกรรมที่ ๕.๓	๑๕	
สรุปคะแนน	๒๒๕	

เกณฑ์การประเมินต้องได้มากกว่าร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๕๑). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช**

๒๕๕๑. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์.

_____. (๒๕๕๒). **แนวทางการจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน**

พุทธศักราช ๒๕๕๑. กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

_____. (๒๕๕๒). **แนวการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลาง**

การศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑. กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

_____. (๒๕๕๒). **มาตรฐานและตัวชี้วัด ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์**

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑. กรุงเทพฯ :

ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ และคณะ. (๒๕๕๖). **หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน**

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ป. ๖ ช่วงชั้นที่ ๓. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.

นฤมล วิจิตรรัตน์. (ม.ป.ป.). **หลักภาษาไทย.** กรุงเทพฯ : อักษรวัฒนา.

สอานค์ ดำเนินสวัสดิ์ และคณะ. (๒๕๕๕). **สาระการเรียนรู้พื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้**

ภาษาไทย วิชาภาษาไทย ป. ๖. กรุงเทพฯ : พัฒนาคุณภาพวิชาการ.

สมนึก ภัททิยธนี. (๒๕๔๖) **การวัดผลการศึกษา.** กทม. : ประสานการพิมพ์.

สำลี รักสุทธี. (๒๕๕๓). **การจัดทำสื่อ นวัตกรรมและแผนประกอบสื่อ นวัตกรรม.** นนทบุรี : เพิ่มทรัพย์การพิมพ์.

_____. (๒๕๕๒). **คู่มือการจัดทำสื่อ นวัตกรรม และแผนฯ และกอบสื่อ นวัตกรรม.**

กรุงเทพฯ : พัฒนาศึกษา.

_____. (๒๕๕๓). **สอนอย่างไรให้เด็กอ่านออก อ่านได้ อ่านคล่อง อ่านเป็น เขียนได้**

เขียนคล่อง และเขียนเป็น. กรุงเทพฯ : พัฒนาศึกษา.

เสนีย์ วิลาวรรณ. (๒๕๕๘). **พัฒนาทักษะภาษา ป. ๖.** กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

อุปกิต ศิลปสาร. (๒๕๕๖). **หลักภาษาไทย.** กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

อาภรณ์ ใจเที่ยง. (๒๕๕๓). **หลักการสอน.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

แนะนำผู้จัดทำ

ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ – นามสกุล นางสาว ล่อง เพียรสวัสดิ์

วันเกิด ๙ ตุลาคม ๒๕๐๕

ภูมิลำเนาเกิด ๑๐๕ หมู่ที่ ๔ ตำบลละอาย อำเภอฉวาง
จังหวัดนครศรีธรรมราช

ที่อยู่ปัจจุบัน ๙๕/๒๐ หมู่ที่ ๕ ตำบลบางกุ้ง อำเภอเมือง
จังหวัดสุราษฎร์ธานี

การศึกษา

ระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนฉวางรัชดาภิเษก

ตำบลไสหรั อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ประกาศนียบัตรการศึกษาชั้นสูง ครุศาสตร์บัณฑิต วิชาเอกประถมศึกษา

วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ระดับปริญญาตรี ครุศาสตร์บัณฑิต วิชาเอกวัดผลทางการศึกษา

วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

การทำงาน

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ

สถานที่ปฏิบัติงาน โรงเรียนสมบูรณ์ประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๓

